

B.C. „VICTORIABANK” S.A.

SITUAȚII FINANCIARE

pregătite în conformitate cu
STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ

Pentru perioada de gestiune încheiată la 31 decembrie 2019

CUPRINS

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT	-
SITUAȚIA PROFITULUI SAU PIERDERII ȘI ALTOR ELEMENTE	
ALE REZULTATULUI GLOBAL	3
SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE	4
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII	5
SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE	6
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE	7 – 75

KPMG Moldova S.R.L.

Bd. Stefan cel Mare nr. 171/1

Et. 8, MD-2004

Chisinau

Republica Moldova

Tel: +373 (22) 580 580

Fax: +373 (22) 540 499

www.kpmg.md

Raportul auditorului independent

Catre actionarii Bancii Comerciale "VICTORIABANK" S.A.

Opinie

1. Am auditat situatiile financiare anexate ale Bancii Comerciale "VICTORIABANK" S.A. ("Banca") care cuprind situatia pozitiei financiare la data de 31 decembrie 2019, situatiile profitului sau pierderii si altor elemente ale rezultatului global, modificarilor capitalurilor proprii si fluxurilor de trezorerie pentru perioada de gestiune incheiata la aceasta data, precum si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte note explicative.
2. Situatiile financiare la data de si pentru perioada de gestiune incheiata la 31 decembrie 2019 se identifica astfel:
 - Activ net/Total capitaluri proprii: 2,705,915 mii lei
 - Profitul net al perioadei de gestiune: 317,488 mii lei
3. In opinia noastra, situatiile financiare anexate ofera o imagine fidela a pozitiei financiare a Bancii la data de 31 decembrie 2019 precum si a performantei sale financiare si a fluxurilor sale de trezorerie pentru perioada de gestiune incheiata la aceasta data, in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara („SIRF”).

Baza pentru opinie

4. Am desfasurat auditul nostru in conformitate cu Standardele Internationale de Audit ("ISA") si Legea nr.271/2017 cu modificarile si completarile ulterioare ("Legea"). Responsabilitatile noastre in baza acestor standarde si reglementari sunt descrise detaliat in sectiunea *Responsabilitatile auditorului intr-un audit al situatiilor financiare* din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca, conform *Codului Etic al Profesioniștilor Contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili ("codul IESBA")* si conform cerintelor de etica profesionala relevante pentru auditul situatiilor financiare din Republica Moldova, inclusiv Legea, si ne-am indeplinit celelalte responsabilitati de etica profesionala, conform acestor cerinte si conform codului IESBA. Credem ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a furniza o baza pentru opinia noastra.

Aspecte cheie de audit

5. Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, in baza rationamentului nostru profesional, au avut

Ref.20010Eng

©2020 KPMG Moldova SRL, a Moldovan limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved. PDC no. 0000875

IDNO:1002500046371

cea mai mare importanta in efectuarea auditului situatiilor financiare din perioada curenta. Aceste aspecte au fost abordate in contextul auditului situatiilor financiare in ansamblul lor si in formarea opiniei noastre asupra acestor situatii financiare. Nu oferim o opinie separata cu privire la aceste aspecte cheie de audit.

Deprecierea creditelor acordate clientilor

La 31 decembrie 2019, credite acordate clientilor in suma bruta de 3,976,186 mii lei, reduceri pentru pierderi din depreciere in suma de 311,184 mii lei si venituri nete privind deprecierea creditelor recunoscute in situatia profitului sau pierderii in suma de 44,969 mii lei (31 December 2018: credite acordate clientilor in suma bruta de 3,525,493 mii lei, reduceri pentru pierderi din depreciere in suma de 579,521 mii lei, venituri nete privind deprecierea creditelor recunoscute in situatia profitului sau pierderii in suma de 62,417 mii lei si ajustari de tranzitie la IFRS 9 in suma de 221,525 mii lei).

A se vedea Notele 3.2 (viii), 7, 25 si 36.1 la situatiile financiare.

Aspect cheie de audit	Modul de abordare in cadrul misiunii de audit
Asa cum este descris in Notele la situatiile financiare, reducerile pentru pierderi asteptate din depreciere sunt determinate de catre Banca in conformitate cu politicile contabile, aliniate cu prevederile IFRS 9 <i>Instrumente financiare</i> ("IFRS 9"). Conform IFRS 9 Banca estimeaza reducerile pentru pierderi asteptate din depreciere prin alocarea pe stadii a expunerilor din credite. Masurarea reducerilor pentru pierderi asteptate din depreciere presupune elaborarea si aplicarea de catre conducere a unui rationament profesional pentru a evalua existenta unei cresteri semnificative a riscului de credit de la recunoasterea initiala sau existenta unor dovezi obiective de depreciere, evaluare ce are la baza analiza serviciului datoriei inregistrat de catre debitori, a situatiei financiare a acestora, precum si a fluxurilor de numerar viitoare asteptate. In conformitate cu prevederile IFRS 9, in scopul estimarii reducerilor pentru pierderi asteptate din depreciere, fiecare credit acordat este alocat la unul din cele trei stadii. Creditele incadrate in stadiile 1 si 2 sunt performante, stadiul 2 reprezentand acele credite pentru care s-a identificat o crestere semnificativa a riscului de credit de la data acordarii. Creditele incadrate in stadiul 3 sunt credite neperformante sau depreciate. Pentru stadiul 1 si stadiul 2, reducerile pentru pierderile asteptate din depreciere sunt determinate in baza unui model statistic, care utilizeaza datele istorice ale Bancii precum si previziuni	Procedurile noastre de audit au fost efectuate prin implicarea, dupa caz, a specialistilor nostri in evaluare, managementul riscului financiar si tehnologia informatiei, si au inclus, printre altele: • Evaluarea gradului de adecvare a politicilor contabile referitoare la reducerile pentru pierderi asteptate din depreciere, a tehnicilor de modelare a riscului de credit si a metodologiilor, cu cerintele standardelor de raportare financiara relevante, cu intelegerea noastra privind Banca si cu practicile specifice sectorului de activitate; • Evaluarea si testarea proiectarii, implementarii si eficacitatii controalelor cheie ale Bancii privind procesul de calcul al reducerilor pentru pierderi asteptate din depreciere. Aceasta a inclus, printre altele, testarea controalelor privind: – Completitudinea si acuratetea introducerii datelor (in principal pentru expunerea creditelor, valoarea de piata a garantiilor si ratele de dobanda); – Aprobarea acordarii si restructurarii creditelor; – Calculul automat al serviciului datoriei; – Identificarea evenimentelor de depreciere si starii de nerambursare si adecvarea clasificarii expunerilor in credite performante si neperformante. – Testarea mediului de control intern aferent sistemului informatic, cu privire la securitate si acces la date. • Evaluarea previziunilor macroeconomice utilizate in calculul reducerilor pentru pierderi asteptate din depreciere prin coroborarea interviurilor cu conducerea Bancii si personalul insarcinat cu administrarea riscului de credit si prin inspectarea de informatii publice disponibile. • Pentru un esantion de credite, selectat tinand cont de potentialul impact asupra situatiilor financiare prin prisma magnitudinii si a caracteristicilor de risc de credit: – Am evaluat intr-un mod critic, prin referire la documentele justificative (dosare de credit) si prin interviuri cu personalul Bancii insarcinat cu

macroeconomice, tinand cont de caracteristici de risc de credit similare. Principalele ipoteze si rationamente profesionale ale conducerii la calculul reducerilor pentru pierderi asteptate din depreciere se refera la: – Definitia starii de nerambursare (default) si a cresterii semnificative a riscului de credit (SICR); si – Probabilitatea de nerambursare (PD), pierderea in caz de nerambursare (LGD) si expunerea in caz de nerambursare (EAD). In cazul expunerilor incadrate in stadiul 3, reducerile pentru pierderi asteptate din depreciere sunt in general determinate pe baza estimarii valorii juste a garantiei aferente. Consideram reducerile pentru pierderi asteptate din depreciere un aspect cheie de audit datorita magnitudinii soldurilor aferente precum si complexitatii prevederilor contabile ale IFRS 9 privind ipotezele si rationamentele profesionale utilizate in calcularea reducerilor pentru pierderi asteptate din depreciere, cum ar fi datele macroeconomice, recuperările asteptate si modelarea statistica a riscului.	administrarea riscului de credit, existenta vreunui indiciu de crestere semnificativa a riscului de credit de la data recunoasterii initiale sau a existentei dovezilor obiective de depreciere ; – Pentru expunerile clasificate in stadiul 3, am evaluat critic ipotezele cheie considerate de Banca in estimarea fluxurilor viitoare de numerar utilizate in calculul reducerilor pentru pierderi asteptate din depreciere, precum ratele de actualizare, valorile garantiilor si perioadele de recuperare, si am realizat in mod independent recalculul. • Cu privire la creditele clasificate in Stadiul 1 si Stadiul 2: – Am evaluat rezonabilitatea modelului de calcul al reducerilor pentru pierderi asteptate din depreciere cu scopul de a evalua critic ipotezele semnificative/rationamentele profesionale utilizate de Banca in calculul probabilitatii starii de nerambursare, acolo unde a fost cazul, am dezvoltat propriile noastre estimari privind acesti parametri; – Am evaluat adecvarea si am testat acuratetea matematica a modelelor aplicate; – Am testat completitudinea si acuratetea datelor care stau la baza procesului de calcul si validare a parametrilor cheie precum probabilitatea starii de nerambursare, pierderea in caz de nerambursare si expunerea in caz de nerambursare. • Am evaluat adecvarea prezentarii in situatiile financiare a reducerilor pentru pierderi asteptate din depreciere si a dezvaluirilor aferente administrarii riscului de credit, inclusiv a impactului incertitudinilor referitoare la estimari, in conformitate cu cerintele standardelor de raportare financiara relevante.
Litigiul cu Comisia de Valori Mobiliare si Burse („Securities and Exchange Commission”)	
La 31 decembrie 2019, provizioane pentru litigii: 136,029 mii lei; venituri nete cu provizioane in situatia profitului sau pierderii: 2,057 mii lei (31 December 2018: provizioane pentru litigii in suma de 138,419 mii lei, cheltuieli nete cu provizioane recunoscute in situatia profitului sau pierderii: 138,419 mii lei). A se vedea Notele 3.17 si 17 la situatiile financiare.	
Aspect cheie de audit	Modul de abordare in cadrul misiunii de audit
Asa cum este descris în Nota 17 din situatiile financiare, Banca este implicata intr-un litigiu urmare a aplicarii de catre instanta statului Carolina de Nord (Statele Unite ale Americii) a sechestrului pe suma de 13,174 mii USD (echivalent a 226,716 mii lei) din contul corespondent al Bancii deschis la Bank of New York Mellon. Recunoasterea si dezvaluirea in situatiile financiare a unei datorii, sau a unei datorii contingente, este in mod inerent, incerta si depinde de o serie de ipoteze si judecati	Procedurile noastre de audit la acest aspect au inclus, printre altele: • Testarea procesului Bancii de estimare a provizioanelor si evaluarea respectarii acestuia a cerintelor relevante din cadrul de raportare financiara, inclusiv in ceea ce priveste existenta obligatiei prezente, probabilitatii platilor viitoare si estimarea sumei aferente obligatiei; • Obtinerea intelegerii starii procedurilor litigiului, evaluarea probabilitatii unui rezultat nefavorabil al litigiului si evaluarea critica a ipotezelor utilizate de catre Banca in

semnificative. Judecati cheie si estimari aferente se refera la existenta unei obligatii prezente, probabilitatea unei plati viitoare si estimarea sumei aferente obligatiei.

Am considerat recunoasterea si evaluarea provizionului pentru litigiu conform cerintelor IAS 37 *Provizioane datorii contingente si active contingente* ca fiind asociat cu un risc ridicat de denaturare semnificativa, datorita magnitudinii soldurilor aferente, cuplat cu incertitudinea rezultatului litigiului si gradul ridicat de estimare a incertitudinii si a judecatilor necesare.

In consecinta, aspectul a necesitat o atentie sporita pe parcursul auditului si respectiv, a fost considerat de catre noi un aspect cheie de audit.

estimarea cerintelor de recunoastere a provizionului si in evaluarea acestuia. Ca parte a procedurilor noi am:

- Inspectat procesele verbale ale sedintelor comitetului de directie, scrisorile de la avocati si comunicari între avocati, Banca si alte parti din cadrul litigiului si am considerat toate evolutiile litigiului pina la data acestui raport, si
- Am coroborat cu interviuri cu membrii conducerii si avocatii externi ai Bancii.
- Am evaluat adecvarea prezentarilor aferente litigiului in situatiile financiare in corespundere cu cerințele cadrului de raportare financiara relevant.

Alte informatii – Raportul Anual

6. Conducerea Bancii este responsabila pentru intocmirea si prezentarea altor informatii. Acele alte informatii cuprind Raportul Anual, care include si Raportul Conducerii si declaratia nefinanciara, dar nu cuprind situatiile financiare si raportul auditorului cu privire la acestea.

Opinia noastra cu privire la situatiile financiare nu acopera acele alte informatii si, cu exceptia cazului in care se mentioneaza explicit in raportul nostru, nu exprimam niciun fel de concluzie de asigurare cu privire la acestea.

In legatura cu auditul situatiilor financiare, responsabilitatea noastra este sa citim acele alte informatii si, in acest demers, sa apreciem daca acele alte informatii sunt semnificativ neconcordante cu situatiile financiare sau cu cunostintele pe care noi le-am obtinut in cursul auditului, sau daca ele par a fi denaturate semnificativ. In cazul in care, pe baza activitatii efectuate, concluzionam ca exista o denaturare semnificativa a acestor alte informatii, ni se solicita sa raportam acest fapt. Nu avem nimic de raportat cu privire la acest aspect.

Alte responsabilitati de raportare in conformitate cu legislatia Republicii Moldova referitoare la alte informatii

In ceea ce priveste Raportul Conducerii am citit si raportam daca Raportul Conducerii este intocmit, in toate aspectele semnificative, in conformitate cu Legea contabilitatii si raportarii financiare nr.287/2017, articolul 23, punctele 2 – 8.

In baza exclusiv a activitatilor care trebuie desfasurate in cursul auditului situatiilor financiare, in opinia noastra, in toate aspectele semnificative:

- a) Informatiile prezentate in Raportul Conducerii pentru perioada de gestiune pentru care au fost intocmite situatiile financiare sunt in concordanta cu situatiile financiare;
- b) Raportul Conducerii a fost intocmit in conformitate cu Legea contabilitatii si raportarii financiare nr.287/2017, articolul 23, punctele 2 – 8.

In plus, in baza cunostintelor si intelegerii noastre cu privire la Banca si la mediul acesteia, obtinute in cursul auditului, ni se cere sa raportam daca am identificat denaturari semnificative in Raportul Conducerii. Nu avem nimic de raportat cu privire la acest aspect.

Alte aspecte aferente informatiilor comparative

7. Situatiile financiare ale Bancii la data de 31 decembrie 2018 si pentru perioada de gestiune incheiata la aceasta data au fost auditate de catre un alt auditor, care a exprimat o opinie fara rezerve asupra acelor

situatii financiare in data de 12 aprilie 2019.

Responsabilitatile conducerii si ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare

8. Conducerea Bancii este responsabila pentru intocmirea situatiilor financiare care sa ofere o imagine fidela in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara si pentru acel control intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de frauda, fie de eroare.
9. In intocmirea situatiilor financiare, conducerea este responsabila pentru evaluarea capacitatii Bancii de a-si continua activitatea, pentru prezentarea, daca este cazul, a aspectelor referitoare la continuitatea activitatii si pentru utilizarea contabilitatii pe baza continuitatii activitatii, cu exceptia cazului in care conducerea fie intentioneaza sa lichideze Banca sau sa opreasca operatiunile, fie nu are nicio alta alternativa realista in afara acestora.
10. Persoanele responsabile cu guvernanta sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiara al Bancii.

Responsabilitatile auditorului intr-un audit al situatiilor financiare

11. Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare, in ansamblu, sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de frauda, fie de eroare, precum si in emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garantie a faptului ca un audit desfasurat in conformitate cu ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate fie de frauda, fie de eroare si sunt considerate semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, individual sau cumulat, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor, luate in baza acestor situatii financiare.
12. Ca parte a unui audit in conformitate cu ISA, exercitam rationamentul profesional si mentinem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:
 - Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare, cauzata fie de frauda, fie de eroare, proiectam si executam proceduri de audit ca raspuns la respectivele riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a furniza o baza pentru opinia noastra. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de frauda este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate presupune intelegeri secrete, fals, omisiuni intentionate, declaratii false si evitarea controlului intern.
 - Intelegem controlul intern relevant pentru audit, in vederea proiectarii de proceduri de audit adecvate circumstantelor, dar fara a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacitatii controlului intern al Bancii.
 - Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si caracterul rezonabil al estimarilor contabile si al prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
 - Formulam o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizarii de catre conducere a contabilitatii pe baza continuitatii activitatii si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoilei semnificative privind capacitatea Bancii de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia in raportul auditorului asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina Banca sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
 - Evaluam in ansamblu prezentarea, structura si continutul situatiilor financiare, inclusiv prezentarile de informatii, si masura in care situatiile financiare reflecta tranzactiile si evenimentele care stau la baza acestora intr-o maniera care sa rezulte intr-o prezentare fidela.
13. Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, aria planificata si

programarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.

14. De asemenea, furnizăm persoanelor responsabile cu guvernanta o declarație că am respectat cerințele de etică profesională relevante privind independența și că le-am comunicat toate relațiile și alte aspecte despre care s-ar putea presupune, în mod rezonabil, că ne afectează independența și, acolo unde este cazul, măsurile de protecție aferente.
15. Dintre aspectele comunicate persoanelor responsabile cu guvernanta, stabilim care sunt aspectele cele mai importante pentru auditul situațiilor financiare din perioada curentă și care reprezintă, prin urmare, aspecte cheie de audit. Descriem aceste aspecte în raportul auditorului, cu excepția cazului în care legile sau reglementările interzic prezentarea publică a aspectului sau a cazului în care, în circumstanțe extrem de rare, considerăm că un aspect nu ar trebui comunicat în raportul nostru deoarece se preconizează în mod rezonabil că beneficiile interesului public să fie depășite de consecințele negative ale acestei comunicări.

Alte aspecte

16. Acest raport al auditorului independent este adresat exclusiv acționarilor Bancii, în ansamblu. Auditul nostru a fost efectuat pentru a putea raporta acționarilor Bancii acele aspecte pe care trebuie să le raportăm într-un raport de audit financiar, și nu în alte scopuri. În măsura permisă de lege, nu acceptăm și nu ne asumăm responsabilitatea decât față de Banca și de acționarii acesteia, în ansamblu, pentru auditul nostru, pentru acest raport sau pentru opinia formată.

Partenerul misiunii de audit în baza căreia s-a întocmit acest raport al auditorului independent este Nicoleta Rusu.

15 iunie 2020

Pentru și în numele ICS KPMG Moldova S.R.L.:

Nicoleta Rusu

înregistrat în registrul public electronic
al auditorilor financiari cu Nr.0802064

Auditor licențiat pentru auditul general
Certificat de calificare a auditorului
Seria AG, Nr.000064

Auditor licențiat pentru auditul instituțiilor financiare
Certificat de calificare al auditorului instituțiilor financiare
Seria AIF, Nr.0007

ICS KPMG Moldova S.R.L.

Bd. Ștefan cel Mare 171/1, et. 8
MD-2004, Chișinău
Republica Moldova

înregistrat în registrul public electronic
al firmelor de audit cu Nr.1903038

B.C. VICTORIABANK S.A.**Situația profitului sau pierderii și altor elemente ale rezultatului global***Pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie*

<i>În mii lei</i>	Note	2019	2018 Retratat*
Venituri din dobânzi conform metodei dobânzii efective		593,652	619,997
Cheltuieli cu dobânzi		(206,696)	(248,983)
Venituri nete din dobânzi	21	386,956	371,014
Venituri din onorarii și comisioane		382,467	337,402
Cheltuieli cu onorarii și comisioane		(180,997)	(145,537)
Venituri nete din onorarii și comisioane	22	201,470	191,865
Venituri financiare nete	23	135,942	104,882
Alte venituri din exploatare	24	17,505	8,342
Total venituri din exploatare		741,873	676,103
(Cheltuieli) / Venituri nete privind deprecierea activelor financiare și angajamentelor condiționale	25	52,799	59,771
(Cheltuieli) / Venituri nete privind deprecierea activelor nefinanciare	26	8,733	(137,380)
Cheltuieli cu personalul	27	(262,945)	(210,992)
Cheltuieli cu amortizarea	29	(63,719)	(34,448)
Alte cheltuieli de exploatare	28	(147,224)	(152,107)
(Cheltuieli) / reluări nete de provizioane	17	2,057	(138,419)
Total cheltuieli		(410,298)	(613,576)
Profitul înainte de impozitare		331,575	62,527
Cheltuială cu impozitul pe profit	30	(14,087)	(20,016)
Profitul net aferent exercițiului financiar		317,488	42,511
Alte elemente ale rezultatului global			
Elemente care nu vor fi niciodată reclasificate în profit sau pierdere			
Modificarea valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii prin alte elemente ale rezultatului global, netă		105,966	34,926
Impozit aferent elementelor care nu vor fi clasificate în profit sau pierdere		(2,544)	6,619
		103,422	41,545
Elemente care sunt sau pot fi reclasificate în profit sau pierdere			
Modificarea valorii juste a instrumentelor de datorie prin alte elemente ale rezultatului global		254	109
		254	109
Total rezultat global aferent exercițiului financiar		421,164	84,164
Rezultatul pe acțiuni de bază, MDL	33	12.70	1.70

* A se vedea Nota 2.5

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere la 12 iunie 2020 de către Conducerea Băncii reprezentată de

Bogdan Pleșuvescu
PreședinteDiana Illiciev
Contabil-șef

Notele explicative la situațiile financiare fac parte integrantă din aceste situații financiare.

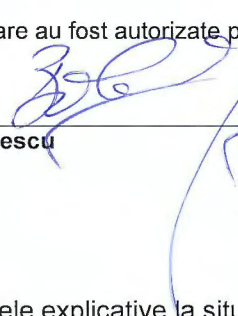
B.C. VICTORIABANK S.A.**Situația poziției financiare**

Pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie

În mii lei	Note	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018 Retratat*
ACTIVE			
Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	4	4,445,613	5,132,310
Conturi curente și plasamente la bănci	5	2,713,419	2,568,585
Cont Nostro sechestrat	5	226,716	229,238
Titluri de valoare – instrumente de datorie	6	3,177,918	2,708,491
Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8	3,258	246,379
Credite acordate clienților	7	3,665,002	2,945,972
Imobilizări corporale	9	148,972	129,526
Drepturi de utilizare aferente activelor primite în leasing operațional	11	66,627	-
Imobilizări necorporale	10	64,796	59,578
Investiții imobiliare		-	501
Creanțe privind impozitul curent	13		10,156
Creanțe privind impozitul amânat	18	17,167	-
Alte active	12	250,230	316,413
Total active		14,779,718	14,347,149
DATORII			
Depozite de la bănci	15	52,074	41,350
Depozite de la clienți	16	11,436,371	11,699,826
Alte împrumuturi	14	47,289	34,036
Provizioane pentru alte riscuri și angajamente de creditare	17	140,629	147,627
Datorii privind leasingul operațional	11	65,095	-
Datorii privind impozitul curent	13	6,184	-
Datorii privind impozitul amânat	18	-	6,689
Alte datorii	19	326,160	132,870
Total datorii		12,073,803	12,062,398
CAPITALURI PROPRII			
Acțiuni ordinare	20	250,001	250,001
Prime de capital		10,250	10,250
Rezerva din reevaluarea activelor financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20	589	237,560
Rezerve statutare		25,000	25,000
Alte rezerve	20	779,699	824,158
Rezultat reportat		1,640,376	937,782
Total capitaluri proprii		2,705,915	2,284,751
Total datorii și capitaluri proprii		14,779,718	14,347,149

* A se vedea Nota 2.5

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere la 12 iunie 2020 de către Conducerea Băncii reprezentată de:

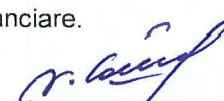

Bogdan Pleșuvescu
Președinte

Diana Illiciev
Contabil-șef

Notele explicative la situațiile financiare fac parte integrantă din aceste situații financiare.

B.C. VICTORIABANK S.A.**Situația modificărilor capitalurilor proprii***Pentru perioada de gestiune încheiată la 31 decembrie**În mii lei*

	Note	Acțiuni ordinare	Prime de capital	Rezerve din reevaluarea la valoarea justă	Rezerve statutare	Alte rezerve retratat*	Rezultat reportat Retratat*	Total capitaluri proprii
Sold la 1 ianuarie 2018		250,001	10,250	195,976	25,000	1,039,037	680,273	2,200,537
Situația rezultatului global aferentă perioadei de gestiune								
Profit net aferent perioadei de gestiune		-	-	-	-	-	42,511	42,511
Situația altor elemente ale rezultatului global								
Modificarea valorii juste a activelor financiare prin alte elemente ale rezultatului global		-	-	41,654	-	-	-	41,654
Transferul câștigului din realizarea titlurilor de capital la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global în rezultatul reportat		-	-	(70)	-	-	70	-
Total rezultat global aferent perioadei de gestiune		-	-	41,584	-	-	42,581	84,164
Contribuții și distribuiri ale acționarilor								
Dividende achitate		-	-	-	-	-	-	-
Alocarea rezervelor (retratat*)		-	-	-	-	(214,878)	214,928	50
Total contribuții și distribuiri ale acționarilor (retratat*)		-	-	-	-	(214,878)	214,928	50
Sold la 31 decembrie 2018 (retratat*)		250,001	10,250	237,560	25,000	824,159	937,782	2,284,751
Situația rezultatului global aferentă perioadei de gestiune								
Profit net aferent perioadei de gestiune		-	-	-	-	-	317,488	317,488
Situația altor elemente ale rezultatului global								
Modificarea valorii juste a activelor financiare prin alte elemente ale rezultatului global	8	-	-	103,676	-	-	-	103,676
Total rezultat global aferent perioadei de gestiune		-	-	103,676	-	-	317,488	421,164
Contribuții și distribuiri ale acționarilor								
Dividende achitate		-	-	-	-	-	-	-
Transferul câștigului din realizarea titlurilor de capital la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global în rezultatul reportat	3.13	-	-	(340,647)	-	-	340,647	-
Alocarea rezervelor	20b	-	-	-	-	(44,460)	44,460	-
Total contribuții și distribuiri ale acționarilor		-	-	(340,647)	-	(44,460)	385,107	-
Sold la 31 decembrie 2019		250,001	10,250	589	25,000	779,699	1,640,377	2,705,915

* A se vedea Nota 2.5

Notele explicative la situațiile financiare fac parte integrantă din aceste situații financiare.

Situația fluxurilor de trezorerie

Pentru perioada de gestiune încheiată la 31 decembrie

În mii lei	Note	2019	2018 Retratat*
Flux de numerar din activitatea de exploatare			
Profitul net aferent perioadei de gestiune		317,488	42,511
Ajustări pentru:			
Cheltuiala cu uzura și amortizarea	29	63,719	34,447
Cheltuieli / (Venituri) nete privind deprecierea activelor financiare și angajamentelor condiționale	25	(52,799)	(59,771)
Cheltuieli / (Venituri) nete privind deprecierea activelor nefinanciare	26	(8,733)	137,380
Cheltuieli / (reluări) nete de provizioane	17	(2,057)	138,419
Cheltuieli cu impozitul pe profit	30	14,087	20,016
Venituri din dobânzi	21	(593,652)	(619,997)
Cheltuieli cu dobânzile	21	206,696	248,983
Venituri/pierderi din reevaluarea valutei străine	23	11,315	7,448
Alte ajustări		270	523
Profitul net ajustat cu elemente nemonetare		(43,666)	(50,041)
Modificări în activele și datoriile din exploatare			
Modificarea contului în Banca Națională a Moldovei	4	436,227	(1,027,338)
Modificarea plasamentelor în bănci	5	(258,801)	(14,940)
Modificarea creditelor acordate clienților	7	(692,561)	227,474
Modificarea altor active	12	129,348	(87,902)
Modificarea depozitelor de la bănci	15	12,014	7,227
Modificarea depozitelor de la clienți	16	(287,654)	320,952
Modificarea altor datorii	19	159,732	(102,169)
Modificarea provizioanelor	17	(1,343)	-
		(503,038)	(676,696)
Dobânzi încasate		606,747	607,896
Dobânzi plătite		(223,431)	(250,548)
Impozit pe profit plătit		(24,192)	(15,468)
Numerar net folosit în activitatea de exploatare		(187,580)	(384,857)
Flux de numerar folosit în activitatea de investiții			
Încasări din vânzarea titlurilor de capital	8	349,024	1,683
Achiziții de titluri de valoare la cost amortizat		(1,623,220)	(1,985,066)
Încasări din ieșirea titlurilor de valoare la cost amortizat		1,584,209	1,701,465
Achiziții de titluri de valoare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		-	(981)
Achiziții de imobilizări corporale	9	(40,536)	(12,313)
Încasări din ieșirea imobilizărilor corporale	9	1,035	-
Achiziții de imobilizări necorporale	10	(18,520)	(13,708)
Numerar net (folosit în) din activitatea de investiții		251,992	(308,920)
Flux de numerar folosit în activitatea de finanțare			
Încasări brute din împrumuturi de la alte instituții financiare	14	28,891	-
Plăți brute din împrumuturi de la alte instituții financiare	14	(15,437)	(97,954)
Plăți brute din contracte de leasing operațional		(30,822)	-
Numerar net folosit în activitatea de finanțare		(17,368)	(97,954)
Creștere/ (descreștere) netă în numerar și echivalente de numerar		47,043	(791,730)
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie		4,939,217	5,829,648
Efectul fluctuațiilor cursului de schimb asupra numerarului		30,399	(98,701)
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie		5,016,659	4,939,217

* A se vedea Nota 2.5

Situația fluxurilor de trezorerie

Pentru perioada de gestiune încheiată la 31 decembrie

1. INFORMAȚII GENERALE

B.C. „VICTORIABANK” S.A. (în continuare „Bancă”) a fost fondată la 22 decembrie 1989. Banca a fost reorganizată în bancă comercială pe acțiuni la 26 august 1991, cu obținerea licenței Băncii Naționale a Moldovei.

La 29 noiembrie 2002, Banca a fost reînregistrată ca bancă comercială, societate pe acțiuni de tip deschis, iar acțiunile sale au fost înregistrate la Bursa de Valori din Moldova, fiind listate la bursa.

Adresa juridică a Băncii este str. 31 August 1989, nr. 141, MD-2004, mun. Chișinău, Republica Moldova.

Banca își desfășoară activitatea atât prin intermediul sediului central al Băncii, situat pe adresa mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 141, cât și prin intermediul a 34 de sucursale și 57 de agenții (la situația din 31 decembrie 2019), situate pe întreg teritoriul Republicii Moldova (la 31 decembrie 2018: 34 de filiale și 59 de agenții).

Numărul angajaților activi ai Băncii la 31 decembrie 2019 a fost de 1,143 (la 31 decembrie 2018 a fost de 1,158).

Capitalul social al B.C. „VICTORIABANK” S.A. constituie 250,000,910 lei, împărțit în 25,000,091 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot la valoarea nominală de 10 lei/acțiune. Acțiunile ordinare nominative emise de Bancă (ISIN: MD14VCTB1004) sunt admise spre tranzacționare pe piața reglementată la Bursa de Valori a Moldovei (www.moldse.md).

Structura acționarilor și a grupurilor de persoane care acționează concertat, cu dețineri în capitalul social al Băncii egale sau mai mari decât deținerea calificată (1%) și beneficiarii efectivii la situația din 31 decembrie 2019:

Deținătorii direcți ai cotelor substanțiale				Beneficiarii efectivii ai cotelor substanțiale	
Numele, prenumele/ Denumirea acționarului	Țara de reședință	Numărul grupului*	Cota, %	Numele, prenumele beneficiarilor efectivii	Țara de reședință
1 VB INVESTMENT HOLDING B.V.	Țările de Jos	0	72.19	proprietari indirecti: Banca Transilvania (61.82%), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) (38.18%); beneficiar efectiv nu există	România Marea Britanie
2 Țurcan Victor	RM	0	10.76	Țurcan Victor	RM
3 Țurcan Valentina	RM	1	8.07	Țurcan Valentina	RM
4 Artemenco Elena	RM	1	4.95	Artemenco Elena	RM
5 Prodisvet Galina	RM	1	1.58	Prodisvet Galina	RM

Structura acționarilor și a grupurilor de persoane aflate în legătură, cu dețineri în capitalul social al Băncii egale sau mai mari decât deținerea calificată (1%) și beneficiarii efectivii la situația din 31 decembrie 2018:

Deținătorii direcți ai cotelor substanțiale				Beneficiarii efectivii ai cotelor substanțiale	
Numele, prenumele/ Denumirea acționarului	Țara de reședință	Numărul grupului*	Cota, %	Numele, prenumele beneficiarilor efectivii	Țara de reședință
1 VB INVESTMENT HOLDING B.V.	Țările de Jos	0	72.19	proprietari indirecti: Banca Transilvania (61.82%), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) (38.18%); beneficiar efectiv nu există	România Marea Britanie
2 Țurcan Victor	RM	1	10.45	Țurcan Victor	RM
3 Țurcan Valentina	RM	1	2.47	Țurcan Valentina	RM
4 "Notabil" SRL	RM	1	2.36	Țurcan Valentina	RM
5 Artemenco Elena	RM	1	4.94	Artemenco Elena	RM
6 Prodisvet Galina	RM	1	4.04	Prodisvet Galina	RM
7 Rotari Natalia	RM	1	0.45	Rotari Natalia	RM
8 Postolache Francesca	RM	1	0.34	Postolache Francesca	RM

Consiliul de Administrație al B.C. "VICTORIABANK" S.A. acționează pe baza informațiilor complete, cu bună credință și în interesul acționarilor, îndeplinește rolul de supraveghere și monitorizare a procesului decizional de conducere și este responsabil de adoptarea strategiei de dezvoltare, a politicilor de control al riscurilor, a planurilor de afaceri și monitorizează îndeplinirea acestora.

Note explicative la situațiile financiare

1. INFORMAȚII GENERALE (CONTINUARE)

Consiliul de Administrație al B.C. "VICTORIABANK" S.A. reprezintă interesele acționarilor în perioada dintre Adunările Generale ale Acționarilor, fiind responsabil de activitatea și de soliditatea financiară a Băncii per ansamblu.

Conform Statutului Băncii, Consiliul de Administrație este compus din 7 membri numiți de Adunarea Generală a acționarilor.

La 31 decembrie 2019, componența Consiliului de Administrație al Băncii în exercițiu, aleasă la Adunarea Generală extraordinară a acționarilor B.C. "Victoriabank" S.A. din 24 mai 2019, este din 6 membri:

- Victor ȚURCAN, Președintele Consiliului de Administrație
- Thomas GRASSE, Vicepreședintele Consiliului de Administrație
- Tiberiu MOISĂ, Membru al Consiliului de Administrație
- Peter FRANKLIN, Membru al Consiliului de Administrație
- Igor SPOIALĂ, Membru al Consiliului de Administrație
- Mehmet Murat SABAZ, Membru al Consiliului de Administrație.

Membrul al Consiliului de Administrație, Maris Macinskis, ales în cadrul Adunării Generale extraordinare a acționarilor B.C. "Victoriabank" S.A. din 24 mai 2019, își va exercita funcția după confirmarea de către BNM.

2. BAZELE ÎNTOCMIRII

2.1 Declarație de conformitate

Aceste situații financiare au fost întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară ("IFRS"). Aceste situații financiare au fost autorizate pentru emitere de către Consiliul de Administrație al Băncii în data de 12 iunie 2020.

Acesta este primul set de situații financiare anuale al Băncii în care a fost aplicat IFRS 16 *Contracte de leasing*. Modificările aferente politicilor contabile semnificative sunt descrise în Nota 3 I.

2.2 Bazele evaluării

Situațiile financiare au fost întocmite în baza costului istoric sau a costului amortizat, cu excepția instrumentelor financiare evaluate prin alte elemente ale rezultatului global și garanțiile reposedate care sunt evaluate la cea mai mică valoare dintre valoarea contabilă și valoarea justă minus costurile de vânzare.

2.3 Moneda funcțională și de prezentare

Sumele incluse în situațiile financiare ale Băncii sunt evaluate utilizând moneda mediului economic primar în care Banca operează ("moneda funcțională"). Situațiile financiare sunt prezentate în lei moldovenești ("MDL"), care este moneda funcțională și de prezentare a Băncii, rotunjite la 1,000 unități, cu excepția situațiilor în care este indicat în mod specific altfel.

2.4 Utilizarea estimărilor și judecăților semnificative

În pregătirea situațiilor financiare, conducerea Băncii aplică judecăți, estimări și ipoteze care afectează sumele raportate ale activelor, datoriilor, veniturilor și cheltuielilor. Rezultatele actuale pot fi diferite de aceste estimări.

Estimările și raționamentele sunt evaluate continuu și sunt bazate pe experiența istorică și pe alți factori, inclusiv așteptările privind evenimentele viitoare, considerate a fi rezonabile în circumstanțele date. Revizuirile estimărilor contabile sunt recunoscute în perioada în care estimarea este revizuită și afectează doar această perioadă sau în perioada revizuirii cât și în perioadele viitoare, dacă revizuirea afectează atât perioada curentă cât și perioadele viitoare.

2.5 Reclasificări și retratări

În vederea corespunderii metodei de prezentare la 31 decembrie 2019, Banca a reclasificat următoarele elemente ale situației poziției financiare, situației profitului sau pierderii și altor elemente ale rezultatului global, situației fluxurilor de trezorerie și situației mișcărilor capitalurilor proprii pentru perioada de gestiune încheiată la 31 decembrie 2018 după cum este prezentat mai jos.

La fel, după cum este descris în Nota 5 și în Nota 17, Banca este subiect al unui litigiu care a rezultat în blocarea unei sume pe contul corespondent al Băncii deschis la Bank of New York Mellon. La 31 decembrie 2018, Banca, considerând aspectele ce țin de indisponibilitatea și recuperabilitatea sumei blocate a înregistrat reduceri pentru pierderi așteptate din depreciere aferente sumei blocate în contul corespondent, conform prevederilor IFRS 9 *Instrumente financiare*. La 31 decembrie 2019 a reanalizat informațiile, faptele și circumstanțele aferente litigiului în cauză și a decis că aplicarea prevederilor IAS 37 *Provizioane datorii contingente și active contingente* va rezulta într-o prezentare mai relevantă a situației poziției și a performanței financiare. În consecință, Banca a decis să retrăteze situațiile financiare la 31 decembrie 2018 după cum urmează:

Retratarea efectuată nu are niciun impact asupra sumelor raportate anterior în situațiile financiare pentru perioada de gestiune încheiată la 31 decembrie 2017.

Note explicative la situațiile financiare**2. BAZELE ÎNTOCMIRII (CONTINUARE)****2.5 Reclasificări și retratări (continuare)****a. Situația poziției financiare**

La 31 decembrie 2018	Raportat anterior	Reclasificări	Retratări	Reclasificat/ Retratat
Cont Nostro sechestrat	90,819	-	138,419	229,238
Total active	14,208,731	-	138,419	14,347,149
Provizioane pentru alte riscuri și angajamente de creditare	-	9,209	138,419	147,627
Alte datorii	142,078	(9,209)	-	132,870
Total datorii	11,923,979	-	138,419	12,062,398
Alte rezerve	685,741		138,419	824,158
Rezultat reportat	1,076,200		(138,419)	937,782
Total capitaluri proprii	2,284,751	-	-	2,284,751
Total datorii și capitaluri proprii	14,208,731	-	138,419	14,347,149

b. Situația profitului sau pierderii și altor elemente ale rezultatului global

Pentru a fi în concordanță cu metoda de prezentare la 31 decembrie 2019, Banca a reclasificat următoarele elemente din situația profitului sau pierderii și altor elemente ale rezultatului global la 31 decembrie 2018:

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018	Raportat anterior	Reclasificări	Retratări	Reclasificat/ Retratat
(Cheltuieli)/ venituri nete privind deprecierea activelor și angajamentelor condiționale	(216,028)	216,028	-	-
(Cheltuieli)/ venituri nete privind deprecierea activelor financiare	-	(78,648)	138,419	59,771
(Cheltuieli)/ venituri nete privind deprecierea activelor nefinanciare	-	(137,380)	-	(137,380)
(Cheltuieli) / reluări nete de provizioane	-	-	(138,419)	(138,419)
Profitul net aferent perioadei de gestiune	42,511	-	-	42,511

c. Situația fluxurilor de trezorerie

Pentru a fi în concordanță cu metoda de prezentare a situației fluxurilor de trezorerie la 31 decembrie 2019, Banca a reclasificat elementele din situația fluxurilor de trezorerie la 31 decembrie 2018.

În plus, conducerea Băncii a evaluat componentele numerarului și echivalentelor de numerar prezentate în situația fluxurilor de trezorerie la 31 decembrie 2018 și Nota 18 din situațiile financiare pentru perioada de gestiune încheiată la 31 decembrie 2018. Reevaluarea efectuată a avut un impact asupra sumei „numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie” raportate la 31 decembrie 2018. A se vedea mai jos:

Note explicative la situațiile financiare

2. BAZELE ÎNTOCMIRII (CONTINUARE)

2.5 Reclassificări și retratări (continuare)

c.1. impactul asupra Notei 18 din situațiile financiare pentru anul financiar finisat la 31 decembrie 2018:

<i>În mii lei</i>	Raportat anterior	Retratatări	Retratat
Numerar în casierie și alte valori	1,042,253	-	1,042,253
Solduri la BNM	407,355	3,358	410,713
Conturi curente în alte bănci	2,476,381	-	2,476,381
Certificate emise de BNM	997,711	-	997,711
Titluri de stat, maturitatea mai mică de 3 luni	469,187	(469,187)	-
Titluri de stat, maturitatea inițială mai mică de 3 luni	-	12,159	12,159
Numerar și echivalente de numerar în situația fluxurilor de trezorerie	5,392,887	(453,670)	4,939,217

c.2. impactul asupra situației fluxurilor de trezorerie pentru anul financiar încheiat la 31 decembrie 2018:

La 31 decembrie 2018	Raportat anterior	Retratatări	Retratat
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie	5,392,887	(453,670)	4,939,217

d. Situația modificărilor capitalurilor proprii

La 31 decembrie 2018	Raportat anterior	Retratatări	Retratat
Alte rezerve	685,740	138,419	824,159
Rezultat reportat	1,076,200	(138,419)	937,782
Total capitaluri proprii	2,284,751	-	2,284,751

A se vedea Nota 20 (b) aferentă detaliilor legate de "Alte rezerve".

Note explicative la situațiile financiare**3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE****I. Implementarea standardelor și interpretărilor noi sau revizuite**

Următoarele standarde și interpretări noi sunt aplicabile din 1 ianuarie 2019.

IFRS16 Contracte de leasing

Banca a adoptat pentru prima dată prevederile IFRS 16 "Contracte de leasing" la 1 ianuarie 2019.

La prima recunoaștere Banca a înregistrat imediat un impact în Situația poziției financiare (a se vedea Nota 11).

IFRS 16 prezintă principiile pentru recunoașterea, evaluarea, prezentarea și descrierea contractelor de leasing. Toate contractele de leasing prevăd că clientul obține dreptul de a utiliza un activ la începutul contractului și, dacă plățile de leasing sunt efectuate pe durata contractului, el obține și finanțarea. Prin urmare, IFRS 16 elimină clasificarea contractelor de leasing ca fiind fie leasing operațional, fie leasing financiar, așa cum este cerut de IAS 17 și introduce în schimb un model de contabilitate unic. Locatarul trebuie să recunoască: (a) activele și pasivele pentru toate contractele de leasing, cu excepția cazului în care termenul de închiriere este mai mic de 12 luni sau dacă activul prevăzut în contractul de leasing are o valoare scăzută; și (b) cheltuieli cu dobânzile aferente datoriei din contractele de leasing separat de deprecierea calculată pentru activul aferent dreptului de utilizare. IFRS 16 îndeplinește substanțial cerințele contabile ale locatorului din IAS 17. În consecință, un locator continuă să-și clasifice contractele de leasing ca leasing operațional sau leasing financiar și să contabilizeze aceste două tipuri de leasing în mod diferit.

În conformitate cu prevederile IFRS 16 și Politicile contabile Banca aplică prevederile prezentului standard pentru toate contractele de leasing, inclusiv contractele de leasing pentru active aferente dreptului de utilizare din cadrul unui subcontract de leasing. La data începerii derulării contractului de leasing, Banca în calitate de locatar recunoaște un activ aferent dreptului de utilizare și o datorie care decurge din contractul de leasing.

Excepție de la prevederile prezentului standard pot fi contractele pe termen scurt, de până la 12 luni sau pentru contractele cu o valoare sub cinci mii de euro sau a echivalentului de cinci mii de euro la data recunoașterii.

Datoria care decurge din contractul de leasing este evaluată inițial la valoarea actualizată a plăților de leasing plătite pe durata contractului, actualizată la rata implicită din contractul de leasing. Banca utilizează ca rată de actualizare rata medie a dobânzii aferentă soldurilor depozitelor plasată pe site-ul Victoribank pentru luna precedentă.

Evaluarea ulterioară a activului se efectuează conform modelului bazat pe costuri prevăzut în IFRS 16.

Evaluarea ulterioară a datoriei care decurge din contractul de leasing are loc prin: creșterea valorii contabile cu dobânda calculată, reducerea prin efectuarea plăților și reevaluarea valorii contabile ca urmare a modificării contractului.

Alte standarde sunt la fel aplicate din 1 ianuarie 2019, dar acestea nu au un efect semnificativ asupra acestor situații financiare.

II. Politici contabile**3.1 Tranzacții în valută străină**

Tranzacțiile exprimate în valută străină sunt convertite în moneda funcțională la cursurile de schimb în vigoare la data tranzacțiilor. Diferențele de curs valutar rezultate din astfel de tranzacții denominate în valută sunt reflectate în situația profitului sau pierderii la data tranzacției.

Activele și datoriile monetare denominate în valută străină la data situației poziției financiare sunt convertite în moneda funcțională la cursul de schimb valabil la acea dată.

Veniturile și pierderile în valută străină provenite din reevaluarea activelor și datorilor monetare în valută străină se reflectă în situația profitului sau pierderii, cu excepția instrumentelor de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

Elementele nemonetare denominate într-o altă valută care sunt contabilizate la cost istoric sunt convertite în moneda funcțională utilizând ratele de schimb de la data tranzacției inițiale. Elementele nemonetare denominate în valută, măsurate la valoarea justă, sunt convertite în moneda funcțională utilizând ratele de schimb de la data determinării valorii juste.

Ratele de schimb ale principalelor valute de la sfârșit de an și cele medii au fost:

	2019		2018	
	USD	EUR	USD	EUR
Media perioadei	17.5750	19.6741	16.8031	19.8444
Sfârșitul perioadei de gestiune	17.2093	19.2605	17.1427	19.5212

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

3.2 Activele și datoriile financiare

Banca a adoptat IFRS 9 "Instrumente financiare" de la data de tranziție 1 ianuarie 2018.

(i) Recunoașterea și evaluarea inițială

Banca recunoaște inițial creditele acordate clienților și depozitele de la clienți la dată când ele sunt originare. Toate celelalte active și datorii financiare sunt recunoscute inițial la data tranzacționării, care este data când Banca devine parte la prevederile contractuale ale instrumentului.

Un activ sau o datorie financiară care nu este evaluată la valoarea justă prin situația profitului sau pierderii, este evaluat inițial la valoarea justă plus costurile de tranzacționare direct atribuibile achiziției sau emiterii.

(ii) Clasificare

La recunoașterea inițială, activele financiare sunt clasificate ca evaluate:

- la cost amortizat,
- valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI)
- valoarea justă prin situația profitului sau pierderii (FVTPL).

Un activ financiar este evaluat la cost amortizat dacă acesta întrunește ambele din următoarele condiții și nu este desemnat la valoarea justă prin situația profitului sau pierderii:

- Activul este deținut în cadrul unui model de business al cărui obiectiv este deținerea activului pentru a colecta fluxuri contractuale; și
- termenii contractuali ai activului financiar, la date specifice, dau naștere la fluxuri de numerar care sunt doar principal și dobândă ("SPPI").

Un instrument de datorie este evaluat la FVOCI doar dacă acesta întrunește ambele din următoarele condiții și nu este desemnat la valoarea justă prin situația profitului sau pierderii:

- Activul este deținut în cadrul unui model de business al cărui obiectiv este atins atât prin colectarea fluxurilor contractuale, cât și prin vânzarea activului financiar; și
- termenii contractuali ai activului financiar, la date specifice, dau naștere la fluxuri de numerar care sunt doar principal și dobândă ("SPPI").

La recunoașterea inițială a unui instrument de capital care nu este deținut pentru tranzacționare, Banca poate irevocabil să aleagă să prezinte schimbările ulterioare de valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global (OCI). Această alegere este făcută pe bază individual, pentru fiecare instrument.

Toate celelalte active financiare sunt clasificate ca evaluate la valoarea justă prin situația profitului sau pierderii (FVTPL).

(iii) Evaluarea modelului de afaceri

Banca evaluează obiectivele modelului de afaceri în care este deținut un activ financiar la nivel de portofoliu, deoarece aceasta reflectă cel mai bine modul în care este gestionată afacerea și în care informația este prezentată la conducere. Informația considerată include:

- Politicile și obiectivele stabilite pentru portofoliu și aplicarea acestor politici în practică, în particular, dacă strategia conducerii este focusată pe câștigarea veniturilor din dobânzi contractuale, menținerea unui anumit profil al riscului ratei dobânzii, corelarea maturităților activelor și datoriilor financiare care finanțează aceste active sau realizarea fluxurilor de numerar din vânzarea activelor;
- cum performanța portofoliului este evaluată și raportată către conducerea Băncii;
- riscurile care afectează performanța modelului de afaceri (și a activelor financiare deținute în cadrul aceluia model de afaceri) și strategia privind modul de gestiune a acestor riscuri;
- cum sunt recompensați managerii (e.g. dacă recompensa este bazată pe valoarea justă a activelor sau pe colectarea fluxurilor contractuale); și
- frecvența, volumul și momentul vânzării în perioadele anterioare, motivele pentru astfel de vânzări și așteptările privind vânzările viitoare. Totuși, informația privind vânzările nu este analizată izolat, dar ca parte a unei evaluări generale despre cum obiectivele stabilite de Bancă pentru gestiunea activelor financiare sunt atinse și cum sunt realizate fluxurile de numerar.

Banca nu are active clasificate la FVTPL.

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

II. Politici contabile (continuare)

3.2 Activele și datoriile financiare (continuare)

Evaluarea dacă fluxurile de numerar reprezintă doar plăți de principal și dobândă (SPPI)

Pentru scopul acestei evaluări, "principalul" este definit ca valoarea justă a unui activ financiar la recunoașterea inițială. "Dobânda" este definită ca recompensă pentru valoarea în timp a banilor și pentru riscul de credit asociat cu principalul de plată în decursul unei perioade de timp și pentru alte riscuri și costuri aferente creditării (e.g. riscul de lichiditate și costuri administrative), la fel ca marjă de profit.

În evaluarea dacă fluxurile contractuale sunt doar SPPI, Banca consideră prevederile contractuale ale instrumentului. Aceasta include stabilirea dacă activul conține vreun termen contractual care ar putea schimba momentul sau suma fluxului contractual, astfel ca această condiție să nu mai fie îndeplinită. În această evaluare Banca consideră:

- evenimente contingente care ar schimba suma sau momentul fluxurilor de numerar;
- clauze de extensie sau de plată în avans;
- clauze care limitează dreptul Băncii la fluxurile de numerar aferente anumitor active; și
- caracteristici care ar modifica considerarea valorii în timp a banilor (e.g. resetarea periodică a ratei dobânzii);
- creditele acordate angajaților Băncii sau angajaților unor clienți corporativi mari;
- clauze pentru credite sindicalizate etc.

Pe baza analizelor efectuate, Banca a concluzionat că întreg portofoliul de credite și avansuri, precum și portofoliile de titluri de datorie întrunesc criteriile SPPI.

(iv) Derecunoașterea

Banca derecunoaște un activ financiar atunci când drepturile de a primi fluxuri de numerar din acel activ financiar expiră sau atunci când Banca a transferat drepturile de a primi fluxurile de numerar contractuale aferente acelui activ financiar într-o tranzacție în care a transferat în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile dreptului de proprietate. Orice drept în activele financiare transferate care este reținut de Bancă sau creat pentru Bancă este recunoscut ca un activ sau datorie separată.

La derecunoașterea unui activ financiar, diferența între valoarea contabilă a activului (sau valoarea contabilă alocată părții din activul transferat) și suma dintre (i) total încasări (inclusiv orice nou activ primit mai puțin orice datorie nouă asumată și (ii) orice beneficii sau pierderi care ar fi fost recunoscute în situația rezultatului global este recunoscută în rezultatul perioadei de gestiune. Banca derecunoaște o datorie financiară atunci când obligațiile contractuale stabilite sunt anulate sau au expirat.

Banca intră într-o tranzacție prin care transferă active recunoscute în situația poziției financiare, dar reține, fie toate riscurile și beneficiile asociate activelor transferate, fie o parte a acestora. În astfel de cazuri activele transferate nu sunt derecunoscute.

Transferurile de active cu reținerea tuturor sau a celor mai semnificative riscuri și beneficii sunt, de exemplu, împrumuturi de titluri de valoare sau tranzacțiile de vânzare cu clauza de răscumpărare.

Atunci când activele sunt vândute către o terță parte cu o rată totală de rentabilitate swap pe activele transferate, tranzacția se contabilizează ca o tranzacție financiară securizată, similară tranzacțiilor de vânzare cu clauza de răscumpărare, deoarece Banca păstrează toate sau substanțial toate riscurile și beneficiile dreptului de proprietate asupra acestor active.

În transferurile în care Banca nu păstrează și nu transferă substanțial toate riscurile și beneficiile dreptului de proprietate asupra unui activ financiar și păstrează controlul asupra activului, Banca recunoaște în continuare activul în măsura în care rămâne implicată, gradul de implicare fiind determinat de gradul în care sunt expuse la schimbarea de valoare a activului transferat.

(v) Compensarea instrumentelor financiare

Activele și datoriile financiare sunt compensate și suma netă este raportată în situația poziției financiare când există un drept legal aplicabil de a compensa sumele recunoscute și există intenția de a deconta pe bază netă sau de a realiza activul și de a deconta datoria simultan.

Veniturile și cheltuielile sunt prezentate pe bază netă doar atunci când este permis în mod specific de IFRS, sau pentru câștigurile și pierderile dintr-un grup de tranzacții similare cum ar fi activitatea de tranzacționare.

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

II. Politici contabile (continuare)

3.2 Activele și datoriile financiare (continuare)

(vi) Modificări ale instrumentelor financiare

Dacă termenele unui activ financiar sunt modificate, Banca evaluează dacă fluxurile de numerar sunt substanțial diferite.

Dacă condițiile contractuale sunt modificate în mod substanțial din cauza renegocierii comerciale, atât la cererea clientului, cât și la inițiativa Băncii, activul financiar existent este anulat și ulterior este recunoscut activul financiar modificat, respectivul activ financiar modificat fiind considerat un activ "nou". În conformitate cu IFRS 9, un activ financiar este considerat depreciat atunci când a avut loc unul sau mai multe evenimente și care au un impact semnificativ asupra fluxurilor de numerar viitoare preconizate ale activului financiar respectiv. Pe parcursul anilor 2018 și 2019, Banca nu a avut modificări ale activelor financiare care să rezulte în derecunoașterea instrumentului original.

Dacă o modificare a unui activ financiar evaluat la cost amortizat sau FVOCI nu rezultă în derecunoașterea activului financiar, atunci Banca recalculează mai întâi valoarea brută a activului financiar utilizând rata efectivă inițială a dobânzii și recunoaște ajustarea ce rezultă ca un câștig sau pierdere din modificare în situația profitului sau pierderii. Pentru instrumentele cu rată flotantă, rata efectivă inițială utilizată la calculul câștigului sau pierderii din modificare este ajustată ca să reflecte rata curentă la data modificării. Orice cost sau comision suportat sau primit, ajustează valoarea brută a activului modificat și se amortizează pe perioada rămasă a activului financiar modificat.

Dacă o astfel de modificare este efectuată din cauză dificultăților financiare ale debitorului, atunci câștigul sau pierderea din modificare este prezentată în cheltuielile privind deprecierea activelor financiare. În celelalte cazuri, aceasta este prezentată în venituri din dobânzi calculate utilizând metoda dobânzii efective. Câștigurile sau pierderile din modificarea activelor financiare pentru perioadele de gestiune încheiate la 31 decembrie 2019 și 2018 nu au fost semnificative.

(vii) Evaluarea la valoarea justă

Valoarea justă reprezintă prețul care ar fi primit ca urmare a vânzării unui activ sau prețul care ar fi plătit pentru a transfera o datorie printr-o tranzacție normală între participanții de pe piață la data evaluării, în principal, sau, în lipsa acesteia, pe piața cea mai avantajoasă la care Banca are acces la acea dată. Valoarea justă a unei datorii reflectă riscul de neexecutare a acesteia.

Atunci când există informații disponibile, Banca măsoară valoarea justă a unui instrument, utilizând prețul cotel pe o piață activă pentru acest instrument. O piață este considerată activă în cazul în care tranzacțiile pentru un activ sau o datorie au loc cu o frecvență și un volum suficient pentru a furniza informații de stabilire a prețurilor pe o bază continuă.

În cazul în care nu există un preț cotel pe o piață activă, atunci Banca folosește tehnici de evaluare ce maximizează utilizarea valorilor observabile relevante și minimizează utilizarea valorilor neobservabile.

Tehnica de evaluare aleasă încorporează toți factorii pe care participanții de pe piață i-ar lua în considerare în stabilirea prețului unei tranzacții.

Cea mai bună dovadă de valoare justă a unui instrument financiar la recunoașterea inițială este în mod normal prețul de tranzacționare - valoarea justă a unei contraprestații acordate sau primite. În cazul în care Banca stabilește că valoarea justă la recunoașterea inițială diferă față de prețul tranzacției, iar valoarea justă nu este evidențiată nici de un preț cotel pe o piață activă pentru un activ sau o datorie identică, nici pe baza unei tehnici de evaluare care utilizează doar date de pe piețele observabile, atunci instrumentul financiar este evaluat inițial la valoarea justă, ajustată pentru a amâna diferența dintre valoarea justă la recunoașterea inițială și prețul tranzacției.

Ulterior, această diferență este recunoscută în situația profitului sau pierderii pe o bază adecvată pe durata de viață a unui instrument, dar nu mai târziu decât atunci când evaluarea este susținută în întregime de valori de piață observabile sau când tranzacția este închisă.

Banca recunoaște transferurile dintre nivelurile ierarhice ale valorii juste la sfârșitul perioadei de raportare în care au loc schimbările.

(viii) Deprecierea activelor financiare

Banca recunoaște deprecierea pentru pierderile așteptate din riscul de credit pentru următoarele instrumente financiare care nu sunt evaluate la FVTPL:

- Active financiare care sunt instrumente de datorie;
- Contracte de garanție financiară;
- Angajamente de creditare.

Nu sunt recunoscute pierderi din depreciere pentru titlurile de capital.

Deprecierea conform IFRS 9 are la bază pierderile așteptate și presupune o recunoaștere din timp a pierderilor așteptate în viitor.

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

II. Politici contabile (continuare)

3.2 Activele și datoriile financiare (continuare)

(viii) Deprecierea activelor financiare (continuare)

În calculul pierderilor așteptate se utilizează, la data de raportare, rata dobânzii efective stabilită la recunoașterea inițială sau o aproximare a acesteia. Dacă un activ financiar are o rată a dobânzii variabilă, pierderile așteptate din riscul de credit trebuie determinate utilizând rata dobânzii efective curentă.

Pentru activele financiare achiziționate sau emise depreciate ca urmare a riscului de credit, pierderile așteptate din riscul de credit trebuie determinat utilizând rata dobânzii efective ajustată la riscul de credit stabilită la recunoașterea inițială.

Dovada că un activ financiar este depreciat ca urmare a riscului de credit include date observabile cu privire la următoarele evenimente:

- dificultatea financiară semnificativă a emitentului sau a debitorului;
- o încălcare a contractului, cum ar fi o nerespectare a obligațiilor sau o restanță;
- creditorul, din motive economice sau contractuale legate de dificultățile financiare în care se află debitorul, îi acordă debitorului o concesiune pe care altfel creditorul nu ar luat-o în considerare;
- devine probabil că debitorul va intra în faliment sau într-o altă formă de reorganizare financiară;
- dispariția unei piețe active pentru acel activ financiar din cauza dificultăților financiare; sau
- achiziționarea sau emisiunea unui activ financiar cu o reducere semnificativă ce reflectă pierderile suportate din riscul de credit.

Un activ financiar încadrat în categoria activelor financiare depreciate la recunoașterea inițială va fi menținut în această categorie până la data derecunoașterii.

Banca estimează pierderile așteptate din risc de credit ("ECL") asociate cu instrumentele sale de datorie măsurate la cost amortizat și la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global și din expunerea din angajamente de credit și contracte de garanție financiară. Banca recunoaște o pierdere din depreciere pentru aceste pierderi la fiecare dată de raportare. Măsurarea pierderilor așteptate din riscul de credit reflectă:

- o valoare obiectivă și măsurată printr-o probabilitate ponderată a unei game de rezultate posibile;
- valoarea în timp a banilor; și
- informații despre evenimente trecute, condiții curente și previziuni ale condițiilor economice viitoare, rezonabile și justificabile, care sunt disponibile fără un cost și efort nerezonabil la data de raportare.

IFRS 9 prezintă un model de depreciere "în trei stadii", bazat pe modificările calității creditului de la recunoașterea inițială, după cum rezumă mai jos:

- un instrument financiar care nu este depreciat la recunoașterea inițială este clasificat în "Stadiul 1" și are riscul său de credit monitorizat în mod regulat de către Bancă;
- în cazul în care se constată o creștere semnificativă a riscului de credit ("SICR") de la recunoașterea inițială, instrumentul financiar este mutat în "Stadiul 2", dar nu este încă considerat ca fiind depreciat;
- dacă instrumentul financiar este depreciat, instrumentul financiar este transferat apoi la "Stadiul 3";
- instrumentele financiare din Stadiul 1 au valoarea ECL măsurată la o valoare egală cu porțiunea pierderilor de credit așteptate pe durata vieții, care rezultă din evenimentele de neplată posibile în următoarele 12 luni. Instrumentele în Stadiile 2 sau 3 au valoarea ECL calculată pe baza pierderilor de credit așteptate pe întreaga durată de viață;
- un concept omniprezent în măsurarea ECL în conformitate cu IFRS 9 este că ar trebui să se ia în considerare informații cu privire la viitor;
- activele financiare achiziționate depreciate ("POCI") sunt acele active financiare care sunt depreciate la recunoașterea inițială. ECL-ul lor este întotdeauna măsurat pe întreaga durată de viață (Stadiul 3).

Prezentarea pierderilor din depreciere în situația poziției financiare

Deprecierile ECL sunt prezentate în situația poziției financiare după cum urmează:

- activele financiare evaluate la cost amortizat ca o reducere din valoarea brută a acestor active;
- angajamente de creditare și garanții financiare, în general, ca un provizion;
- când un instrument financiar include atât o componentă trasă, cât și netrasă și Banca nu poate identifica ECL separat pentru angajamentul de creditare, Banca prezintă o depreciere combinată pentru ambele componente.

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

II. Politici contabile (continuare)

3.2 Activele și datoriile financiare (continuare)

(viii) Deprecierea activelor financiare (continuare)

Prezentarea pierderilor din depreciere în situația poziției financiare (continuare)

Suma combinată este prezentată ca deducere din suma brută a componentei trase. Orice sumă care depășește suma brută a componentei trase este prezentată ca provizion; și

- pentru instrumentele de datorie evaluate la FVOCI nu este recunoscută o depreciere în situația poziției financiare, deoarece valoarea contabilă a acestor active este valoarea justă. Totuși, reducerile pentru pierderi așteptate din depreciere este recunoscută în rezerva de reevaluare a activelor financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global..

Derecunoașterea activelor

În baza unei analize, Banca poate decide derecunoașterea unui activ depreciat, prin evidențierea lui în afara bilanțului. Aceste active vor face în continuare obiectul procedurilor de recuperare. Banca consideră un activ financiar se afla în situația de derecunoaștere și îl casează atunci când nu mai există așteptări rezonabile privind recuperarea lui integrală sau parțială.

Banca derulează periodic analiza activelor financiare care urmează să fie supuse derecunoașterii:

- a) pentru activele care au depășit orizontul de recuperare așteptat. Se stabilesc următoarele nivele pentru orizontul de recuperare:
 - pentru creditele negarantate, maxim 2 ani;
 - pentru creditele garantate, maxim 7 ani.

Orizontul de recuperare se calculează de la data înregistrării expunerii în categoria de ne-performant.

Banca nu este obligată că, la atingerea acestor praguri, să procedeze la înregistrarea în afara bilanțului a expunerilor – aceste credite vor face obiectul unor analize suplimentare prin care să se estimeze șansele de recuperare în perioada următoare.

- b) pentru activele care au avut gajuri, și dintr-un motiv anume, la momentul actual, nu mai au gajuri;
- c) pentru creditele care au gajuri, însă la momentul actual se apreciază că nu există șanse de recuperare rezonabile (surse incerte, costisitoare, care nu justifică efortul Băncii în comparație cu valoarea așteptată a recuperărilor). În această categorie intră și expunerile pentru care reducerea expunerii se bazează integral pe valorificarea gajurilor, și, pe fondul unui grad de acoperire redus, există posibilitatea ca cheltuielile procedurale să poată absorbi o parte semnificativă a sumelor rezultate din valorificarea garanțiilor;
- d) pentru activele pentru care Banca a încetat procedurile de recuperare sau acestea s-au prescris sau cele pentru care printr-o decizie judiciară nu mai sunt datorate de debitor;
- e) procedura de faliment a debitorului a fost încheisă, iar expunerea Băncii nu a fost acoperită integral;
- f) expunerea a fost transferată parțial către o altă entitate (terță parte), iar expunerea rămasă nu are șanse de recuperare.

În mod obligatoriu, înainte de a efectua scoaterea în afara bilanțului, Banca se asigură că activul financiar este integral acoperit prin reduceri pentru pierderi așteptate din depreciere. Prin urmare, sumele colectate ulterior din recuperarea expunerii vor fi direct recunoscute ca și venituri în situația profitului sau pierderii a Băncii. Totuși, după scoaterea în afara bilanțului evidență, Banca nu are așteptări rezonabile de recuperare a activului financiar.

3.3 Venituri și cheltuieli din dobânzi

Veniturile și cheltuielile din dobânzi pentru toate instrumentele financiare purtătoare de dobândă sunt recunoscute în situația profitului sau pierderii, utilizând metoda ratei dobânzii efective.

Metoda ratei dobânzii efective este o metodă de calcul a costului amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare și de alocare a veniturilor din dobânzi sau a cheltuielilor cu dobânda de-a lungul perioadei relevante.

Rata dobânzii efective este rata care actualizează exact plățile sau încasările viitoare de numerar previzionate de-a lungul duratei de viață estimate a instrumentului financiar sau, când este cazul, o perioadă mai scurtă la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare. Când calculează rata dobânzii efective, Banca estimează fluxurile de numerar luând în considerare toți termenii contractuali ai instrumentului financiar, fără a lua însă în calcul pierderile așteptate din riscul de credit.

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

II. Politici contabile (continuare)

3.3. Venituri și cheltuieli din dobânzi (continuare)

Calculul include toate comisioanele plătite sau încasate între părțile contractului care sunt parte integrantă a ratei dobânzii efective, a costurilor de tranzacționare sau a altor prime sau reduceri.

Pentru activele financiare care au devenit depreciate ulterior recunoașterii inițiale, veniturile din dobânzi sunt calculate prin aplicarea ratei dobânzii efective la valoarea costului amortizat al activului financiar. Dacă activul nu mai este depreciat, atunci calculul veniturilor din dobânzi revine la baza brută.

3.4 Venituri din onorarii și comisioane

Banca obține venituri din comisioane dintr-o gamă largă de servicii prestate către clienți. Comisioanele sunt recunoscute, în general, pe baza contabilității de angajament când serviciul a fost furnizat. Comisioanele aferente angajamentelor de creditare, care este probabil să fie trase, sunt deferate (împreună cu costurile directe aferente) și recunoscute ca o ajustare a ratei dobânzii efective a creditului.

Comisioanele provenite din negocierea sau participarea la negocierea cu un terț – cum ar fi o înțelegere privind achiziția de acțiuni sau alte titluri de valoare sau achiziția sau vânzarea de activități comerciale – sunt recunoscute la finalizarea tranzacției aferente. Comisioanele pentru consultanță privind portofoliul și altă consultanță de management și pentru servicii sunt recunoscute pe baza contractelor de servicii aplicabile, de obicei, pe bază temporal proporțională.

Venituri din onorarii și comisioane se calculează pe baza valorii specificate într-un contract cu un client. Banca recunoaște venituri atunci când transferă controlul asupra unui serviciu către un client.

Mai jos sunt prezentate informații despre natura și calendarul satisfacției obligațiilor de executare în contractele cu clienții, inclusiv condiții semnificative de plată și politicile aferente de recunoaștere a veniturilor.

Tipul serviciilor	Natura serviciilor și îndeplinirea obligațiilor de executare, inclusiv termenele de plată semnificative	Recunoașterea veniturilor conform IFRS 15
Serviciile bancare persoanelor fizice și juridice	Banca furnizează servicii persoanelor fizice și juridice, inclusiv deservirea contului, facilități de overdraft, tranzacții în valută străină, comisioanele de deservire etc. Comisioanele pentru gestionarea conturilor sunt percepute lunar din contul clientului. Banca stabilește tarife diferite pentru persoane fizice și juridice în mod periodic. Comisioanele bazate pe tranzacții (de exemplu, schimb valutar) sunt percepute din contul clientului atunci când are loc tranzacția. Comisioanele de la deservire sunt percepute lunar și se bazează pe tarife fixe conform listei de comisioane publicate sau a tarifelor negociate individual. Tarifele sunt revizuite periodic.	Veniturile din comisioane aferent deservirii conturilor sunt recunoscute în timp, odată cu prestarea serviciilor. Veniturile aferente tranzacțiilor sunt recunoscute în moment când are loc tranzacția.

3.5 Venitul net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare este reprezentat de diferența între câștigul și pierderea din activele și datoriile tranzacționabile și include modificările de valoare justă realizate și nerealizate și diferențe de conversie valutară.

3.6 Impozitul pe profit

Impozitul curent și amânat sunt recunoscute în situația profitului sau pierderii, cu excepția cazurilor în care se referă la elemente care sunt recunoscute în alte elemente ale rezultatului global sau direct în capitalurile proprii, caz în care impozitul curent și amânat sunt de asemenea recunoscute în alte elemente ale rezultatului global sau respectiv direct în capitalurile proprii.

Impozitul pe profit, conform legislației aplicabile Republicii Moldova, este recunoscut ca o cheltuială în perioada în care apar profiturile. Rata impozitului pe profit pentru 2019 a fost 12% (2018 -12%).

Impozitul amânat este recunoscut asupra diferențelor temporare dintre valorile contabile ale activelor și datoriilor din situațiile financiare și baza de impozitare corespunzătoare utilizată în calculul profitului impozabil. Datoriile cu impozitul amânat sunt în general recunoscute pentru toate diferențele temporare impozabile.

Activele din impozit amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele fiscale deductibile în măsura în care este probabil ca să existe profituri impozabile față de care să poată fi utilizate diferențele temporare deductibile. Valoarea contabilă a activelor din impozitul amânat este revizuită la sfârșitul fiecărei perioade de raportare și redusă în măsura în care nu mai este probabil să existe profituri impozabile pentru a permite recuperarea întregului activ sau a unei părți a acestuia. Datoriile și activele cu impozitul amânat sunt determinate utilizând ratele de impozitare în vigoare și se estimează că se vor aplica când creanța din impozitul amânat va fi realizată sau când datoria cu impozitul amânat va fi stinsă.

Note explicative la situațiile financiare**3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)****II. Politici contabile (continuare)****3.7 Contractele de vânzare și de răscumpărare ("REPO")**

Titlurile de valoare (instrumente de datorie) vândute ce fac obiectul contractelor de răscumpărare ("REPO") sunt clasificate în situațiile financiare ca instrumente de datorie evaluate la cost amortizat (certIFICATE de trezorerie) iar datoria celorlalte părți este inclusă în sumele datorate băncilor sau clienților, după caz. Titlurile achiziționate prin contracte de revânzare ("reverse repo") sunt înregistrate drept credite și avansuri către alte bănci sau clienți, după caz. Diferența dintre prețul de vânzare și de răscumpărare este tratată ca dobândă și este acumulată de-a lungul vieții contactelor utilizând metoda dobânzii efective.

Titlurile de valoare deținute de Bancă drept garanții pentru activitățile de creditare cu instituțiile financiare nu sunt recunoscute în situațiile financiare, decât dacă sunt vândute către terți, caz în care achiziția sau vânzarea este înregistrată cu pierderea sau câștigul inclus în veniturile nete din tranzacționare. Obligația de a le returna este înregistrată la valoare justă ca datorie de tranzacționare.

3.8 Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale sunt inițial evaluate la cost. După recunoaștere, imobilizările necorporale sunt contabilizate conform modelului bazat pe cost fiind costul său minus orice amortizare acumulată și orice pierderi din depreciere acumulată.

Costurile ulterioare se recunosc în valoarea contabilă a activului dacă se îndeplinesc criteriile de recunoaștere: generează beneficii economice viitoare, sunt evaluate în mod fiabil, îmbunătățesc performanțele viitoare și sunt identificate distinct în cadrul activității economice. Costurile de mentenanță și suport sunt recunoscute drept cheltuieli pe măsură ce sunt suportate.

La amortizarea imobilizărilor necorporale se utilizează metoda liniară. Perioada de amortizare și durata de viață utilă se revelează cel puțin la sfârșitul fiecărei perioade de gestiune. Durata de viață utilă a imobilizărilor necorporale este stabilită de la 3 la 20 ani maximum.

Cheltuielile cu mărcile, titlurile de publicații și alte elemente similare nu sunt recunoscute ca imobilizări necorporale.

3.9 Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt evaluate la cost istoric minus amortizarea acumulată și pierderi din depreciere. Costul istoric include cheltuiala atribuibilă direct achiziției elementelor de imobilizări corporale.

Costurile ulterioare și anume costul părții înlocuite se recunoaște în valoarea contabilă a imobilizării corporale, atunci când sunt suportate, dacă este probabil ca beneficii economice viitoare asociate cu elementul se vor atribui Băncii, iar costul elementului poate fi evaluat într-o manieră credibilă. Toate reparațiile și întreținerea zilnică sunt înregistrate la alte cheltuieli din exploatare pe măsură ce sunt suportate.

Amortizarea este calculată prin metoda liniară pe perioada duratei de viață, estimată pentru fiecare element din categoria imobilizărilor corporale. Duratele de viață estimate pe categorii sunt următoarele:

• Clădiri	25-45 ani
• Amenajări clădiri închiriate	5 ani
• Calculatoare	3 ani
• Mobilă și echipamente	2 – 15 ani
• Vehicule	6 – 7 ani

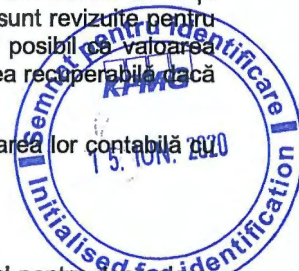
Activele în curs de execuție nu sunt amortizate până când nu sunt introduse în exploatare (disponibile pentru utilizare). La fel, și terenurile reprezintă o categorie separată a imobilizărilor corporale care nu se amortizează. Durata de viață este revizuită și ajustată dacă este nevoie la data fiecărei raportări. Activele supuse amortizării sunt revizuite pentru depreciere ori de câte ori evenimente sau modificări ale circumstanțelor indică faptul, că este posibil ca valoarea contabilă să nu poată fi recuperată. Valoarea contabilă a unui activ este redusă imediat la valoarea recuperabilă dacă valoarea contabilă a activului este mai mare decât valoarea recuperabilă estimată.

Pierderile și câștigurile din vânzarea de imobilizări corporale sunt raportate prin referință la valoarea lor contabilă și reflectarea în situația profitului sau pierderii la data raportării.

3.10 Deprecierea activelor nefinanciare

Activele care au o durată de viață nedeterminată nu sunt supuse amortizării și sunt testate anual pentru depreciere. Activele supuse amortizării sunt revizuite pentru depreciere ori de câte ori evenimente sau modificări în circumstanțe indică faptul că este posibil ca valoarea contabilă să nu poată fi recuperată.

Deprecierea este recunoscută în situația profitului sau pierderii pentru suma cu care valoarea contabilă depășește valoarea sa recuperabilă. Suma recuperabilă este cea mai mare dintre valoarea justă a unui activ, mai puțin costurile de vânzare și valoarea de utilizare. Pentru evaluarea deprecierei, activele sunt grupate la cele mai scăzute nivele pentru care există fluxuri de numerar separate identificabile (unități generatoare de numerar). Activele nefinanciare care au suferit o depreciere sunt revizuite pentru o posibilă stornare a deprecierei la fiecare dată de raportare.

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

II. Politici contabile (continuare)

3.11 Numerar și echivalente de numerar

În scopul situației fluxurilor de trezorerie, numerarul și echivalentele de numerar cuprind solduri cu o scadență inițială mai mică de trei luni a activelor la datele achiziției, incluzând: numerar, solduri nerestricționate cu Banca Națională a Moldovei, certificate de trezorerie, certificate BNM și sume datorate de alte bănci.

Numerarul și echivalentele de numerar sunt evaluate la cost amortizat în situația poziției financiare.

3.12 Credite și avansuri

Creditele și avansurile includ creditele acordate băncilor și clienților evaluate la cost amortizat. Acestea sunt recunoscute la valoarea justă plus costurile directe de tranzacționare. Ulterior, acestea sunt evaluate la cost amortizat prin metoda dobânzii efective.

Banca nu deține la 31 decembrie 2019 și 2018 credite și avansuri la FVTPL.

3.13 Titluri de investiții

Titlurile de investiții includ:

- Titluri de datorie evaluate la cost amortizat. Acestea sunt recunoscute la valoarea justă plus costurile directe de tranzacționare. Ulterior, acestea sunt evaluate la cost amortizat prind metoda dobânzii efective.
- Titluri de datorie evaluate la FVOCI. Acestea sunt evaluate la valoarea justă, modificările fiind recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global.

Banca nu deține la 31 decembrie 2019 și 2018 titluri de investiții la FVTPL.

În cazul titlurilor de datorie evaluate la FVOCI, câștigurile și pierderile sunt recunoscute în alte elemente ale rezultatului global, cu excepția următoarelor, care sunt recunoscute în situația profitului sau pierderii în același mod ca și activele financiare evaluate la cost amortizat:

- venituri din dobânzi folosind metoda dobânzii efective;
- ECL și anulări; și
- câștiguri și pierderi din diferențele de curs valutar.

Când titlurile de datorie evaluate la FVOCI sunt derecunoscute, câștigul sau pierderea cumulată recunoscută anterior în alte elemente ale rezultatului global este reclasificată din capitaluri proprii în situația profitului sau pierderii.

3.14 Titluri de capital

Banca evaluează titlurile de capital la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, modificările fiind recunoscute în alte elemente ale rezultatului global.

Banca alege să prezinte modificările valorii juste a anumitor investiții în instrumente de capitaluri proprii care nu sunt deținute pentru tranzacționare în alte elemente ale rezultatului global. Alegerea se face de la un instrument la altul la recunoașterea inițială și este irevocabilă.

Câștigurile și pierderile din valoarea justă pentru astfel de instrumente de capitaluri proprii nu sunt niciodată reclasificate în situație profitului sau pierderii și nici o depreciere nu este recunoscută în situație profitului sau pierderii. Dividendele sunt recunoscute în situația profitului sau pierderii ("Venituri nete din tranzacționare"), cu excepția cazului în care reprezintă în mod clar o recuperare a unei părți din costul investiției, caz în care sunt recunoscute în alte elemente ale rezultatului global. Câștigurile și pierderile acumulate recunoscute în alte elemente ale rezultatului global sunt transferate la rezultatul reportat la derecunoașterea investiției.

3.15 Împrumuturi

Împrumuturile sunt recunoscute inițial la valoare justă, net de costurile de tranzacționare înregistrate. Ulterior, împrumuturile sunt evaluate la cost amortizat și orice diferență între veniturile nete din vânzare și valoarea de răscumpărare este recunoscută în situația profitului sau pierderii de-a lungul perioadei împrumuturilor, utilizând metoda dobânzii efective.

3.16 Depozite și conturi curente ale clienței

Conturile curente ale clienților și alte depozite sunt recunoscute la valoare justă și sunt ulterior contabilizate la cost amortizat utilizând rata dobânzii efective.

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

II. Politici contabile (continuare)

3.17 Provizioane

Provizioanele și obligațiile legale sunt recunoscute când Banca are o obligație curentă sau implicită generată de un eveniment anterior, a cărei decontare se așteaptă să determine o ieșire de resurse, încorporând beneficii economice ale Băncii, iar suma poate fi estimată în mod credibil. Când există un număr de obligații similare, probabilitatea ca o ieșire de resurse să fie necesară este determinată la valoarea așteptată ponderată cu probabilitățile asociate, ținând cont de toate rezultatele posibile.

Provizioanele sunt evaluate la valoarea de ieșire a cheltuielilor estimate ca fiind necesare pentru a stinge obligația, utilizând raționamentul – în baza experiențelor cu tranzacții similare și cu asistența avocaților sau altor experți. Evaluarea ulterioară a provizionului din cauza trecerii timpului este recunoscută ca o cheltuială cu dobânzile.

3.18 Contracte de garanție financiară și angajamente de creditare

Contractele de garanție financiară sunt contracte care îl obligă pe emitent să efectueze plăți specifice pentru a-i rambursa deținătorului o pierdere suferită de acesta din cauza faptului că un debitor specific nu face o plată când aceasta devine scadentă, în conformitate cu termenii unui instrument de datorie. Astfel de garanții financiare sunt acordate băncilor, instituțiilor financiare și altor organisme în numele clienților pentru a garanta credite, overdrafturi (descoperiri de cont) și alte facilități bancare.

Garanțiile financiare și angajamentele de creditare sunt recunoscute inițial în situațiile financiare la valoare justă. Ulterior recunoașterii inițiale, datoriile Băncii conforme cu astfel de garanții sunt evaluate la cea mai mare valoare dintre evaluarea inițială și cea mai bună estimare a cheltuielilor necesare pentru a stinge orice obligație financiară apărută la data raportării. Aceste estimări sunt determinate pe baza experienței privind tranzacțiile similare și istoricul pierderilor trecute și pe baza judecății conducerii. Orice creștere a datoriei aferentă garanției este recunoscută în situația profitului sau pierderii.

3.19 Beneficiile angajaților

În cursul normal al activității sale, Banca face plăți către bugetul de stat al Republicii Moldova în numele angajaților săi pentru pensie, asigurări de sănătate și șomaj. Toți angajații Băncii sunt membri ai planului de pensii al statului.

Banca nu operează nici o altă schemă de pensii și, prin urmare, nu are nici o altă obligație cu privire la pensii. Banca nu operează nici un alt plan definit de beneficii sau de beneficii după pensionare. Banca nu are nici o obligație de a furniza alte servicii către actualii sau foștii angajați.

3.20 Dividende

Veniturile din dividende sunt recunoscute în rezultatul perioadei de gestiune la data la care este stabilit dreptul de a primi și este probabil ca aceste dividende să fie colectate. Dividendele sunt reflectate ca o componentă a "Venituri nete din tranzacționare" în situația profitului sau pierderii. Dividendele de plată sunt tratate ca distribuiri de profit pentru perioada în care sunt declarate și aprobate de Adunarea Generală a Acționarilor.

3.21 Garanții reposedate

La 31 decembrie 2019 și 2018, garanțiile reposedate includ garanțiile executate aferente creditelor neperformante. Acestea sunt evaluate la cea mai mică valoare dintre valoarea contabilă și valoarea justă minus costurile de vânzare.

3.22 Stocuri

Stocurile sunt evaluate la valoarea cea mai mică dintre cost și valoarea realizabilă netă. Valoarea oricărei reduceri a valorii contabile a stocurilor până la valoarea realizabilă netă este recunoscută drept cheltuială în perioada în care are loc reducerea valorii contabile.

Pentru fiecare perioadă ulterioară se efectuează o nouă evaluare a valorii realizabile nete. Atunci când acele condiții care au determinat în trecut reducerea valorii contabile a stocurilor sub cost au încetat să mai existe sau atunci când există dovezi clare ale unei creșteri a valorii realizabile nete ca urmare a schimbării unor circumstanțe economice, suma care reprezintă reducerea valorii contabile este reluată, astfel încât noua valoare contabilă a stocului să fie egală cu cea mai mică valoare dintre cost și valoarea realizabilă netă revizuită.

Atunci când stocurile sunt vândute, valoarea contabilă a acestor stocuri trebuie să fie recunoscută drept cheltuială în perioada în care este recunoscut venitul corespunzător.

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

II. Politici contabile (continuare)

3.23 Investiții imobiliare

Investițiile imobiliare sunt deținute fie cu scopul de a câștiga venit din arendă, fie cu scopul câștigurilor capitale sau ambele, dar nu pentru a fi vândute în cursul normal al activității, utilizate în producție sau prestare de servicii ori pentru scopuri administrative. Aceste investiții imobiliare au fost dobândite parțial prin exercitarea drepturilor de gaj pentru creditele neperformante.

Investițiile imobiliare se evaluează inițial la costul acestora. Costul cuprinde cheltuielile direct atribuibile achiziției proprietății de investiții. Evaluarea ulterioară este la valoarea justă, cu orice modificare recunoscută în situația profitului sau pierderii în cadrul altor venituri din exploatare.

Atunci când utilizarea unei proprietăți se schimbă, astfel încât aceasta este reclasificată ca proprietate și echipament, valoarea sa justă la data reclasificării devine costul său pentru contabilizarea ulterioară.

Investițiile imobiliare sunt derecunoscute în momentul cedării sau când investiția imobiliară este definitiv retrasă din folosință și nu se mai preconizează apariția de beneficii economice viitoare din cedarea ei.

Câștigurile sau pierderile din ieșirea investițiilor imobiliare (calculată ca diferența dintre încasările nete din ieșire și valoarea de bilanț a acestora) sunt recunoscute în situația profitului sau pierderii.

3.24 Active și datorii contingente

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în situațiile financiare, dar sunt prezentate în informațiile dezvăluite, cu excepția cazurilor în care probabilitatea unei ieșiri de resurse este „redușă”.

Un activ contingent nu este recunoscut în situațiile financiare, dar este prezentat când este probabilă intrarea unui flux de beneficii economice.

3.25 Rezultatul pe acțiune

Banca prezintă câștigul pe acțiune (“CPA”) brut și diluat pentru acțiunile ordinare. CPA brut este calculat împărțind câștigul sau pierderea atribuibilă acționarilor ordinari Băncii la media ponderată a acțiunilor ordinare rămase pe parcursul perioadei. CPA diluat este calculat prin ajustarea profitului sau pierderii atribuibile acționarilor ordinari cu media ponderată a acțiunilor ordinare existente pentru a afecta toate acțiunile ordinare probabile, care cuprind titluri convertibile și opțiuni pe acțiuni acordate salariaților.

3.26 Raportarea pe segmente

Operațiunile Băncii sunt raportate ca un singur segment operațional.

3.27 Lista actuală a standardelor IFRS, a interpretărilor și modificărilor aduse standardelor (la data de 1 ianuarie 2020) care nu au intrat încă în vigoare, pentru prezentarea în situațiile financiare întocmite în conformitate cu IFRS

Următoarele Standarde noi, *amendamente aduse Standardelor* și Interpretări nu sunt încă obligatorii în vigoare pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2019 sau după această dată, și nu au fost aplicate la pregătirea acestor situații financiare. Banca intenționează să adopte aceste pronunțări atunci când vor intra în vigoare.

Amendamente la IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare și IAS 8 Politici contabile, Modificări ale estimărilor contabile și erori

(În vigoare pentru perioade anuale începând cu sau după data de 1 ianuarie 2020)

Amendamentele clarifică și aliniază definiția materialității și oferă îndrumări pentru a contribui la îmbunătățirea consecvenței în aplicarea acestui concept ori de câte ori este utilizat în standardele IFRS.

Banca se așteaptă ca amendamentele, atunci când vor fi aplicate prima dată, să nu aibă un impact semnificativ asupra situațiilor financiare.

Note explicative la situațiile financiare

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (CONTINUARE)

II. Politici contabile (continuare)

3.27 Lista actuală a standardelor IFRS, a interpretărilor și modificărilor aduse standardelor (la data de 1 ianuarie 2020) care nu au intrat încă în vigoare, pentru prezentarea în situațiile financiare întocmite în conformitate cu IFRS (continuare)

Amendamente la IFRS 10 și IAS 28 Vânzare sau aport de active între un investitor și entitatea asociată sau asocierea în participație

Amendamentele clarifică faptul că într-o tranzacție care implică o entitate asociată sau asociere în participație, gradul de recunoaștere a câștigului sau a pierderii depinde de măsura în care activele vândute sau aduse ca aport constituie o întreprindere, astfel încât:

- un câștig sau o pierdere sunt recunoscute în întregime atunci când o tranzacție între un investitor și entitatea asociată sau asocierea în participație implică transferul unui activ sau al activelor care constituie o întreprindere (indiferent dacă acesta este încorporat într-o filială sau nu), în timp ce
- un câștig sau o pierdere sunt recunoscute parțial atunci când o tranzacție între un investitor și o entitate asociată sau asociere în participație implică active care nu constituie o întreprindere, chiar dacă aceste active sunt încorporate într-o filială.

Banca se așteaptă ca amendamentele, când vor fi aplicate prima dată, să nu aibă un impact semnificativ asupra prezentării situațiilor financiare întrucât Banca nu deține filiale, entități asociate sau asocieri în participație.

IFRS 17 Contracte de asigurare

(În vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după data de 1 ianuarie 2023; aplicabil prospectiv. Se permite aplicarea anterior acestei date)

IFRS 17 înlocuiește IFRS 4, care a fost introdus ca standard interimar în 2004. IFRS 4 a acordat societăților scutirea de a efectua contabilizarea contractelor de asigurare utilizând standardele naționale de contabilitate, rezultând o multitudine de abordări diferite.

IFRS 17 rezolvă problemele de comparabilitate create de IFRS 4, impunând ca toate contractele de asigurare să fie contabilizate în mod consecvent, spre beneficiul atât al investitorilor cât și al companiilor de asigurări. Obligațiile de asigurare vor fi contabilizate folosind valoarea curentă, în locul costului istoric.

Banca se așteaptă ca amendamentele, atunci când vor fi aplicate prima dată, să nu aibă un impact semnificativ asupra prezentării situațiilor financiare ale Băncii, deoarece Banca nu își desfășoară activitatea în sectorul asiguraților.

Amendamente la IFRS 3 Combinări de întreprinderi

(În vigoare pentru perioade anuale începând cu sau după data de 1 ianuarie 2020)

Modificările au restrâns și clarificat definiția unei întreprinderi. Acestea permit, de asemenea, o evaluare simplificată a faptului dacă un set de activități și active dobândite reprezintă mai degrabă un grup de active decât o întreprindere.

Banca se așteaptă ca amendamentele, atunci când vor fi aplicate prima dată, să nu aibă un impact semnificativ asupra situațiilor financiare.

Amendamente la IFRS 9 Instrumente financiare, IAS 39 Instrumente financiare și IFRS 7 Instrumente financiare: informații de furnizat

(În vigoare pentru perioade anuale începând cu sau după data de 1 ianuarie 2020)

Amendamentele sunt obligatorii și se aplică tuturor relațiilor de acoperire direct afectate de incertitudinile legate de reforma IBOR. Amendamentele oferă o scutire temporară de la aplicarea cerințelor specifice privind contabilitatea de acoperire la relațiile de acoperire cu efectul că reforma IBOR nu ar trebui să determine, în general, încetarea contabilității de acoperire. Principalele scutiri oferite de amendamente se referă la:

- Cerința "foarte probabil"
- Componentele de risc
- Evaluările prospective

Amendamente la IFRS 9 Instrumente financiare, IAS 39 Instrumente financiare și IFRS 7 Instrumente financiare: informații de furnizat (continuare)

- Testul de eficiență retrospectivă (pentru IAS 39)
- Reciclarea rezervei de acoperire a fluxurilor de numerar.

De asemenea, amendamentele impun companiilor să furnizeze informații suplimentare investitorilor cu privire la relațiile lor de acoperire, care sunt direct afectate de aceste incertitudini.

Banca se așteaptă ca amendamentele, atunci când vor fi aplicate prima dată, să nu aibă un impact semnificativ asupra situațiilor financiare.

Note explicative la situațiile financiare

4. NUMERAR ȘI SOLDURI ÎN BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

În mii lei

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Numerar în casierie și alte valori	1,199,378	1,042,253
Cont curent în Banca Națională a Moldovei	6,382	410,713
Rezerva obligatorie în lei moldovenești	2,403,959	2,960,586
Rezerva obligatorie în valută liber convertibilă	835,895	718,758
Numerar și solduri în Banca Națională a Moldovei	4,445,613	5,132,310
Solduri în Banca Națională a Moldovei, din care:		
Valoarea brută	3,249,727	4,094,698
Reduceri pentru pierderi din deprecieri	(3,491)	(4,641)
Total	3,246,236	4,090,057

Contul curent și rezerva obligatorie

Banca Națională a Moldovei (BNM) stabilește pentru băncile comerciale să mențină lichidități în scopul rezervelor minime calculate la o anumită rată a fondurilor medii împrumutate de bănci. Fondurile atrase în lei moldovenești (MDL) și în valute neconvertibile (VNC) reprezintă baza de calcul a rezervelor în MDL. Fondurile atrase în valute liber convertibile (VLC) reprezintă baza de calcul a rezervelor în dolari SUA (USD) și/sau EURO (EUR). Baza de calcul a rezervelor obligatorii se determină pentru datele perioadei de observare de la data de 16 a lunii precedente – până la data de 15 a lunii curente;

Pentru data 31 decembrie 2019, norma rezervelor obligatorii pentru mijloacele atrase în MDL și în VNC a fost stabilită la nivelul de 42.5%, respectiv norma rezervelor obligatorii pentru mijloacele atrase în valută liber convertibilă – la nivelul de 17.0% (la 31 decembrie 2018: norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în MDL – 42.5%, atrase în VLC – 14.0%).

Banca menține rezervele obligatorii în MDL și în VNC în contul „Nostro” al băncii la BNM. Rezervele obligatorii în USD și în EUR se mențin în conturile „Nostro” ale Băncii Naționale în USD și în EUR, deschise în băncile străine. Banca ține evidența rezervelor obligatorii în VLC în conturi analitice deschise pentru fiecare valută separat.

Rezervele obligatorii în MDL sunt menținute în contul „Loro” al băncii la BNM, în sold mediu, în intervalul de timp cuprins între data de 16 a lunii curente și data de 15 a lunii următoare, luând în calcul numărul de zile calendaristice din această perioadă. Suma rezervelor în USD și EUR, în caz de deficit de rezerve obligatorii, se transferă, până la data de 20 a lunii curente, la conturile „Nostro” ale BNM deschise în băncile străine.

La 31 decembrie 2019, soldul contului „Nostro” la BNM înregistra suma de 2,406,542 MDL'000 (31 decembrie 2018: 3,366,725 MDL'000), ceea ce includea și rezervele obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valute neconvertibile. Soldul conturilor de rezerve obligatorii în USD și EUR înregistrau sumele de 14,392 USD'000 și, respectiv, 30,585 EUR'000 (31 decembrie 2018: 14,372 USD'000 și 24,234 EUR'000).

Dobânda de remunerare a rezervelor obligatorii plătită de BNM, pe parcursul anului 2019, a variat între 2.50% și 4.50% pentru rezerve în MDL. În primele 4 luni ale anului, rata dobânzii aplicată la remunerarea rezervelor în valută străină a constituit în mediu 0.34% și 0.01%, în următoarele luni (2018: 3.50% pentru rezervele în MDL și 0.29% - 0.47% pentru rezervele în valută străină). La 31 decembrie 2019 soldul dobânzii sporite pentru rezervele menținute în MDL era de 6,388 MDL'000 și pentru cele în valute convertibile: 5 MDL'000.

În înțelesul situației fluxurilor de trezorerie, numerarul și echivalentele de numerar cuprind următoarele solduri cu o scadență inițială mai mică de trei luni:

În mii lei

	Nota	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Numerar în casierie și alte valori	4	1,199,378	1,042,253
Solduri în BNM	4	6,382	410,713
Conturi curente la alte bănci și depozite overnight	5	2,015,716	2,476,381
Plasări la termen scurt în bănci până la 3 luni	5	344,526	-
Certificate emise de BNM	6	1,447,110	997,711
Titluri de stat, maturitate inițială mai mică de 3 luni	6	3,549	12,159
Numerar și echivalente de numerar în situația fluxurilor de trezorerie		5,016,659	4,939,217

Note explicative la situațiile financiare**5. CONTURI CURENTE ȘI PLASAMENTE LA BĂNCI**

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Conturi curente la alte bănci și depozite overnight, din care:	2,015,716	2,476,381
Valoarea brută	2,017,790	2,478,581
Reduceri pentru pierderi din deprecieri	(2,074)	(2,200)
Plasări-garanții la termen în bănci, din care:	94,611	92,203
Valoarea brută	94,644	92,218
Reduceri pentru pierderi din deprecieri	(33)	(15)
Plasări la termen scurt în bănci până la 3 luni, din care (Nota 4):	344,526	-
Valoarea brută	344,853	-
Reduceri pentru pierderi din deprecieri	(327)	-
Plasări la termen în bănci peste 3 luni, din care:	258,566	-
Valoarea brută	258,941	-
Reduceri pentru pierderi din deprecieri	(374)	-
Total	2,713,419	2,568,585

La 31 decembrie 2019 plasamentele la bănci includ conturile "NOSTRO" în bănci, care sunt incluse și în situația fluxurilor de trezorerie (Nota 4) în valoare de 2,015,716 MDL'000 (2018: 2,476,381 MDL'000).

Conturile curente și depozite garanții la bănci sunt plasate în bănci din țările OECD în valoare de 2,531,998 MDL'000 (2018: 2,380,858 MDL'000), în țările non-OECD sunt în sumă de 181,421 MDL'000 (2018: 187,726 MDL'000).

Analiza calitativă privind plasamentele la bănci s-a bazat pe ratingurile de credit emise de Standard & Poor's, Moody's și Fitch, dacă au fost disponibile. Pentru plasamentele la băncile care nu sunt clasificate de Standard & Poor's, Moody's sau Fitch, a fost utilizat ratingul suveran independent acordat de Standard & Poor's.

În mii lei

Plasamente la bănci	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Rating de la A la AA+	2,438,429	2,378,309
Rating de la BBB la BBB+	188,259	94,753
Rating BBB- și mai jos	86,731	95,523
Total	2,713,419	2,568,585

În mii lei

Cont Nostro sechestrat

*A se vedea Nota 2.5

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018 Retratat*
	226,716	229,238

La 31 decembrie 2019 pe contul bancar Nostro deținut de Bancă în Bank of New York Mellon este sechestrată suma de USD 13,174,015, echivalentul a 226,716 MDL'000.

Note explicative la situațiile financiare**6. TITLURI DE VALOARE – INSTRUMENTE DE DATORIE***În mii lei*

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Titluri de valoare la cost amortizat	3,164,870	2,701,876
Titluri de valoare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	13,048	6,615
Total	3,177,918	2,708,491

Titluri de valoare la cost amortizat - instrumente de datorie*În mii lei*

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Certificate emise de BNM	1,447,110	997,711
Titluri de stat incluse în numerar și echivalente de numerar (Nota 4)	3,549	12,159
Titluri de stat cu scadență inițială peste 3 luni	1,499,920	1,652,899
Titluri de stat emise de Guvernul României	175,706	-
Obligațiuni emise de organizații de finanțare internaționale	38,585	39,107
Total	3,164,870	2,701,876
Valoarea brută	3,187,559	2,726,403
Reduceri pentru pierderi din deprecieri	(22,689)	(24,527)

Titluri de valoare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global - instrumente de datorie*În mii lei*

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Titluri de stat	12,862	6,600
Modificări ale valorii juste	187	15
Total	13,048	6,615

La 31 decembrie 2019, în cadrul capitolului titluri de valoare, Banca deține instrumente de datorie la cost amortizat sub formă de titluri de stat, certificate emise de Banca Națională a Moldovei, titluri emise de statul Român și obligațiuni emise de organizații de finanțare internaționale. Investiția în aceste instrumente de datorie la 31 decembrie 2019 este în valoare de 3,164,870 MDL'000 (2018: 2,701,876 MDL'000).

La 31 decembrie 2019 Banca deține în portofoliu instrumentelor de datorie clasificate la „Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global”, titluri de stat în sumă de 13,048 MDL'000 (2018: 6,615 MDL'000).

Titlurile de stat din portofoliul Băncii la 31 decembrie 2019 reprezintă bonuri de trezorerie emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în MDL cu scont și răscumpărate la valoarea lor nominală la scadență, cu termenul de circulație cuprins între 91 și 364 de zile, cu rata dobânzii cuprinsă între 4.50% și 7.05% (2018: 4.11% și 6.68%) și obligațiuni de stat emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în MDL la valoarea nominală sau cu primă, pe un termen de 366 - 1827 zile, cu dobândă fixă sau flotantă variind între 5.70% și 8.35% (31 decembrie 2018: 4.32% și 8.35%).

Certificatele emise de Banca Națională a Moldovei din portofoliul Băncii la situația din 31 decembrie 2019 au o scadență inițială de 14 zile cu o dobândă de 5.50% (2018: 6.50%).

Titlurile de stat românești din portofoliul Băncii sunt emise de Ministerul Finanțelor Publice din România, sunt exprimate în EUR, au o scadență inițială de 5 ani și plătesc o dobândă fixă de 1%.

Obligațiunile emise de organizații de finanțare internaționale sunt denumite în EUR, au termen de circulație de 3 ani cu o dobândă fixă de 1.50%.

Note explicative la situațiile financiare

7. CREDITE ACORDATE CLIENȚILOR

Activitatea de creditare a Băncii se concentrează pe acordarea de credite persoanelor fizice și juridice.

	31 decembrie 2019			31 decembrie 2018		
	Valoarea brută	Reduceri pentru pierderi din deprecieri	Valoarea contabilă	Valoarea brută	Reduceri pentru pierderi din deprecieri	Valoarea contabilă
<i>În mii lei</i>						
Persoane juridice	2,463,513	(287,271)	2,176,242	2,696,506	(571,813)	2,124,693
Credite ipotecare	736,141	(5,335)	730,806	290,215	(1,162)	289,053
Credite de consum	776,532	(18,578)	757,954	538,772	(6,546)	532,225
Total	3,976,186	(311,184)	3,665,002	3,525,493	(579,521)	2,945,972

Analiza portofoliului de credite pe sectoare economice la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018 este prezentată mai jos:

Persoane juridice

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Producție și comerț	867,406	729,111
Imobiliare	149,845	177,789
Agricultură și industrie alimentară	569,919	591,206
Credite de consum	14,930	2,599
Transport și construcții de drumuri	34,024	178,691
Sector energetic	90	8,874
Guvern/Administrații publice	31,412	27,042
Altele	795,887	981,194
Total	2,463,513	2,696,506

Efectul modificării reducerilor pentru pierderile din deprecierea creditelor acordate clienților pentru credite în cursul anilor 2019 și 2018 este prezentat în Nota 36.1.

8. TITLURI DE CAPITAL LA VALOAREA JUSTĂ PRIN ALTE ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL

Mișcarea în portofoliul de investiții este prezentată mai jos:

<i>În mii lei</i>	2019	2018
Sold la 1 ianuarie	246,379	212,080
Modificări ale valorii juste	105,966	34,958
Intrări	-	1,024
Ieșiri	(349,087)	(1,683)
Sold la 31 decembrie	3,258	246,379

Mișcările înregistrate în portofoliul Băncii se datorează vânzării acțiunilor de participare deținute în capitalul VISA Inc. și MasterCard Incorporated și vânzării acțiunilor deținute în capitalul „Pro Vest Corp”. S.R.L.

La 31 decembrie 2019, în cadrul portofoliului său, Banca deține titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global în companii locale și străine care nu sunt listate.

Pe parcursul anului 2019, pe baza prețurilor înregistrate la bursele internaționale, s-a efectuat reevaluarea și ajustarea acțiunilor emise de VISA Inc. și MasterCard Incorporated deținute în portofoliul Băncii.

Note explicative la situațiile financiare

8. TITLURI DE CAPITAL LA VALOAREA JUSTĂ PRIN ALTE ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL (CONTINUARE)

Ca urmare a micșorării capitalului social al Biroul de Credit SRL, ponderea Băncii în capitalul acestei companii a crescut.

Mai jos este prezentată o analiză a titlurilor de capital la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global la 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018:

<i>În mii lei</i>	Domeniu de activitate	Cota deținută	31 decembrie	Cota deținută	31 decembrie
		2019, %	2019	2018, %	2018
Visa Inc	Procesări plăți	-	-	0.00	185,760
MasterCard Inc.	Procesări plăți	-	-	0.00	57,379
Pro Vest Corp SRL	Leasing	-	-	9.90	0,6
Biroul de Credit SRL	Procesare date	16.67	2,038	13.36	2,038
	Transferuri				
S.W.I.F.T SCRL	internaționale	0.01	623	0.01	604
Bursa de Valori	Bursă	7.69	439	7.69	439
Depozitarul Național de Valori					
Mobiliare al Moldovei SA în proces de lichidare	Titluri de valoare	5.05	159	5.05	159
Total			3,258		246,379

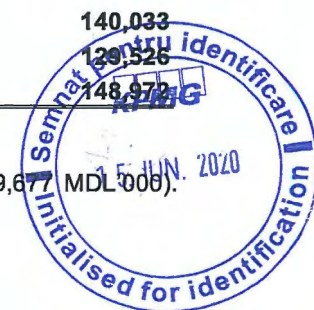
Note explicative la situațiile financiare

9. IMOBILIZĂRI CORPORALE

<i>În mii lei</i>	Terenuri si clădiri	Mobilier si echipamente	Vehicule	Îmbunătățiri ale activelor in leasing operațional	Active in curs de execuție	Total
Cost						
Sold la 1 ianuarie 2018	119,240	158,870	18,723	15,400	15,039	327,272
Intrări					12,313	12,313
Transferuri	5,073	12,652	1,607	140	(19,472)	-
Clasificate în vederea vânzării*	-	(61)	(156)	-	-	(217)
Ieșiri	(216)	(8,373)	(2,541)	(2,656)	(278)	(14,064)
Sold la 31 decembrie 2018	124,097	163,088	17,633	12,884	7,602	325,304
Sold la 1 ianuarie 2019	124,097	163,088	17,633	12,884	7,602	325,304
Intrări	-	4,489	-	-	36,047	40,536
Transferuri	1,711	27,624	7,643	372	(37,351)	-
Clasificate în vederea vânzării*	(57)	-	-	-	-	(57)
Ieșiri	-	(10,554)	(3,397)	-	(394)	(14,344)
Sold la 31 decembrie 2019	125,751	184,647	21,880	13,256	5,904	351,439
Amortizarea și deprecierea acumulată						
Sold la 1 ianuarie 2018	41,167	119,599	13,035	13,438	-	187,239
Cheltuiala cu amortizarea	4,168	15,366	1,695	820	-	22,049
Ieșiri	(67)	(8,309)	(2,542)	(2,592)	-	(13,510)
Sold la 31 decembrie 2018	45,268	126,656	12,188	11,666	-	195,778
Sold la 1 ianuarie 2019	45,268	126,656	12,188	11,666	-	195,778
Cheltuiala cu amortizarea	4,229	14,036	1,804	488	-	20,557
Ieșiri	-	(10,472)	(3,397)	-	-	(13,868)
Sold la 31 decembrie 2019	49,496	130,221	10,595	12,154	-	202,467
Valoarea contabilă netă						
Sold la 1 ianuarie 2018	78,073	39,271	5,688	1,962	15,039	140,033
Sold la 31 decembrie 2018	78,829	36,432	5,445	1,218	7,602	129,526
Sold la 31 decembrie 2019	76,255	54,426	11,284	1,102	5,904	148,972

*Imobilizările corporale au fost reclasificate ca deținute pentru vânzare și ulterior vândute.

La 31 decembrie 2019, costul imobilizărilor corporale amortizate integral și încă utilizate de Bancă se ridică la 108,026 MDL'000 (31 decembrie 2018: 99,677 MDL'000).
La 31 decembrie 2019 imobilizările corporale nu au fost gajate.

Note explicative la situațiile financiare

10. IMOBILIZĂRI NECORPORALE

<i>În mii lei</i>	Programe informaționale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
Cost			
Sold la 1 ianuarie 2018	101,216	2,812	104,028
Intrări	-	13,708	13,708
Transferuri	6,320	(6,320)	-
leșiri	(574)	-	(574)
Sold la 31 decembrie 2018	106,961	10,201	117,162
Sold la 1 ianuarie 2019	106,961	10,201	117,162
Intrări	992	17,527	18,520
Transferuri	24,874	(24,874)	-
leșiri	-	(21)	(21)
Sold la 31 decembrie 2019	132,828	2,832	135,660
Amortizarea acumulată			
Sold la 1 ianuarie 2018	45,760	-	45,760
Cheltuiala anului	12,399	-	12,399
leșiri	(574)	-	(574)
Sold la 31 decembrie 2018	57,584	-	57,584
Sold la 1 ianuarie 2019	57,584	-	57,584
Cheltuiala anului	13,280	-	13,280
leșiri	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2019	70,864	-	70,864
Valoare contabilă netă			
Sold la 1 ianuarie 2018	55,456	2,812	58,268
Sold la 31 decembrie 2018	49,377	10,201	59,578
Sold la 31 decembrie 2019	61,964	2,832	64,796

La 31 decembrie 2019 costul activelor necorporale amortizate integral, dar încă utilizate de Bancă este de 12,702 MDL'000 (31 decembrie 2018: 30,981 MDL'000). La 31 decembrie 2019 imobilizările necorporale nu au fost gajate.

11. CONTRACTE DE LEASING

Banca închiriază o serie de sedii pentru sucursalele băncii. În mod obișnuit, contractele de leasing se desfășoară pe o perioadă de 1 - 7 ani. Anterior, contractele de leasing au fost clasificate ca leasing operațional în conformitate cu IAS 17. Ca urmare a aplicării IFRS 16, la 1 ianuarie 2019 activele au crescut cu suma de 74,489 MDL'000. Informațiile despre contractele de leasing pentru care Banca este locatar sunt prezentate mai jos.

I. Active aferente dreptului de utilizare

<i>În mii lei</i>	Clădiri
Sold la 1 ianuarie 2019	74,489
Intrări	32,001
leșiri	(16,567)
Sold la 31 decembrie 2019	89,923
Amortizarea acumulată	
Sold la 1 ianuarie 2019	-
Cheltuiala anului	29,882
leșiri	(6,586)
Sold la 31 decembrie 2019	23,296
Valoarea contabilă netă	
Sold la 1 ianuarie 2019 (tranziția)	74,489
Sold la 31 decembrie 2019	66,627

Note explicative la situațiile financiare

11. CONTRACTE DE LEASING (CONTINUARE)

Analiza maturității – Fluxuri de trezorerie contractuale neactualizate

Până la 1 an	36
Între 1 și 3 ani	27,773
Între 3 și 5 ani	29,954
Mai mult de 5 ani	9,457
Total datorii privind leasingul neactualizate la 31 decembrie	67,220

II. Sume recunoscute în situația profitului sau pierderii

În mii lei

2019 – Contracte de leasing conform IFRS 16

Note	2019
Cheltuiala cu dobândă aferentă datoriei care decurge din contractul de leasing (incluse în cheltuielile cu dobânzi)	21 815
Cheltuiala aferentă contractelor de leasing pentru active cu valoare mică (incluse în alte cheltuieli de exploatare)	28 2,474

În mii lei

2018 – Contracte de leasing conform IAS 17

	2018
Cheltuieli aferente contractelor de leasing	35,452

III. Sumele recunoscute în situația fluxurilor de trezorerie

Note	31 decembrie 2019
<i>În mii lei</i>	
Datorii privind leasingul operațional	65,095
leșurile totale de numerar aferente contractelor de leasing în 2019	30,822

12. ALTE ACTIVE

Active financiare

În mii lei

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Creanțe din sisteme de plăți internaționale	12,491	25,101
Creanțe privind Visa and Mastercard	51,827	78,965
Alte active financiare	105,829	130,461
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecierea altor active financiare	(54,404)	(59,814)
Total	115,743	174,712

Active nefinanciare

În mii lei

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Garanții reposedate	279,265	332,110
Stocuri	18,682	18,174
Avansuri către furnizori	15,907	8,728
Cheltuieli anticipate	10,030	7,866
Reduceri pentru pierderi din deprecierea altor active nefinanciare	(189,397)	(225,177)
Total	134,487	141,701
Total alte active	250,230	316,413

Alte active financiare a Băncii sunt constituite din contracte de vânzare în rate a obiectelor de gaj, decontări cu persoanele fizice și juridice.

În categoria active nefinanciare sunt cuprinse în principal active reposedate în schimbul rambursării creditelor, deținute pentru vânzare. Banca întreprinde măsuri în ceea ce privește acțiunile de comercializare a activelor deținute spre vânzare, se întocmesc planuri de vânzări cu periodicitate trimestrială pe fiecare activ, care cuprind gestiunea, promovarea și identificarea potențialilor cumpărători.

Note explicative la situațiile financiare

12. ALTE ACTIVE (CONTINUARE)

Evoluția reducerilor pentru deprecierea altor active financiare pe parcursul perioadelor de gestiune 2019 și 2018 este prezentată în Nota 36.1.

Mișcarea reducerilor pentru deprecierea altor active nefinanciare este prezentată mai jos:

<i>În mii lei</i>	2019	2018
Sold la 1 ianuarie	225,177	175,789
Anulări în legătură cu reclasificări	-	(85,372)
Cheltuieli / (venituri) din depreciere (Nota 26)	(8,730)	137,378
Anulări datorită vânzărilor	(27,050)	(2,618)
Sold la 31 decembrie	189,397	225,177

13. CREAŢE CURENTE ŞI DATORII PRIVIND IMPOZITUL PE VENIT

Mai jos este o analiză a creanțelor/ (datoriilor) curente cu impozitul pe profit prezentat în situația poziției financiare:

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Creanțe curente privind impozitul pe venit	33,725	22,176
Datorii curente privind impozitul pe venit	(39,910)	(12,020)
Creanțe curente privind impozitul pe venit/(datorii), net	(6,184)	10,156

14. ALTE ÎMPRUMUTURI

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Credite de la Ministerul Finanțelor	18,373	34,036
Credite de la organizații financiare internaționale	28,916	-
Total	47,289	34,036

Reconcilierea mișcărilor altor împrumuturi cu situația fluxurilor de trezorerie rezultate din finanțarea activităților:

<i>În mii lei</i>	2019	2018
Sold la 1 ianuarie	34,036	135,163
Încasări primite	28,891	-
Plăți	(15,437)	(97,954)
Datorii-legate:		
Cheltuieli cu dobânzile (Nota 21)	651	2,994
Dobânzi plătite	(789)	(3,900)
Influența cursului valutar	(63)	(2,267)
Sold la 31 decembrie	47,289	34,036

Împrumuturile primite de la Organizațiile Financiare Internaționale sunt finanțate de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (FIDA), Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID), Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), precum și Guvernul Republicii Polone (Credit de Asistență). Scopul este de a finanța anumite proiecte investiționale și de completare a mijloacelor circulante (proiectul EU4Business – pentru îmbunătățirea calității produselor și modernizarea serviciilor, proiectele FIDA – preponderent în domeniul agricol, proiectele RISP – în dezvoltarea afacerilor în domeniul rural, proiectele Creditului de asistență – în domeniul agriculturii, procesarea produselor alimentare și infrastructura aferentă acestora).

În 2019, rata dobânzii aferentă împrumuturilor primite a variat între 3.50% - 7.42% pentru MDL, 2.49% – 4.16% pentru USD, 0.15 – 3.50% pentru EUR. Creditele finanțate din contul împrumuturilor menționate au fost acordate pe termen de până la 8 ani pentru proiecte investiționale și până la 4 ani pentru completarea mijloacelor circulante în funcție de proiect.

La 31 Decembrie 2019 Banca nu a respectat indicatorii financiari stabiliți în Acordurile de Împrumut semnate cu Ministerul Finanțelor: credite expirate în total portofoliul de credite și credite neperformante în totalul portofoliului de credite. Banca a acceptat un program de acțiune pentru a depăși deficiențele, într-o perioadă convenită cu Ministerul Finanțelor și Directoratul Liniei de Credit prin Memorandumul semnat. În dezvăluirea riscului de lichiditate (Nota 36.3) aceste sume au fost prezentate în banda „mai puțin de 3 luni”.

Note explicative la situațiile financiare

15. DEPOZITE DE LA BĂNCI

În mii lei

Conturi "Loro" ale băncilor

Total

31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
52,074	41,350
52,074	41,350

16. DEPOZITE DE LA CLIENȚI

Depozitele atrase de la clienți pot fi analizate după cum urmează:

În mii lei

Persoane juridice

Conturi curente

Depozite la termen

Total

31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
3,666,462	4,311,306
388,521	405,295
4,054,983	4,716,601

În mii lei

Persoane fizice

Conturi curente

Depozite la termen

Total

31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
3,041,110	2,765,290
4,340,279	4,217,935
7,381,388	6,983,225
11,436,371	11,699,826

Depozite de la clienți

Rata medie a dobânzii la depozite la termen în MDL atrase de la clienți în anul 2019 a fost de 4.1% (2018: 4.2%), pe parcursul anului 2019 rata medie a dobânzii în sistem bancar era 4.6% (2018: 4.5%).

Rata medie a dobânzii plătită de Bancă pentru depozite la termen în valută străină în anul 2019 a fost de 0.9% (2018: 0.8%), rata medie a dobânzii în sistem bancar era 1.0% în 2019 (2018: 1.0%).

17. PROVIZIOANE PENTRU ALTE RISCURI ȘI ANGAJAMENTE DE CREDITARE

În mii lei

Provizioane pentru angajamente de creditare, garanții financiare

Provizioane pentru litigii (i)

Total

31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
	Retratat*
4,599	9,209
136,029	138,419
140,629	147,627

*A se vedea Nota 2.5

(i) Este legat de decizia judecătorei diviziunii Charlotte, Carolina de Nord, SUA nr. 3:12 cv 519 din 12 februarie 2016, pe contul bancar Nostro deținut de Bancă la Bank of New York Mellon, la data de 17 februarie 2016 a fost sechestrată suma de 13,174 mii USD (echivalent a 226,716 mii lei la 31 decembrie 2019) pe care instanța de judecată a SUA le-a considerat ca fiind, eventual, fonduri ale companiei Rex Venture Group LLC. Considerând această decizie drept una arbitrară, abuzivă, aplicată contrar normelor practicii judiciare internaționale, care vădit și neîntemeiat lezează semnificativ drepturile legale ale Băncii, Banca a inițiat procedura judiciară de contestație a ordinului și de a deblocare a sumei sechestrate.

În prezent, această cauză este în apel la Curtea de Apel a Statelor Unite pentru Circuitul al patrulea. Avocații externi ai Băncii estimează că procesul poate dura aproximativ de la 4 la 6 luni până va fi emisă decizia finală a curții de apel.

Pe baza consultărilor noastre cu avocații și înțelegând riscurile asociate cazului, s-a format provizion pentru litigiu în valoare de 136,029 mii lei.

Un alt caz în care Banca a fost implicată în 2019 este aferent faptului că la 16 august 2016, suma de 198.333.22 USD a fost blocată pe contul corespondent deținut de Bancă la Bank of New York Mellon la cererea unui alt Recuperator în legătură cu un caz similar – urmărirea fondurilor ca rezultat al acțiunilor PaymentWorld. Conform informației primite de la Bank of New York Mellon, această sumă a fost transferată la un cont separat, în conformitate cu practicile din SUA. Așadar, printr-o tranzacție de împacare dintre Bancă și Bank of New York Mellon, la data de 17 ianuarie 2019 Băncii i-au fost rambursate 120,000 USD.

Note explicative la situațiile financiare

17. PROVIZIOANE PENTRU ALTE RISCURI ȘI ANGAJAMENTE DE CREDITARE (CONTINUARE)

Tabelul de mai jos prezintă reconcilierea soldului de deschidere și soldului de închidere privind provizioane pentru litigii:

<i>În mii lei</i>	2019	2018 Retratat*
Sold la 1 ianuarie	138,419	-
Formarea provizioanelor în cursul anului	-	138,419
Utilizarea provizioanelor în cursul anului	(1,345)	-
Reluarea provizioanelor în cursul anului	(2,057)	-
Influența cursului valutar	1,012	-
Sold la 31 decembrie	136,029	138,419

*A se vedea Nota 2.5

18. SOLDURI PRIVIND IMPOZITUL AMÂNAT

Mai jos este o analiză a activelor/ (datoriilor) cu impozitul pe profit amânat prezentat în situația poziției financiare:

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Active amânate privind impozitul pe profit	19,939	1,228
Datorii amânate cu impozitul pe profit	(2,772)	(7,917)
Active/ (datorii) amânate privind impozitul pe profit, net	17,167	(6,689)

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2018	Recunoscut în profit sau pierdere	Recunoscut în alte elemente ale rezultatului global	31 decembrie 2019
Titluri de capital la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	(5,890)	-	5,890	-
Imobilizări corporale	(2,026)	(746)	-	(2,772)
Provizioane pentru litigii	-	16,324	-	16,324
Concedii neutilizate	1,227	84	-	1,311
Alte beneficii ale angajaților	-	2,304	-	2,304
Active/ (datorii) cu impozit amânat	(6,689)	17,966	5,890	17,167

Note explicative la situațiile financiare

19. ALTE DATORII

Datorii financiare

În mii lei

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Creditori privind tranzacții documentare	132,825	551
Sume în tranzit	77,195	39,672
Operațiuni cu carduri bancare	15,061	4,887
Cheltuieli calculate fără dobândă	13,143	13,812
Plăți încasate pentru a fi remise la destinație	7,364	7,409
Sume în curs de clarificare	5,319	5,857
Decontări cu brokerii	3,738	5,610
Decontări pentru vânzarea altor active	3,288	2,650
Decontări legate de imobilizări necorporale	1,997	2,353
Dividende de plată	26	57
Concedii neutilizate	10,795	10,232
Alte beneficii ale angajaților	20,150	2,541
Alte datorii financiare	29,301	30,487
Total	320,202	126,118

Creditori privind tranzacții documentare include un acreditiv documentar emis și în bilanț la 31 decembrie 2019.

Alte datorii financiare includ încasări prin virament pentru alimentarea cardurilor, proiecte salariale, sumele avansurilor plătite de comercianți (internet-magazine).

Datorii nefinanciare

În mii lei

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Alte decontări cu bugetul de stat	110	47
Alte datorii nefinanciare	5,848	6,705
Total	5,958	6,752
Total alte datorii	326,160	132,870

20. CAPITAL ȘI REZERVE

a. Capitalul social

Pe parcursul anului 2019 capitalul social al băncii nu s-a modificat și a constituit la data de 31 decembrie 2018 și 31 decembrie 2019 250.000.910 MDL, format din 25.000.091 acțiuni ordinare nominative de clasa I, cod ISIN MD14VCTB1004, cu valoarea nominală 10 lei, cu drept de vot și cu drept de a primi dividende, emise în formă nematerializată.

La data de 31 decembrie 2019 Banca avea în total 169 acționari persoane fizice și juridice (31 decembrie 2018: 164 persoane), dintre care:

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Acționari cu deținere egală sau mai mare de 1%, din care:	5 persoane	6 persoane
Persoane juridice	1	2
Persoane fizice	4	4
Alți acționari, din care:	164 persoane	158 persoane
Persoane juridice	9	7
Persoane fizice	155	151

Note explicative la situațiile financiare

20. CAPITAL ȘI REZERVE (CONTINUARE)

	31 decembrie 2019, %	31 decembrie 2018, %
Acționari cu deținere egală sau mai mare de 1%, din care:		
VB Investment Holding B.V.	72.19	72.19
Turcan Victor	10.76	10.45
Turcan Valentina	8.07	2.47
Artemenco Elena	4.95	4.95
Proidisvet Galina	1.58	4.04
Notabil S.R.L.	-	2.36
Alți acționari	2.45	3.54
TOTAL	100	100

Deținătorii de acțiuni obișnuite au dreptul de a primi dividende așa cum sunt declarate din când în când de către adunarea generală a acționarilor și au dreptul la un vot pe acțiune la ședințele Băncii. Toate acțiunile obișnuite clasează în mod egal în ceea ce privește activele reziduale ale Băncii.

b. Alte rezerve

Soldul reprezintă rezerva generală pentru acoperirea riscurilor bancare și este constituit din diferența dintre mărimea deprecierei activelor și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale, conform IFRS, și mărimea calculată, dar neformată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale, conform reglementărilor prudențiale ale BNM. Începând cu 2012, Banca alocă din rezultat reportat altor rezerve diferența menționată mai sus. Astfel, la 31 decembrie 2019, Banca a alocat altor rezerve suma de 44,460 MDL'000. Aceste rezerve sunt nedistribuibile.

c. Rezerve statutare

În conformitate cu legislația locală, 5% din profitul net al Băncii trebuie să fie transferat către o rezervă legală nedistribubilă până când această rezervă reprezintă cel puțin 10% din capitalul social al Băncii. Această rezervă este nedistribubilă. Conform statutului Băncii, acestea pot fi utilizate pentru a absorbi pierderile.

d. Rezerva de reevaluare

Rezerva de reevaluare cuprinde:

- modificarea netă cumulată a valorii juste a titlurilor de capitaluri proprii evaluate prin alte elemente ale rezultatului global; și
- modificarea netă cumulată a valorii juste a titlurilor de datorie evaluate prin alte elemente ale rezultatului global până la derecunoașterea sau reclasificarea activelor. Această sumă este majorată cu valoarea deprecierei (Nota 3.13).

21. VENITURI NETE DIN DOBÂNZI

În mii lei

Venituri din dobânzi calculată folosind metoda dobânzii efective

	2019	2018
Credite și avansuri acordate clienților	284,939	262,619
Rezervele obligatorii plasate în BNM, conturile curente și plasamente în bănci	110,667	98,623
Titluri la cost amortizat	197,567	258,731
Titluri la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	479	24
Total venituri din dobânzi	593,652	619,997
Cheltuieli cu dobânzile		
Depozite de la clienți	(197,075)	(239,523)
Conturile curente în bănci	(8,128)	(6,366)
Depozite de la bănci	(26)	(101)
Alte împrumuturi	(651)	(2,994)
Leasing operațional	(815)	-
Total cheltuieli cu dobânzile	(206,696)	(248,983)
Venituri nete din dobânzi	386,956	371,014

Note explicative la situațiile financiare**21. VENITURI NETE DIN DOBÂNZI (CONTINUARE)**

Sumele raportate mai sus includ venituri și cheltuieli din dobânzi, calculate prin metoda dobânzii efective, care se referă la următoarele active financiare și pasive financiare:

În mii lei

	2019	2018
Active financiare la costul amortizat	593,150	619,973
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	479	24
Active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	23	-
Total	593,652	619,997
Datorii financiare evaluate la costul amortizat	(206,696)	(248,983)

22. VENITURI NETE DIN ONORARII SI COMISIOANE

În tabelul următor, veniturile din comisioane din contracte cu clienții în scopul IFRS 15 sunt divizate în funcție de tipul principal de servicii:

În mii lei

	2019	2018
Venituri din comisioane		
Operațiuni cu carduri bancare	195,233	163,925
Procesarea plăților pentru clienți	133,260	120,055
Operațiuni de clearing	23,021	22,156
Operațiuni de vânzare/cumpărare a valutei străine	6,266	7,494
Comision pentru eliberarea garanțiilor	2,400	1,866
Comisioane de brokeraj	526	2,705
Comisioane de la prestarea serviciilor	695	24
Alte comisioane	21,066	19,177
Total venituri din comisioane	382,467	337,402
Cheltuieli cu comisioane		
Operațiuni cu carduri bancare	(139,566)	(104,499)
Tranzacții de plată	(9,750)	(9,876)
Comisioane de la operațiuni de retragere și depunere de numerar	(31,540)	(31,162)
Alte comisioane aferente împrumuturilor primite	(142)	-
Total cheltuieli cu comisioane	(180,997)	(145,537)
Venituri nete din comisioane	201,470	191,865

Veniturile din alte comisioane reprezintă comisioanele percepute pentru pentru alte operațiuni bancare (i.e. plăți aferente utilităților), colectare a numerarului și bancassurance.

23. VENITURI NETE DIN TRANZACȚIONARE

În mii lei

	2019	2018
Venituri nete din tranzacțiile de schimb valutar	145,342	110,545
Pierderi din reevaluarea valutei străine	(11,314)	(7,448)
Dividende de la active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	1,830	1,760
Alte venituri financiare	84	25
Total	135,942	104,882

Note explicative la situațiile financiare**24. ALTE VENITURI DIN EXPLOATARE***În mii lei*

	2019	2018
Venituri din arenda safeurilor individuale	1,812	5,717
Amenzi și penalități primite	5,478	2,030
Alte venituri din exploatare	10,215	595
Total	17,505	8,342

Alte venituri din exploatare includ datoriile derecunoscute față de clienți.

25. (CHELTUIELI NETE)/ VENITURI PRIVIND DEPRECIEREA ACTIVELOR FINANCIARE

Informații adiționale privind deprecierea activelor financiare pe parcursul perioadei de gestiune 2019 și 2018 sunt prezentate în Nota 36.1 (Sume generate din Pierderi estimate din credit).

Următorul tabel oferă reconcilierea poziției „(Cheltuieli) / Venituri nete privind deprecierea activelor financiare” din situația profitului sau pierderii:

În mii lei

	2019	2018 Retratat*
Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	1,141	(1,625)
Conturi curente și plasamente la bănci	(651)	415
Titluri de datorie la cost amortizat	1,813	(172)
Titluri de datorie la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	(82)	(94)
Credite acordate clienților la cost amortizat	44,969	62,417
Avansuri acordate clienților la cost amortizat	6,308	(2,254)
Alte active	(5,354)	(6,453)
Angajamente condiționale și garanții financiare emise	4,654	7,538
Total	52,799	59,771

*A se vedea Nota 2.5

26. (CHELTUIELI NETE)/ VENITURI PRIVIND DEPRECIEREA ACTIVELOR NEFINANCIARE*În mii lei*

	2019	2018
Imobilizări corporale, stocuri	3	(1)
Garanții reposedate	8,730	(137,378)
Total	8,733	(137,379)

27. CHELTUIELI DE PERSONAL*În mii lei*

	2019	2018
Salarii și prime	(178,125)	(149,963)
Contribuția la asigurările sociale	(32,089)	(34,763)
Asigurări medicale	(8,026)	(7,478)
(Cheltuieli)/ (reversări) nete privind concediu neutilizat și alte beneficii ale angajaților	(18,213)	9,315
Alte cheltuieli cu personalul (alte plăți, tichete de masă)	(26,492)	(28,103)
Total	(262,945)	(210,992)

Numărul mediu lunar de angajați activi în cadrul Băncii în cursul anului 2019 a fost de 1,178 persoane (în 2018 a fost 1,212 persoane).

Note explicative la situațiile financiare

28. CHELTUIELI DE EXPLOATARE

În mii lei

	2019	2018
Utilități și chiri	(8,706)	(42,045)
Reparații și întreținere	(13,543)	(12,547)
Contribuție la Fondul de Garantare a Depozitelor	(13,883)	(12,815)
Paza și securitate	(7,928)	(11,263)
Publicitate, protocol și sponsorizări	(14,752)	(4,930)
Mentținerea imobilizărilor necorporale	(24,181)	(18,716)
Poșta și telecomunicațiile	(7,653)	(6,810)
Rechizite de birou, tipografie	(3,109)	(3,438)
Servicii de consulting, audit și onorarii avocați	(7,280)	(7,500)
Instruire	(2,073)	(1,042)
Deplasări	(2,598)	(1,815)
Pierderi din casarea imobilizărilor corporale, necorporale și altor active	(8,589)	(6,565)
Taxe și penalități	(1,122)	(1,189)
Alte cheltuieli de exploatare	(31,805)	(21,432)
Total	(147,223)	(152,107)

În componența altor cheltuieli de exploatare se includ în principal cheltuielile pentru angajații detașați, asigurarea bunurilor Băncii și alte cheltuieli nedeductibile.

29. CHELTUIELI PRIVIND AMORTIZAREA

În mii lei

	2019	2018
Imobilizărilor corporale (Nota 9)	(20,557)	(22,049)
Activelor primite în leasing operațional (Nota 11)	(29,882)	-
Imobilizărilor necorporale (Nota 10)	(13,280)	(12,399)
Total	(63,719)	(34,448)

30. CHELTUIELI CU IMPOZITUL PE PROFIT

Cheltuieli cu impozitul pe profit constă din impozitul pe profit curent și impozitul amânat după cum urmează:

Impozit pe profit recunoscut în situația profitului sau pierderii

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Impozit curent		
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent	(32,053)	(12,026)
Impozit amânat		
Cheltuiala cu impozitul pe profit amânat	17,966	(7,990)
Total cheltuială cu impozitul pe profit recunoscută în perioada de gestiune	(14,087)	(20,016)

Cheltuieli cu impozitul pe profit poate fi reconciliată în situația profitului pierderii după cum urmează:

În mii lei

	2019	2018
Profit înainte de impozitare	331,575	62,527
Impozitul teoretic la cota statutară aplicabilă	12.00% (39,789)	12.00% (7,503)
Efectul fiscal al cheltuielilor nedeductibile	(4.36%) 14,443	37.78% (23,622)
Ajustarea fiscală a veniturilor	(3.40%) 11,259	(17.77%) 11,109
Cheltuieli cu impozitul pe profit în situația profitului sau pierderii și altor elemente ale rezultatului global	4.25% (14,087)	32.01% (20,016)

Note explicative la situațiile financiare

30. CHELTUIELI CU IMPOZITUL PE PROFIT (CONTINUARE)

Venitul scutit de impozit reprezintă venitul din dobânzi din valori mobiliare de stat.

Cheltuielile nedeductibile sunt cheltuielile aferente angajaților detașați, primelor de asigurare și altor cheltuieli nedeductibile conform prevederilor Codului Fiscal al Republicii Moldova.

Impozitul pe profit recunoscut în alte elemente ale rezultatului global

În mii lei

Impozit pe profit curent

Impozit curent

Impozit pe profit amânat

Modificarea valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii prin alte elemente ale rezultatului global

Total impozit pe profit recunoscut în alte venituri globale

31 decembrie 2019 31 decembrie 2018

	-	-
	5,890	6,619
	5,890	6,619

31. GARANȚII ȘI ALTE ANGAJAMENTE FINANCIARE

Sumele cumulate ale garanțiilor în sold și ale altor elemente extra-bilanțiere la 31 decembrie 2019 și 2018 sunt:

În mii lei

Acreditiv

Garanții și cauțiuni emise

Obligațiuni de emitere a garanțiilor și cauțiunilor

Obligațiile de acordare a creditelor în viitor

Total

31 decembrie 2019 31 decembrie 2018

	132,825	498
	88,862	74,274
	50,420	29,912
	355,021	359,841
	627,128	464,525

Banca emite garanții și acreditive în numele clienților săi. Riscul de credit privind garanțiile este similar cu cel provenit din acordarea creditelor. Angajamentele de finanțare reprezintă angajamentele Băncii de a acorda credite clienților și nu reprezintă necesități de numerar viitoare, având în vedere că multe dintre aceste angajamente vor expira sau vor fi reziliate fără a fi finanțate.

32. DATORII CONTINGENTE

La 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018 Banca are calitatea de pârât într-un număr de procese apărute din activitățile comerciale normale.

33. REZULTATUL PE ACȚIUNE DE BAZĂ

Profitul net aferent perioadei de gestiune, *în mii lei*

Numărul acțiunilor ordinare emise

Rezultatul pe acțiune de bază

31 decembrie 2019 31 decembrie 2018

	317,488	42,511
	25,000,091	25,000,091
	12.70	1.70

Rezultatul pe acțiune de bază este calculat prin împărțirea profitului net al anului, atribuibil acționarilor, la numărul mediu ponderat de acțiuni ordinare în circulație în cursul anului. Calculul rezultatului pe acțiune de bază la 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018 s-a bazat pe numărul de acțiuni în circulație în cursul perioadei, care din anul 2011 este nemodificat - de 25,000,091.

La 31 decembrie 2019 și 2018 nu existau instrumente de capital diluate emise de Bancă.

Note explicative la situațiile financiare

34. VALOAREA JUSTĂ A INSTRUMENTELOR FINANCIARE

Banca măsoară valoarea justă a instrumentelor financiare folosind una din următoarele metode de ierarhizare:

Nivelul 1 în ierarhia valorii juste

Valoarea justă a activelor și datoriilor financiare alocate pe Nivelul 1 al ierarhiei valorii juste este determinată pe baza prețurilor cotate pe piețele active aferente unor active și datorii financiare identice. Cotațiile de preț folosite sunt cu regularitate și imediat disponibile pe piețe active/indici de schimb și prețurile care reprezintă tranzacții de piață curente și regulate conform principiului prețului de piață.

Nivelul 2 în ierarhia valorii juste

Valoarea justă a activelor și datoriilor financiare alocate pe Nivelul 2 este determinată utilizând modele de evaluare care au la bază date de piață observabile atunci când nu există prețuri de piață disponibile.

Nivelul 3 în ierarhia valorii juste

Valoarea justă a activelor și datoriilor financiare alocate pe Nivel 3 este determinată utilizând date de intrare care nu sunt bazate pe informațiile unei piețe observabile (date de intrare neobservabile care trebuie să reflecte ipotezele pe care le-ar folosi participanții de pe piață la stabilirea prețului unui activ sau a unei datorii, inclusiv ipotezele referitoare la risc).

Obiectivul tehnicilor de evaluare este determinarea valorii juste, care să reflecte prețul care s-ar obține în urma unei tranzacții în condiții normale de piață pentru instrumentul financiar, la data întocmirii situațiilor financiare.

Disponibilitatea datelor și modelelor observabile din piață reduce necesitatea unor estimări și judecăți ale Conducerii și nesiguranța asociată determinării valorii juste. Disponibilitatea datelor și modelelor observabile din piață depinde de produsele din piață și este înclinată să se schimbe pe baza unor evenimente specifice și condiții generale din piața financiară.

Note explicative la situațiile financiare

34. VALOAREA JUSTĂ A INSTRUMENTELOR FINANCIARE (CONTINUARE)

Analiza ierarhică a valorii juste a instrumentelor financiare deținute la valoare justă

Tabelul următor prezintă valoarea justă și ierarhia valorii juste pentru activele și datoriile financiare la 31 decembrie 2019:

31 decembrie 2019

În mii lei

	Nota	Valoare contabilă	Valoare justă	Nivelul 1	Ierarhia valorii juste	
					Nivelul 2	Nivelul 3
Active financiare						
Conturi curente și plasamente la bănci	5	2,713,419	2,713,419	-	2,713,419	-
Cont Nostro sechestrat	5	226,716	226,716	-	-	226,716
Active financiare evaluate la cost amortizat - instrumente de datorie	6	3,164,870	3,180,055	-	3,180,055	-
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	6	13,048	13,048	-	13,048	-
Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8	3,258	3,258	-	-	3,258
Credite acordate clienților	7	3,665,002	3,814,561	-	-	3,814,561
Alte active financiare	12	115,743	115,743	-	-	115,743
Total		9,902,056	10,066,800	-	5,906,522	4,160,278
Datorii financiare						
Depozite de la bănci	15	52,074	52,074	-	52,074	-
Depozite de la clienți	16	11,436,371	11,436,309	-	6,707,572	4,728,738
Alte împrumuturi	14	47,289	47,289	-	-	47,289
Alte datorii financiare	19	320,202	320,202	-	-	320,202
Total		11,855,936	11,855,874	-	6,759,646	5,096,229

La nivelul 2 al ierarhiei valorii juste Banca a clasificat plasamente la bănci, activele financiare evaluate la cost amortizat - instrumente de datorie, titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

Titluri de capital din portofoliul Băncii nu au o piață activă, valoarea justă acestora s-a clasificat la nivelul 3.

La nivelul 3 al ierarhiei valorii juste Banca a clasificat în categoria activelor: cont Nostro sechestrat, credite acordate clienților și alte active financiare. Valoarea justă a creditelor reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor de numerar viitoare la rata de piață (publicată de BNM) în scopul determinării valorii juste acestora.

La nivelul 3 al ierarhiei valorii juste Banca a clasificat în categoria datoriilor: depozite de la bănci și de la clienți, alte împrumuturi și alte datorii financiare.

Valoarea justă a depozitelor la vedere fără dobândă reprezintă valoarea lor contabilă și acestea datorii au fost clasificate la nivelul 2 al ierarhiei valorii juste.

Valoarea justă a depozitelor la termen cu dobândă reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor de numerar viitoare la rata de piață (publicată de BNM) pentru datorii cu maturități similare.

Note explicative la situațiile financiare

34. VALOAREA JUSTĂ A INSTRUMENTELOR FINANCIARE (CONTINUARE)

Tabelul următor prezintă valoarea justă și ierarhia valorii juste pentru activele și datoriile financiare la 31 decembrie 2018:

31 decembrie 2018

În mii lei

Active financiare

Conturi curente și plasamente la bănci

Cont Nostro sechestrat

Active financiare evaluate la cost amortizat - instrumente de datorie

Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Credite acordate clienților

Alte active financiare

Total

Nota	Valoare		Nivelul 1	Ierarhia valorii juste	
	contabilă	Valoare justă		Nivelul 2	Nivelul 3
5	2,568,585	2,568,585	-	2,568,585	-
5	229,238	229,238	-	-	229,238
6	2,701,876	2,710,251	-	2,710,251	-
6	6,615	6,615	-	6,615	-
8	246,379	246,379	243,139	-	3,240
7	2,945,972	3,556,438	-	-	3,556,437
12	174,712	174,712	-	-	174,712
	8,873,377	9,492,218	243,139	5,285,451	3,963,627
Datorii financiare					
15	41,350	41,350	-	41,350	-
16	11,699,826	11,790,616	-	7,076,596	4,714,020
14	34,036	34,036	-	-	34,036
19	126,118	126,118	-	-	126,118
	11,901,330	11,992,120	-	7,117,946	4,874,174

La nivelul 1 al ierarhiei valorii juste Banca a clasificat instrumentele de capitaluri proprii evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global. Acestea reprezintă investițiile în acțiunile companiilor Visa Inc. și MasterCard Incorporated, care sunt cotate pe o piață activă pentru instrumente identice.

Celelalte titluri de capital din portofoliul Băncii nu au o piață activă, valoarea justă acestora s-a clasificat la nivelul 3.

La nivelul 2 al ierarhiei valorii juste Banca a clasificat plasamente la bănci, activele financiare evaluate la cost amortizat - instrumente de datorie, titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

La nivelul 3 al ierarhiei valorii juste Banca a clasificat în categoria activelor: cont Nostro sechestrat, credite acordate clienților și alte active financiare. Valoarea justă a creditelor reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor de numerar viitoare la rata de piață (publicată de BNM) în scopul determinării valorii juste acestora.

La nivelul 3 al ierarhiei valorii juste Banca a clasificat în categoria datoriilor: depozite de la bănci și de la clienți, alte împrumuturi și alte datorii financiare.

Valoarea justă a depozitelor la vedere fără dobândă reprezintă valoarea lor contabilă și acestea datorii au fost clasificate la nivelul 2 al ierarhiei valorii juste. Valoarea justă a depozitelor la termen cu dobândă reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor de numerar viitoare la rata de piață (publicată de BNM) pentru datorii cu maturități similare.

Note explicative la situațiile financiare

35. PĂRȚI AFILIAȚE

Principalii acționari ai Băncii, deținând individual mai mult de 1% din capitalul social, sunt prezentați în Nota 20.

Banca se angajează în operațiuni cu acționarii, personalul-cheie din conducere și alte părți afiliate.

În timpul anului 2019 tranzacțiile bancare cu părțile afiliate au fost derulate în cursul normal al afacerii. Acestea includ acordarea creditelor, atragerea depozitelor și efectuarea tranzacțiilor în monedă națională și străină. Toate aceste operațiuni au fost derulate în condiții similare, inclusiv cele privind ratele dobânzii și termenii privind operațiuni similare cu clientela.

Tranzacțiile cu alte părți afiliate cuprind tranzacții cu membrii familiilor acționarilor și personalului cheie, și companiile unde aceștia sunt acționari și care desfășoară o relație cu Banca.

Mai jos sunt prezentate soldurile, venituri și cheltuieli rezultate din tranzacțiile cu părțile afiliate efectuate în timpul anului:

	2019				2018			
	Acționari > 1 %	Personal-cheie din conducere	Alte părți afiliate	Total	Acționari > 1 %	Personal- cheie din conducere	Alte părți afiliate	Total
<i>În mii lei</i>								
Solduri								
Conturi curente la bănci	81,190	-	-	81,190	87,903	-	-	87,903
Credite acordate	-	121	429,212	429,332	-	8,688	696,689	705,377
Depozite atrase	24,162	6,829	62,232	93,223	26,434	25,875	111,285	163,594
Angajamente								
Angajamente de creditare și garanții financiare date	13,482	426	29	13,937	-	1,538	227	1,765
Venituri și cheltuieli								
Venituri din dobânzi	294	345	2,159	2,798	188	1,132	9,214	10,533
Venituri din taxe și comisioane	86	28	6,485	6,599	187	46	2,013	2,245
Cheltuieli cu dobânzile	(1,162)	(147)	(729)	(2,039)	(1,181)	(931)	(1,383)	(3,495)
Cheltuieli cu comisioane	(204)	-	(23)	(227)	(48)	-	(735)	(783)

Remunerația directorilor

Cheltuielile de remunerare a Conducerii executive au constituit o valoare totală de 15,769 MDL'000 pentru anul 2019 (2018: 19,362 MDL'000). În anul 2019 cheltuielile de remunerare a Consiliului de Administrație au însumat valoarea totală de 5,281 MDL'000 (2018: 3,450 MDL'000).

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE

Banca a definit riscurile pe care le gestionează ca rezultat al folosirii instrumentelor financiare:

- Riscul de credit și de concentrare;
- Riscul de lichiditate;
- Riscul de piață;
- Riscul operațional.

Riscul de piață include riscul valutar și riscul de rată a dobânzii.

Managementul riscurilor este parte integrantă a tuturor proceselor decizionale și de afaceri în cadrul Băncii.

În Politica Băncii de administrare a riscurilor sunt stabilite obiectivele strategice de administrare a riscurilor bancare, sunt determinate structurile responsabile și este stabilit cadrul general pentru elaborarea ulterioară a regulamentelor, procedurilor, instrucțiunilor și altor acte de reglementare a procesului de administrare a riscurilor bancare.

Obiectivul Băncii în ceea ce privește administrarea riscurilor a constituit integrarea apetitului la risc, în cadrul procesului decizional al băncii, prin promovarea unei alinieri adecvate a riscurilor asumate, capitalului disponibil și țințelor de performanță, ținând cont în același timp de toleranța la riscuri.

Banca evaluează și monitorizează continuu riscurile semnificative: riscul de credit și de concentrare, riscul de piață (riscul ratei dobânzii, riscul valutar), riscul de lichiditate, riscul de capital și riscul operațional.

În procesul de administrare a riscurilor, Banca utilizează testele de stres cu scenarii atât sistemice cât și idiosincrazie. Testele de stres permit identificarea vulnerabilităților și adoptarea unor planuri de măsuri corective. Pentru acoperirea riscului financiar Banca nu utilizează instrumente financiare derivate.

Comitetul de Administrare al Riscurilor consultă Consiliul de Administrație privind strategia de risc și apetitul de risc al Băncii.

36.1 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor financiare pentru Bancă dacă un client sau o contraparte la un instrument financiar nu își îndeplinește obligațiile contractuale. Banca este expusă la riscul de credit atât prin activitățile de creditare, dețineri în conturi curente (corespondente) și plasamente în Bănci, activități de investiție cât și la emiterea garanțiilor bancare.

Riscul de credit asociat activităților de investiție este diminuat prin selecția acelor contrapartide cu rating-uri de credit solide, prin monitorizarea activității acestora, prin folosirea de limite de expunere.

Expunerea cea mai mare a Băncii la riscul de credit provine din acordarea de credite și avansuri clienților, prin angajamentele de finanțare și emitere de garanții.

Pentru a minimiza riscul de credit, Banca dispune de acte normative interne menite să evalueze situația financiară a clienților anterior acordării creditelor, să monitorizeze capacitatea acestora de a rambursa principalul și dobânzile aferente pe perioada derulării împrumuturilor și să stabilească limite de expunere.

Atât în cazul titlurilor de valoare cât și pentru plasamente-garanții în bănci parametrul PD este determinat în baza studiilor realizate de compania de rating Moody's, ținând cont de PD-urile estimate atât pentru corporate cât și estimările la nivel suveran.

Expunerea față de băncile corespondente sunt restricționate prin limite care acoperă expunerile bilanțiere sau extrabilanțiere și prin limite ale riscului de livrare zilnică referitor la elementele comerciale precum contracte de schimb valutar. Pentru determinarea limitelor pe contrapartide se utilizează evaluările și ratingul agenților cu renume Moody's, Standard&Poor's și Fitch- IBCA atribuit contrapărții sau țării rezidente, situației financiare, politicilor AML, transparența acționarilor și competența Comitetului executiv. Banca monitorizează zilnic încadrarea în limitele stabilite a soldurilor înregistrate în conturile corespondente.

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL)

Creșterea semnificativă a riscului de credit

Fiecare activ financiar propriu este evaluat lunar cu scopul de a determina dacă Banca se confruntă cu o creștere semnificativă a riscului de credit (a probabilității sau riscului de apariție a unei neîndepliniri a obligațiilor) față de data recunoașterii inițiale sau dacă acel credit este depreciat. Scopul final este de a determina metoda aplicabilă de estimare a pierderilor așteptate din depreciere (pierdere de credit așteptată pe 12 luni, sau pierdere de credit așteptată pe întreaga durată de viață).

În general, va avea loc o creștere semnificativă a riscului de credit înainte ca activul financiar să fie depreciat ca urmare a riscului de credit sau a neîndeplinirii obligațiilor.

Note explicative la situațiile financiare**36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)****36.1 Riscul de credit (continuare)****I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)*****Creșterea semnificativă a riscului de credit (continuare)***

Pentru angajamentele de creditare irevocabile, Banca are vedere modificările în riscul apariției unei nerespectări a obligațiilor la împrumutul asociat angajamentului de creditare. În stabilirea pierderilor așteptate din riscul de credit, Banca stabilește procentul preconizat de utilizare al angajamentului sau partea din angajamentul de creditare ce va fi utilizată pe parcursul vieții preconizate a angajamentului de creditare atunci când se estimează pierderile așteptate din creditare pe toată durata de viață. În ceea ce privește perioada contractuală, pentru angajamentele de creditare și contractele de garanție financiară, aceasta este perioada contractuală maximă pe parcursul căreia Banca are obligația contractuală de acordare a creditului.

Banca definește trei Stadii de risc:

- „**Stadiul I**” de risc include activele financiare pentru care nu se constată o creștere semnificativă a riscului la data analizei față de data recunoașterii inițiale sau au asociat un risc scăzut („low credit risk exemption”) la data analizei. Pentru aceste active, se va determina o reducere pentru pierderi de credit așteptată după metoda expusă mai jos, pierdere de credit așteptată pe 12 luni („ECL 12M”).

Pierdere de credit așteptată pentru 12 luni = ECL 12M = cota de pierdere de credit așteptată pe toată durata de viață care reprezintă pierderile de credit așteptată ce rezultă din evenimentele legate de nerespectarea obligațiilor aferente unui instrument financiar care sunt posibile în perioada de 12 luni după data de raportare.
- „**Stadiul II**” de risc include activele financiare pentru care s-a constatat o creștere semnificativă a riscului față de data recunoașterii inițiale (mai puțin pentru activele care au asociat o clasă de risc scăzut „low credit risk exemption”) și care nu sunt raportate ca fiind depreciate (sau nu sunt identificați indici de depreciere). Pentru aceste active, se va determina o reducere pentru pierderi de credit așteptată după metoda expusă mai jos, pierdere de credit așteptată pe întreaga durată de viață („Lifetime ECL”).

Pierderile așteptate din creditare pe toată durata de viață = Lifetime ECL = care rezultă din toate evenimentele posibile de nerespectare a obligațiilor pe durata de viață preconizată a unui instrument financiar, reflectat mai departe, prin media ponderată a pierderilor din creditare cu riscurile respective privind nerespectarea obligațiilor (măsurate prin indicele PD).
- „**Stadiul III**” de risc (default) include activele financiare pentru care s-au constatat indicii de depreciere la data raportării. Pentru aceste active, se va determina o reducere pentru pierderi așteptate din depreciere „Lifetime ECL” cu mențiunea ca PD alocat va fi 100%.

Modelul expus mai sus se bazează exclusiv pe evaluarea riscului de credit. Prin urmare, în gruparea activelor financiare în scop de provizionare se au în vedere indicatorii relevanți pe care Banca îi utilizează în sistemul curent de management al riscului de credit.

Clasificarea activelor financiare se realizează case-by-case. Aceasta înseamnă că un împrumut deținut de un client poate fi inclus în stadiul I de risc, iar alt împrumut deținut de același client poate fi inclus în stadiul II de risc, totul depinzând de rezultatul analizei între elemente de risc existente la data recunoașterii inițiale și cele constatate la data raportării. Totuși, pentru stadiul III de risc, Banca aplică principiul contaminării, în sensul că toate activele financiare ale aceluiași emitent vor fi incluse în această clasă, dacă cel puțin pentru un activ se constată îndeplinirea criteriilor de depreciere.

Criteriile de selectare a creșterii gradului de risc

În **Stadiul 1** (Stage 1) sunt plasate activele creditare care nu s-au deteriorat semnificativ în ceea ce privește calitatea creditului de la recunoașterea inițială sau care prezintă un risc de credit scăzut la data de raportare. Contractele care nu au fost clasificate în nici unul din stadiile precedente și înregistrează restanțe la plăți mai mici de 31 de zile, vor fi clasificate în Stadiul 1.

În **Stadiul 2** (Stage 2) vor fi plasate activele creditare care au înregistrat o creștere semnificativă a riscului de la recunoașterea inițială, dar care nu au dovezi obiective privind un eveniment cu pierderi de credit. Astfel criteriile de selectare vor fi:

- Restanțe la plățile planificate ce depășesc 30 de zile, dar sunt mai mici de 90 de zile;
- Creditul analizat a fost supus unei prorogări/restructurări în ultimele 12 luni, iar activul financiar nu a fost derecunoscut;
- Creditul a fost clasificat conform reducerilor calculate pentru pierderi în conformitate cu legislația BNM în categoria prudențială „C”;
- Nerealizarea unor rulaje semnificative în decursul a ultimelor 45 de zile (cel puțin 1000 MDL), de către agentul economic;

Note explicative la situațiile financiare

- Se înregistrează mai mulți indicatori financiari, aferent ultimelor rapoarte financiare disponibile, care indică dovezi obiective de depreciere

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

Criteriile de selectare a creșterii gradului de risc (continuare)

Stadiul 3 (depreciate / default): în vederea adaptării procedurilor Băncii la cerințele standardelor internaționale și echivalarea conceptului de "depreciate" cu cel a "expunerilor neperformante", se consideră că un credit este determinat depreciat atunci când:

- înregistrează restanța de 91 de zile sau mai mult, fiind de asemenea aplicat procesul de contaminare a tuturor expunerilor unui client în caz de default a cel puțin uneia dintre acestea;
- Banca a declanșat procedura de recuperare prin executare silită;
- înregistrează la momentul analizei mai mult de 3 restructurări a graficului de achitare, din care ultima a fost realizată cel mult cu un an înainte de data analizei, următoarele 2 restructurări trebuie să fi fost realizate în intervale succesive nu mai mari de 2 ani. (Exemplu: Data actuală: 31.12.2019, ultima restructurare: max. 31.12.2018, a doua restructurare: max. 31.12.2016 și a treia: max. 31.12.2014);
- conform reglementărilor BNM, creditul a fost clasificat în categoria prudențială "D" sau mai jos;
- contractele de vânzare cumpărare încheiate cu debitorul / debitorul gajist al obiectului gajat aferent expunerii stinse din executarea acestui obiect de garanție, vor fi automat clasificate în Stadiu 3.
- în lipsa recurgerii la măsuri precum executarea garanției, este improbabil că debitorul să-și achite în întregime obligațiile din credite față de Bancă. Ratingul aferent emitentului/contrapartidei este stabilit în categoria unor ratinguri asociate cu default-ul;
- s-a introdus o cerere prin care se solicită deschiderea procedurii de faliment împotriva debitorului sau aplicarea unei măsuri similare;

Odată ce un credit deținut de un debitor este încadrat în stadiul III de risc, toate creditele acestui debitor vor fi încadrate în stadiul III-a de risc. În cazul în care semnalul(le) de risc care a inclus activul în stadiul III de risc nu mai este constatat, atunci acesta se va reîncadra în stadiul I sau stadiul II, după caz.

Creditele încadrate în stadiul III de risc vor fi raportate ca fiind „depreciate”.

Are loc o tratare specifică pentru creditele în "Default", precum urmează: vor rămâne pentru o perioadă de 6 luni ("perioada de carantină") în grupul de credite aflate în "Default", după perioada de "carantină", în cazul lipsei criteriilor de "Default" creditul va fi inclus în grupul căruia îi aparține în mod normal, în caz contrar "perioada de carantină" se va prelungi cu 6 luni.

Incorporarea informațiilor forward-looking

Prevederile IFRS 9 solicită a fi realizată și o estimare anticipativă a elementelor de pierdere așteptată din deprecieri. Ceea ce presupune că valorile PD trebuie să ia în considerație nu doar realitățile actuale a economiei, ci și ulterioarele posibile variații a conjuncturii economice.

În vederea atingerii acestui nivel de anticipație, Banca a întocmit analize istorice și a identificat variabilele economice cheie cu impact asupra riscului de credit și asupra pierderilor așteptate de credit pentru fiecare portofoliu. Opinia-expert a fost, de asemenea, luată în considerare în acest proces. Au fost estimate variabile-cheie pentru următorii trei ani. După trei ani, pentru a previziona variabilele economice pentru întreaga durată de viață rămasă a fiecărui instrument financiar, a fost folosită o abordare regresivă. Impactul acestor variabile economice a fost determinat prin efectuarea unei analize statistice regresive.

Tabelul de mai jos prezintă ipotezele macroeconomice pe perioada de trei ani, utilizate ca date de impact în pierderea estimată de credit la 31 decembrie 2019:

	2020	2021	2022
Produsul intern brut, %	10,1	8,5	9,5
Rata șomajului, %	2,6	2,6	2,5
Inflația, %	5,6	4,7	4,7
Curs valutar EUR/MDL	21.86	20.74	22.12

Banca utilizează 3 tipuri de scenarii: scenariul de bază (care este cel mai probabil a se manifesta), scenariul optimist și scenariul pesimist (care nu este în mod obligatoriu, un scenariu de criză). Coeficienții scenariului sunt determinați atât pe baza unei analize statistice cât și pe baza opiniei-expert, ținând cont de rezultatele posibile reprezentative pentru fiecare scenariu.

Ponderile scenariilor au fost la același nivel (optimist 10%, baseline 80%, pesimist 10%), în determinarea ajustărilor pentru depreciere la 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018.

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

Incorporarea informațiilor forward-looking (continuare)

Cei mai importanți indicatori macroeconomici utilizați în calculul ECL sunt:

Pentru creditele acordate persoanelor fizice:

- Rata șomajului;
- Cursul de schimb EUR/MDL.

Pentru creditele acordate persoanelor juridice:

- Produsul intern brut;
- Rata șomajului.

Tabelul de mai jos ilustrează impactul setării unor ponderi maxime fiecărui scenariu:

Pondere scenariu	100% pesimist	100% de bază	100% optimist
Mișcarea ECL	43,737	(2,825)	(21,137)

Ca în cazul oricărei previziuni economice, estimările și probabilitățile de a se întâmpla sunt supuse unui grad ridicat de incertitudine inerentă și de aceea rezultatele efective pot fi semnificativ diferite de cele previzionate. Banca consideră că aceste previziuni reprezintă cea mai bună estimare a posibilelor rezultate și a analizat non-liniaritățile și asimetriile din cadrul diferitelor portofolii ale Băncii pentru a stabili că scenariile alese sunt cele mai reprezentative din gama scenariilor posibile.

Determinarea pierderii așteptate din riscul de credit (ECL)

Metodele de evaluare a expunerii la default (EAD) diferă în dependență de stadiul determinat pentru activul financiar și tipul de produs pe care acesta îl reprezintă:

- Parametrul CCF trebuie estimat în vederea calculării EAD pentru produsele revolving ce nu sunt în default;
- EAD pentru creditele non-default este calculat din graficul plăților contractuale;
- EAD pentru instrumentele deja aflate în default este egal cu valoarea curentă a expunerii bilanțiere.

Pentru alte active financiare parametrul EAD va fi determinat în dependență de tipul acestui activ:

- Valori mobiliare emise de stat și certificatele BNM – parametrul EAD este echivalent costului amortizat pentru fiecare expunere reflectată la data calculului reducerilor pentru pierderi așteptate din depreciere;
- Plasări la termen în alte bănci și conturile NOSTRO – parametrul EAD este calculat ca suma principalului și a creanțelor aferente fiecărei expunerii, reflectate la data calculului reducerilor pentru pierderi așteptate din depreciere.
- Garanțiile bancare emise – parametrul EAD se calculează reieșind din valoarea obligațiunilor de acordare aferente garanției, reflectate la data calculului reducerilor pentru pierderi așteptate din depreciere, ajustate cu parametrul CCF care este stabilit la o valoare de 100%.

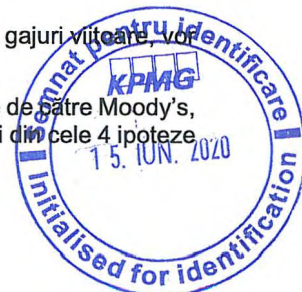
Coeficientul LGD este reprezentare în formă relativă a gradului de neacoperire a expunerii creditului de către valoarea recuperabilă din garanții (RA) pentru fiecare perioadă din durata de viață a activului de credit. Valoarea LGD nu variază în dependență de stadiul de clasificare a activului de credit.

Pentru estimarea valorii recuperabile a gajului, se va determina ca Valoarea minimă dintre valoarea de lichidare a obiectului gajului și valoarea de piață ajustată cu un coeficient de discount (Haircut statistic), în baza rapoartelor de evaluare deținute de Bancă. În cazul în care pentru anumite obiecte lipsesc valorile de lichidare, acestora le va fi aplicat, la valoarea de piață, acel coeficient de discount (Haircut statistic) pentru obținerea unei valori de lichidare estimative.

Pentru Expunerile supra colateralizate, valoarea recuperabilă din garanții se va limita la valoarea minimă dintre RA și 98% din expunere.

De asemenea, în cazul în care garanțiile sunt instituite sub forma gajului de rang inferior și/sau sunt gajuri viitoare, vor participa în calculul LGD cu o valoare de lichidare „0”.

LGD în cazul titlurilor de datorie, plasamentelor în alte bănci se calculează în baza studiilor efectuate de către Moody's, în baza ratelor de recuperare pentru un eșantion reprezentativ de emitenți, prin realizarea unei medii din cele 4 ipoteze propuse pentru analiza ratei de recuperare.

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

Determinarea pierderii așteptate din credit (ECL) (continuare)

Coeficienții PD, LGD, valoarea EAD precum și efectul actualizării reflectă durata de viață așteptată a unei expunerii. Toți acești indicatori sunt estimați în serii anuale de date până la maturitatea activului financiar analizat realizând o estimare a ECL pe întreaga durată de viață a acestuia (lifetime).

Tabelul de mai jos prezintă informații despre calitatea creditară a activelor financiare evaluate la cost amortizat, a titlurilor de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global. Dacă nu este indicat specific, sumele pentru activele financiare din tabel sunt prezentate la valori brute.

Calitatea creditară în funcție de stadiul activelor financiare

	31 Decembrie 2019			
<i>În mii lei</i>	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	4,449,104	-	-	4,449,104
Conturi curente și plasamente la bănci	2,716,227	-	-	2,716,227
Cont Nostro sechestrat	226,716	-	-	226,716
Titluri de datorie la cost amortizat	3,187,559	-	-	3,187,559
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	13,048	-	-	13,048
Credite acordate clienților	2,629,621	648,815	697,750	3,976,186
Alte active financiare	90,643	5,361	74,143	170,147
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(87,677)	(12,586)	(294,489)	(394,752)
Valoarea de bilanț	13,225,241	641,590	477,404	14,344,235

	31 Decembrie 2018			
<i>În mii lei</i>	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	5,136,951	-	-	5,136,951
Conturi curente și plasamente la bănci	2,570,800	-	-	2,570,800
Cont Nostro sechestrat	229,238	-	-	229,238
Titluri de datorie la cost amortizat	2,726,403	-	-	2,726,403
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	6,615	-	-	6,615
Credite acordate clienților	2,051,373	364,130	1,109,990	3,525,493
Alte active financiare	135,875	33,246	65,405	234,526
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(116,225)	(9,794)	(544,793)	(670,812)
Valoarea de bilanț	12,741,030	387,582	630,602	13,759,214

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă informații despre restanțe pentru următoarele elemente ale activelor financiare din stadiile 1, 2 și 3:

31 Decembrie 2019

În mii lei

Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei

	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Curent	4,449,104	-	-	4,449,104
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(3,491)	-	-	(3,491)
Valoarea de bilanț	4,445,613	-	-	4,445,613

Conturi curente și depozite la bănci

Curent	2,716,227	-	-	2,716,227
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(2,809)	-	-	(2,809)
Valoarea de bilanț	2,713,419	-	-	2,713,419

Cont Nostro sechestrat

Restricționat	226,716	-	-	226,716
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	226,716	-	-	226,716

Titluri de datorie la cost amortizat

Curent	3,187,559	-	-	3,187,559
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(22,689)	-	-	(22,689)
Valoarea de bilanț	3,164,870	-	-	3,164,870

Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Curent	13,048	-	-	13,048
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(176)	-	-	(176)
Valoarea de bilanț	12,873	-	-	12,873

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

31 Decembrie 2019

În mii lei

Credite acordate clienților

	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Curent	2,525,786	592,060	82,676	3,200,523
Restant ≤ 30 de zile	103,834	11,287	253	115,374
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	45,468	50,915	96,382
Restant > 90 de zile	-	-	563,907	563,907
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(45,165)	(12,373)	(253,645)	(311,184)
Valoarea de bilanț	2,584,455	636,442	444,105	3,665,002
Restant ≤ 30 de zile	2,328	3,045	-	5,374
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	3,290	3,290
Restant > 90 de zile	-	-	70,853	70,853
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(13,347)	(213)	(40,843)	(54,404)
Valoarea de bilanț	77,295	5,148	33,300	115,743

31 Decembrie 2018

În mii lei

Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei

	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Curent	5,136,951	-	-	5,136,951
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(4,641)	-	-	(4,641)
Valoarea de bilanț	5,132,310	-	-	5,132,310

Conturi curente și depozite la bănci

Curent	2,570,800	-	-	2,570,800
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(2,215)	-	-	(2,215)
Valoarea de bilanț	2,568,585	-	-	2,568,585

Cont Nostro sechestrat

Restricționat	229,238	-	-	229,238
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	229,238	-	-	229,238

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

31 Decembrie 2018

În mii lei

Titluri de datorie la cost amortizat

	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Curent	2,726,403	-	-	2,726,403
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(24,527)	-	-	(24,527)
Valoarea de bilanț	2,701,876	-	-	2,701,876

Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Curent	6,615	-	-	6,615
Restant ≤ 30 de zile	-	-	-	-
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	-	-	-
Restant > 90 de zile	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(94)	-	-	(94)
Valoarea de bilanț	6,521	-	-	6,521

Credite acordate clienților

Curent	1,976,435	302,839	152,722	2,431,996
Restant ≤ 30 de zile	72,821	43,452	67,388	183,661
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	2,116	17,840	93,531	113,487
Restant > 90 de zile	-	-	796,348	796,348
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(70,923)	(8,622)	(499,976)	(579,521)
Valoarea de bilanț	1,980,450	355,508	610,013	2,945,972

Alte active financiare

Curent	132,385	-	-	132,385
Restant ≤ 30 de zile	3,490	32,134	-	35,624
Restant > 30 de zile ≤ 90 de zile	-	1,112	-	1,112
Restant > 90 de zile	-	-	65,405	65,405
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(13,825)	(1,172)	(44,816)	(59,814)
Valoarea de bilanț	122,050	32,074	20,588	174,712

Următorul tabel prezintă informații despre clasificarea activelor financiare în funcție de ratingurile interne de risc:

31 Decembrie 2019

În mii lei

Conturi curente și depozite la bănci

	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Standard	2,439,584	-	-	2,439,584
Supravegheate	188,638	-	-	188,638
Substandard	84,885	-	-	84,885
Dubioase (îndoielnice)	3,121	-	-	3,121
Compromise (pierderi)	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(2,809)	-	-	(2,809)
Valoarea de bilanț	2,713,419	-	-	2,713,419

Note explicative la situațiile financiare**36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)****36.1 Riscul de credit (continuare)****I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)****31 decembrie 2019***În mii lei***Cont Nostro sechestrat**

	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Standard	226,716	-	-	226,716
Supravegheate	-	-	-	-
Substandard	-	-	-	-
Dubioase (îndoielnice)	-	-	-	-
Compromise (pierderi)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	226,716	-	-	226,716

Titluri de datorie la cost amortizat

Standard	2,972,087	-	-	2,972,087
Supravegheate	215,472	-	-	215,472
Substandard	-	-	-	-
Dubioase (îndoielnice)	-	-	-	-
Compromise (pierderi)	-	-	-	-
<i>Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri</i>	<i>(22,689)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>(22,689)</i>
Valoarea de bilanț	3,164,870	-	-	3,164,870

Credite acordate clienților

Standard	2,316,909	71,545	-	2,388,454
Supravegheate	312,711	504,761	7,604	825,076
Substandard	-	72,509	1,629	74,138
Dubioase (îndoielnice)	-	-	23,926	23,926
Compromise (pierderi)	-	-	664,592	664,592
<i>Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri</i>	<i>(45,165)</i>	<i>(12,373)</i>	<i>(253,645)</i>	<i>(311,184)</i>
Valoarea de bilanț	2,584,455	636,442	444,105	3,665,002

Alte active financiare

Standard	73,183	-	-	73,183
Supravegheate	6,084	5,361	-	11,445
Substandard	13	-	14,000	14,013
Dubioase (îndoielnice)	17	-	2,937	2,953
Compromise (pierderi)	11,345	-	57,207	68,552
<i>Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri</i>	<i>(13,347)</i>	<i>(213)</i>	<i>(40,843)</i>	<i>(54,404)</i>
Valoarea de bilanț	77,295	5,148	33,300	115,743

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

31 Decembrie 2018

În mii lei

Conturi curente și depozite la bănci

	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Standard	2,378,700	-	-	2,378,700
Supravegheate	95,358	-	-	95,358
Substandard	92,998	-	-	92,998
Dubioase (îndoielnice)	3,744	-	-	3,744
Compromise (pierderi)	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(2,215)	-	-	(2,215)
Valoarea de bilanț	2,568,585	-	-	2,568,585

Cont Nostro sechestrat

Standard	229,238	-	-	229,238
Supravegheate	-	-	-	-
Substandard	-	-	-	-
Dubioase (îndoielnice)	-	-	-	-
Compromise (pierderi)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	229,238	-	-	229,238

Titluri de datorie la cost amortizat

Standard	2,726,403	-	-	2,726,403
Supravegheate	-	-	-	-
Substandard	-	-	-	-
Dubioase (îndoielnice)	-	-	-	-
Compromise (pierderi)	-	-	-	-
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(24,527)	-	-	(24,527)
Valoarea de bilanț	2,601,876	-	-	2,601,876

Credite acordate clienților

Standard	1,598,611	58,403	429	1,657,443
Supravegheate	450,358	222,317	30,623	703,298
Substandard	2,404	83,016	29,180	114,600
Dubioase (îndoielnice)	-	394	145,887	146,281
Compromise (pierderi)	-	-	903,870	903,870
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(70,923)	(8,622)	(499,976)	(579,521)
Valoarea de bilanț	1,980,450	355,508	610,013	2,945,972

Alte active financiare

Standard	110,356	-	-	110,356
Supravegheate	25,519	33,246	-	58,765
Substandard	-	-	-	-
Dubioase (îndoielnice)	-	-	-	-
Compromise (pierderi)	-	-	65,405	65,405
Reduceri pentru pierderi așteptate din deprecieri	(13,825)	(1,172)	(44,816)	(59,814)
Valoarea de bilanț	122,050	32,074	20,588	174,712

Note explicative la situațiile financiare**36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)****36.1 Riscul de credit (continuare)****I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)**

Următoarele tabele arată efectul modificării reducerilor pentru pierderi așteptate la nivelul grupurilor de active financiare și angajamente condiționale.

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Numerar și echivalente de numerar		
Sold la 1 ianuarie	4,641	3,008
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(1,141)	1,625
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	(9)	8
Sold la 31 decembrie	3,491	4,641
Plasamente în bănci		
Sold la 1 ianuarie	2,215	2,759
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(22)	(412)
Majorări datorate inițierii și achiziției	1,693	-
Diminuări datorate derecunoașterii	(1,020)	(3)
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	(58)	(129)
Sold la 31 decembrie	2,809	2,215
Titluri de datorie la cost amortizat		
Sold la 1 ianuarie	24,527	24,355
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(7,472)	23,867
Majorări datorate inițierii și achiziției	64,752	31,142
Diminuări datorate derecunoașterii	(59,094)	(54,837)
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	(24)	-
Sold la 31 decembrie	22,689	24,527
Titluri de datorie la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		
Sold la 1 ianuarie	94	-
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(13)	-
Majorări datorate inițierii și achiziției	234	94
Diminuări datorate derecunoașterii	(138)	-
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	-	-
Sold la 31 decembrie	176	94

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

În mii lei	31 decembrie 2019				31 decembrie 2018			
	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Credite la cost amortizat acordate clienților								
Sold la 1 ianuarie	70,923	8,622	499,976	579,521	55,133	22,532	552,136	629,802
Transferat către Stadiu 1	1,077	(656)	(421)	-	5,591	-	-	5,591
Transferat către Stadiu 2	(6,416)	6,456	(40)	-	-	(5,403)	-	(5,403)
Transferat către Stadiu 3	(66)	(272)	338	-	-	-	(188)	(188)
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(48,172)	(1,515)	1,920	(47,767)	4,625	(7,931)	(14,133)	(17,439)
Majorări datorate inițierii și achiziției	33,628	-	-	33,628	14,748	470	13,368	28,586
Diminuări datorate derecunoașterii	(6,203)	(351)	(5,340)	(11,894)	(9,238)	(544)	(15,840)	(25,622)
Diminuarea contului de reduceri pentru depreciere datorată scoaterilor în afara bilanțului	-	-	(238,831)	(238,831)	(18)	(23)	(30,635)	(30,676)
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	394	89	(3,957)	(3,473)	87	(486)	(4,732)	(5,131)
Sold la 31 decembrie	45,165	12,373	253,645	311,184	70,923	8,622	499,976	579,521
Persoane Fizice								
În mii lei	31 decembrie 2019				31 decembrie 2018			
	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Credite acordate persoanelor fizice								
Sold la 1 ianuarie	1,845	378	5,485	7,708	1,240	986	8,145	10,371
Transferat către Stadiu 1	469	(49)	(421)	-	4,753	-	-	4,753
Transferat către Stadiu 2	(50)	89	(40)	-	-	(2,605)	-	(2,605)
Transferat către Stadiu 3	(35)	(239)	274	-	-	-	(2,088)	(2,088)
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	773	751	15,449	16,973	(4,338)	2,110	3,854	1,627
Majorări datorate inițierii și achiziției	2,792	-	-	2,792	451	(16)	0	436
Diminuări datorate derecunoașterii	(434)	(109)	(1,285)	(1,828)	(244)	(46)	(139)	(428)
Diminuarea contului de reduceri pentru depreciere datorată scoaterilor în afara bilanțului	-	-	(1,732)	(1,732)	(18)	(23)	(4,287)	(4,328)
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	3	(4)	-	(1)	-	(29)	-	(29)
Sold la 31 decembrie	5,364	818	17,731	23,913	1,845	378	5,485	7,708

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

Persoane Juridice <i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019				31 decembrie 2018			
	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Credite acordate persoanelor juridice								
Sold la 1 ianuarie	69,085	8,237	494,491	571,813	53,893	21,546	543,991	619,431
Transferat către Stadiu 1	607	(607)	-	-	839	(2,798)	-	(1,960)
Transferat către Stadiu 2	(6,367)	6,367	-	-	-	-	1,900	1,900
Transferat către Stadiu 3	(31)	(33)	64	-	-	-	-	-
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(48,945)	(2,266)	(13,529)	(64,740)	8,963	(10,041)	(17,987)	(19,066)
Majorări datorate inițierii și achiziției	30,837	-	-	30,837	14,296	486	13,368	28,151
Diminuări datorate derecunoașterii	(5,769)	(242)	(4,055)	(10,066)	(8,994)	(498)	(15,701)	(25,193)
Diminuarea contului de ajustări pentru depreciere datorată scoaterilor în afara bilanțului	-	-	(237,099)	(237,099)	-	-	(26,347)	(26,347)
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	383	100	(3,957)	(3,473)	87	(458)	(4,732)	(5,102)
Sold la 31 decembrie	39,802	11,555	235,914	287,271	69,085	8,237	494,491	571,813
	31 decembrie 2019				31 decembrie 2018			
<i>În mii lei</i>	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total	Stadiu 1	Stadiu 2	Stadiu 3	Total
Alte active financiare - creanțe la cost amortizat acordate clienților								
Sold la 1 ianuarie	13	1,172	44,816	46,001	15	347	44,366	44,728
Transferat către Stadiu 1	(2)	-	-	(2)	-	-	-	-
Transferat către Stadiu 2	-	-	(25)	(25)	-	(1,041)	1,041	-
Transferat către Stadiu 3	-	-	26	26	-	-	-	-
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	-	(935)	(3,066)	(4,000)	(1)	694	618	1,311
Majorări datorate inițierii și achiziției	-	-	-	-	0	1,172	-	1,173
Diminuări datorate derecunoașterii	-	-	(2,308)	(2,308)	(2)	-	(228)	(230)
Diminuarea contului de ajustări pentru depreciere datorată scoaterilor în afara bilanțului	-	-	-	-	-	-	-	-
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	-	-	(253)	(253)	-	-	(981)	(981)
Sold la 31 decembrie	11	213	39,216	39,440	13	1,172	44,816	46,001

Note explicative la situațiile financiare**36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)****36.1 Riscul de credit (continuare)****I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)**

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Alte active financiare - alte creanțe		
Sold la 1 ianuarie	13,813	7,429
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	5,828	6,229
Majorări datorate inițierii și achiziției	2,287	234
Diminuări datorate derecunoașterii	(2,761)	(9)
Diminuarea contului de ajustări pentru depreciere datorată scoaterilor în afara bilanțului	(1,351)	-
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	(2,852)	(70)
Sold la 31 decembrie	14,963	13,813

<i>În mii lei</i>	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Angajamente de creditare și garanții financiare emise		
Sold la 1 ianuarie	9,209	16,774
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(13,272)	(39,084)
Majorări datorate inițierii și achiziției	11,910	31,547
Diminuări datorate derecunoașterii	(3,292)	-
Alte ajustări (inclusiv influența cursului valutar)	45	(28)
Sold la 31 decembrie	4,599	9,209

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

Următorul tabel prezintă reconcilierea dintre:

- sumele prezentate în tabelele de mai sus care reconciliază soldurile de deschidere și închidere a ajustărilor de depreciere pe clasă de instrumente financiare; și
- rubrica "(Cheltuieli) / Venituri nete privind deprecierea activelor financiare" din situația profitului sau pierderii și a altor elemente ale rezultatului global.

2019									
În mii lei	Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	Plasamente în bănci	Titluri de datorie la cost amortizat	Titluri de datorie la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Credite la cost amortizat acordate clienților	Creanțe la cost amortizat acordate clienților	Alte active financiare	Angajamente de creditare și garanții financiare emise	Total 2019
Variația netă ajustărilor de depreciere	(1,141)	(1,042)	(66,565)	(152)	(59,661)	(6,308)	3,067	(16,564)	(148,366)
Majorări datorate inițierii și achiziției	-	1,693	64,752	234	33,628	-	2,287	11,910	114,504
Total	(1,141)	651	(1,813)	82	(26,033)	(6,308)	5,354	(4,654)	(33,862)
Recuperări ale sumelor scoase anterior din bilanț	-	-	-	-	(18,937)	-	-	-	(18,937)
Total	(1,141)	651	(1,813)	82	(44,969)	(6,308)	5,354	(4,654)	(52,799)

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

I. Sume generate de pierderile așteptate din riscul de credit (ECL) (continuare)

2018									
	Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	Plasamente în bănci	Titluri de datorie la cost amortizat	Titluri de datorie la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Credite la cost amortizat acordate clienților	Creanțe la cost amortizat acordate clienților	Alte active financiare	Angajamente de creditare și garanții financiare emise	Total 2018
<i>În mii lei</i>									
Variația netă ajustărilor de depreciere	1,625	(415)	(30,971)	-	(43,060)	1,081	6,220	(39,084)	(104,604)
Majorări datorate inițierii și achiziției	-	-	31,142	94	28,586	1,173	234	31,547	92,776
Total	1,625	(415)	172	94	(14,474)	2,254	6,453	(7,538)	(11,828)
Recuperări ale sumelor scoase anterior din bilanț	-	-	-	-	(47,943)	-	-	-	(47,943)
Total	1,625	(415)	172	94	(62,417)	2,254	6,453	(7,538)	(59,771)

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

II. Garanții deținute

Banca deține pentru creditele acordate clienților, garanții ipotecare pe terenuri și clădiri, garanții sub formă mobiliare pe utilaje și echipamente și alte garanții. Estimările de valoare justă sunt bazate pe valoarea garanțiilor evaluate la data acordării împrumutului și sunt actualizate periodic.

Categoria "Proprietăți imobiliare" include terenuri, clădiri rezidențiale și comerciale, "Garanții reale mobiliare", includ gajurile asupra activelor mobiliare (autoturisme, echipamente, stocuri, etc).

Persoane fizice

An analysis of the fair value of the collateral as at reporting date per types of loans granted to retail customers is presented below:

<i>În mii lei</i>	31 Decembrie 2019	31 Decembrie 2018
Proprietăți imobiliare	1,520,898	1,236,592
Garanții reale mobiliare	1,862	3,462
Depozite-garanții	798	7,667
Total	1,523,558	1,247,721

Credite ipotecare

Următoarele tabele determină expunerile de credit de la creditele ipotecare ale clienților - persoanelor fizice pe intervale credit raportat la valoarea garanției (LTV). LTV este calculat ca raportul dintre valoarea brută a creditului și valoarea justă a garanției la data raportării. Valoarea justă a garanției reale pentru creditele ipotecare este diminuată cu valoarea garanției de stat pentru credite Prima Casă (i.e. 50%). Valoarea justă a garanției pentru credite ipotecare rezidențiale se bazează pe valoarea justă la origine actualizată pe baza modificărilor indicilor prețurilor locuințelor.

În mii lei

LTV ratio	Nota	31 Decembrie 2019	31 Decembrie 2018
Mai mic de 50%		127,436	118,151
51-70%		109,349	89,994
71-90%		104,843	29,755
91-100%		8,937	872
Mai mare de 100%		385,575	51,443
Total	7	736,141	290,215

Persoane juridice

<i>În mii lei</i>	Nota	31 Decembrie 2019		31 Decembrie 2018	
		Expunere brută	Valoarea garanției	Expunere brută	Valoarea garanției
Stadiu 1 și 2		1,795,019	6,342,675	1,601,200	4,894,338
Stadiu 3		668,494	1,919,579	1,095,306	2,294,702
Total	7	2,463,513	8,262,254	2,696,506	7,189,040

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

III. Concentrarea riscului de credit

Banca monitorizează concentrarea riscului de credit pe locații geografice și sectoare industriale.

Analiza expunerii la riscul de credit aferent activelor financiare pe regiuni geografice și sectoare industriale la 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018 sunt prezentate mai jos:

Concentrarea riscului de credit pe sectoare geografice

31 decembrie 2019

<i>În mii lei</i>	Moldova	Țările OECD	Țările Non-OECD	Total
Conturi curente și plasamente la bănci	79	2,531,998	181,342	2,713,419
Cont Nostro sechestrat	-	226,716	-	226,716
Titluri de valori	2,963,627	38,585	175,706	3,177,918
Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2,636	622	-	3,258
Credite acordate clienților	3,665,002	-	-	3,665,002
Alte active financiare	115,743	-	-	115,743
Total	6,747,087	2,797,921	357,048	9,902,056

31 decembrie 2018

<i>În mii lei</i>	Moldova	Țările OECD	Țările Non-OECD	Total
Conturi curente și plasamente la bănci	39	2,380,858	187,688	2,568,585
Cont Nostro sechestrat	-	229,238	-	229,238
Titluri de valori	2,669,384	-	39,107	2,708,491
Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2,636	243,743	-	246,379
Credite acordate clienților	2,945,972	-	-	2,945,972
Alte active financiare	174,712	-	-	174,712
Total	5,792,743	2,853,839	226,795	8,873,377

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.1 Riscul de credit (continuare)

III. Concentrarea riscului de credit (continuare)

Concentrarea riscului de credit pe sectoare industriale

31 decembrie 2019

<i>În mii lei</i>	Instituții financiare	Guvern/ Administrații publice	Agricultură și industrie alimentară	Producție și comerț	Imobiliare	Transport și construcții de drumuri	Sector energetic	Bunuri de consum	Altele	Total
Conturi curente și plasamente la bănci	2,713,419	-	-	-	-	-	-	-	-	2,713,419
Cont Nostro sechestrat	226,716	-	-	-	-	-	-	-	-	226,716
Titluri de valori	38,585	3,139,333	-	-	-	-	-	-	-	3,177,918
Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2,636	-	-	-	-	-	-	-	622	3,258
Credite acordate clienților:										
Persoane fizice	-	-	-	-	730,806	-	-	757,954	-	1,488,760
Persoane juridice	-	29,591	421,750	827,573	129,377	33,796	86	14,399	719,670	2,176,242
Alte active financiare	-	-	-	-	-	-	-	-	115,743	115,743
Total	2,981,356	3,168,924	421,750	827,573	860,183	33,796	86	772,353	836,035	9,902,056

31 decembrie 2018

<i>În mii lei</i>	Instituții financiare	Guvern / Administrații publice	Agricultură și industrie alimentară	Producție și comerț	Imobiliare	Transport și construcții de drumuri	Sector energetic	Bunuri de consum	Altele	Total
Conturi curente și plasamente la bănci	2,568,585	-	-	-	-	-	-	-	-	2,568,585
Cont Nostro sechestrat	229,238	-	-	-	-	-	-	-	-	229,238
Titluri de valori	39,107	2,669,384	-	-	-	-	-	-	-	2,708,491
Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	245,774	-	-	-	-	-	-	-	605	246,379
Credite acordate clienților:										
Persoane fizice	-	-	-	-	289,053	-	-	532,225	-	821,279
Persoane juridice	-	23,173	453,090	677,096	129,643	169,014	8,098	2,573	662,005	2,124,693
Alte active financiare	-	-	-	-	-	-	-	-	174,712	174,712
Total	3,082,704	2,692,557	453,090	677,096	418,696	169,014	8,098	534,798	837,322	8,873,377

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.2 Riscul de piață

Riscul de piață, riscul de a înregistra pierderi aferente pozițiilor din bilanț și din afara bilanțului din cauza fluctuațiilor nefavorabile pe piață ale prețurilor instrumentelor financiare și ale titlurilor de capital deținute pentru tranzacționare, ale ratelor dobânzii și ale cursului de schimb valutar.

Monitorizarea și administrarea indicatorilor riscului de piață se realizează pe baza a două nivele și anume la nivel Consiliului de Administrație (CA) /Comitetului de Direcție (CD) și la nivel Comitetului pentru Administrarea Activelor și Pasivelor (ALCO).

Pentru fiecare tip de risc de piață sunt efectuate periodic exerciții de simulare (teste de stres lunare).

36.2.1 Riscul valutar

Expunerea în valută străină este limitată de către BNM și Banca are stabilite limite interne (încadrate în limitele BNM) pentru suma raporturilor pozițiilor valutare deschise în vederea semnalării timpurii a creșterii nivelului de risc valutar.

Tabelele de mai jos prezintă expunerea Băncii la riscul valutar la 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018. Activele și datoriile financiare ale Băncii sunt prezentate la valori contabile, clasificate în funcție de monedă.

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.2 Riscul de piață (continuare)

36.2.1 Riscul valutar (continuare)

31 Decembrie 2019

În mii lei

Active financiare

Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei

Conturi curente și plasamente la bănci

Cont Nostro sechestrat

Titluri de datorie evaluate la cost amortizat

Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Credite acordate clienților

Alte active financiare

Total active financiare

Datorii financiare

Depozite de la bănci

Depozite de la clienți

Alte împrumuturi

Datorii privind leasingul operațional

Alte datorii financiare

Total datorii financiare

Poziția valutară netă

Note	MDL	EUR	USD	Alte valute	Total
4	3,325,046	789,055	305,683	25,830	4,445,613
5	-	1,782,780	919,871	10,768	2,713,419
5	-	-	226,716	-	226,716
6	2,950,578	214,291	-	-	3,164,870
6	13,048	-	-	-	13,048
8	2,636	623	-	-	3,258
7	2,559,347	927,803	177,839	13	3,665,002
12	70,872	29,395	15,139	336	115,743
	8,921,528	3,743,947	1,645,248	36,947	14,347,669
15	771	9,498	41,633	173	52,074
16	6,540,237	3,490,491	1,373,980	31,663	11,436,371
14	8,363	37,861	1,066	-	47,289
11	4,644	60,335	116	-	65,095
19	148,133	155,393	14,477	2,199	320,202
	6,702,148	3,753,579	1,431,272	34,035	11,921,031
	2,219,380	(9,631)	213,976	2,912	2,426,638

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.2 Riscul de piață (continuare)

36.2.1 Riscul valutar (continuare)

31 Decembrie 2018

În mii lei

Active financiare

Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei
 Conturi curente și plasamente la bănci
 Cont Nostro sechestrat
 Titluri de datorie evaluate la cost amortizat
 Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global
 Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global
 Credite acordate clienților
 Alte active financiare

Total active financiare

Datorii financiare

Depozite de la bănci
 Depozite de la clienți
 Alte împrumuturi
 Alte datorii financiare

Total datorii financiare

Poziția valutară netă

Alte valute includ în principal Rubla rusească, Hrivna ucraineană și Leul românesc.

Note	MDL	EUR	USD	Alte valute	Total
4	4,106,237	659,600	343,694	22,779	5,132,310
5	-	1,779,417	739,441	49,727	2,568,585
5	-	-	229,238	-	229,238
6	2,662,768	39,107	-	-	2,701,876
6	6,615	-	-	-	6,615
8	245,775	604	-	-	246,379
7	1,941,348	772,126	232,498	-	2,945,972
12	130,835	34,209	7,910	1,759	174,713
	9,093,579	3,285,063	1,552,781	74,265	14,005,687
15	1,118	9,707	30,526	-	41,350
16	6,888,984	3,240,428	1,503,101	67,314	11,699,826
14	16,357	15,912	1,767	-	34,036
19	86,378	19,091	19,192	1,457	126,118
	6,992,837	3,285,137	1,554,586	68,771	11,901,330
	2,100,741	(75)	(1,805)	5,494	2,104,358

Note explicative la situațiile financiare**36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)****36.2 Riscul de piață (continuare)****36.2.1 Riscul valutar (continuare)**

Tabelul de mai jos prezintă sensibilitatea la Profit / Pierdere în cazul unor eventuale modificări ale ratelor de schimb aplicabile la 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018 în raport cu moneda funcțională a Băncii, considerând că toate celelalte variabile ar rămâne constante:

În mii lei	Impactul în Profit sau Pierdere	
	2019	2018
Creșterea EUR cu până la 10%	(1,450)	(334)
Descreșterea EUR cu până la 10%	1,450	334
Creșterea USD cu până la 10%	5,704	(14,015)
Descreșterea USD cu până la 10%	(5,704)	14,015

36.2.2 Riscul de rată a dobânzii

Riscul de rată a dobânzii reprezintă riscul actual sau viitor de afectare negativă a profiturilor și capitalului ca urmare a unor modificări adverse ale ratelor dobânzii.

Scopul managementului riscului ratei dobânzii este de a stabili elementele principale legate de gestionarea riscului de dobândă din activități din afara portofoliului de tranzacționare în vederea obținerii randamentelor scontate ale activelor, în condițiile unui management adecvat și adaptat la condițiile pieței și la dezvoltarea instituției.

Principalele surse ale riscului de dobândă o reprezintă corelațiile imperfecte dintre data maturității (pentru ratele fixe de dobândă) sau data actualizării prețului (pentru rate de dobândă variabile) aferente activelor și pasivelor purtătoare de dobândă, evoluția adversă a curbei ratei randamentului (evoluția neparalelă a randamentului ratelor de dobândă a activelor și pasivelor purtătoare de dobândă).

Activitățile de gestionare a activelor și datorilor purtătoare de dobândă se desfășoară în contextul expunerii Băncii la fluctuațiile ratei dobânzii.

Riscul ratei dobânzii este gestionat în principal prin monitorizarea GAP-ului (necorelărilor) privind rata dobânzii și printr-un sistem de limite și indicatori aprobați pe benzi (intervale de timp) de reșezare a dobânzilor.

Monitorizarea acestor limite se face pe două nivele: Consiliul de Administrație (CA) / Comitetul de Direcție (CD) și Comitetul pentru Administrarea Activelor și Pasivelor (ALCO).

Gestionarea riscului de rată a dobânzii la limitele de decalaj ale ratei dobânzii este suplimentat de monitorizarea sensibilității activelor și pasivelor financiare ale Băncii la diferite scenarii standard de rate de dobândă.

În analiza de sensibilitate privind variația ratei de dobândă, Banca a calculat impactul fluctuațiilor potențiale ale dobânzilor pe piață asupra marjei de dobândă aferentă următoarelor perioade de gestiune, în funcție de data de schimbare/reșezare a dobânzilor activelor și pasivelor bilanțiere.

Modificarea potențială a valorii economice a Băncii ca urmare a modificărilor:

În mii lei	31 Decembrie 2019	31 Decembrie 2018
Fonduri proprii	1,652,361	1,482,871
Declinul potențial al valorii ec +/-200bp		
Valoare absolută	26,938	24,904
Impact în fonduri proprii	1.63%	1.68%

Tabelele de mai jos prezintă expunerea Băncii la riscul ratei dobânzii la 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018. În tabel sunt incluse activele și datorile financiare ale Băncii la valorile lor contabile, clasificate în funcție de cea mai apropiată dată între data modificării contractuale a dobânzii și data scadenței.

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.2 Riscul de piață (continuare)

36.2.2 Riscul de rată a dobânzii (continuare)

31 Decembrie 2019

<i>În mii lei</i>	Note	Valoare contabilă	Până la 6 luni	6-12 luni	1 – 5 ani	Peste 5 ani	Elemente nepurtătoare de dobândă
Active financiare							
Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	4	4,445,613	2,982,392	-	-	-	1,463,221
Conturi curente și plasamente la bănci	5	2,713,419	2,713,419	-	-	-	-
Cont Nostro sechestrat	5	226,716	-	-	-	-	226,716
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	6	3,164,870	2,321,101	424,537	419,232	-	-
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	6	13,048	2,747	5,514	4,787	-	-
Credite acordate clienților	7	3,665,002	3,636,155	4,927	21,495	2,425	-
Alte active financiare	12	115,743	4,586	-	-	-	111,157
Total active financiare		14,344,411	11,660,400	434,978	445,514	2,425	1,801,094
Datorii financiare							
Depozite de la bănci	15	52,074	52,074	-	-	-	-
Depozite de la clienți	16	11,436,371	11,342,262	82,363	-	-	11,746
Alte împrumuturi	14	47,289	47,289	-	-	-	-
Datorii privind leasingul operațional	11	65,095	-	-	-	-	65,095
Alte datorii financiare	19	320,202	-	-	-	-	320,202
Total datorii financiare		11,921,031	11,441,625	82,363	-	-	397,043
Decalaj dobândă							
			218,775	352,615	445,514	2,425	1,404,051
Decalaj dobândă cumulat							
			218,775	571,390	1,016,904	1,019,329	2,423,380

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (CONTINUARE)

36.2 Riscul de piață (continuare)

36.2.2 Riscul de rată a dobânzii (continuare)

31 Decembrie 2018

<i>În mii lei</i>	Note	Valoare contabilă	Până la 6 luni	6-12 luni	1 – 5 ani	Peste 5 ani	Elemente nepurtătoare de dobândă
Active financiare							
Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	4	5,132,310	3,212,408	-	-	-	1,919,902
Conturi curente și plasamente la bănci	5	2,568,585	2,568,585	-	-	-	-
Cont Nostro sechestrat	5	229,238	-	-	-	-	229,238
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	6	2,701,876	1,930,346	411,926	359,579	-	25
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	6	6,615	1,740	3,085	1,790	-	-
Credite acordate clienților	7	2,945,972	2,865,340	18,896	59,059	2,677	-
Alte active financiare	12	174,712	-	75	1,482	-	173,155
Total active financiare		13,759,308	10,578,419	433,982	421,910	2,677	2,322,320
Datorii financiare							
Depozite de la bănci	15	41,350	41,350	-	-	-	-
Depozite de la clienți	16	11,699,826	11,650,000	231	-	-	49,594
Alte împrumuturi	14	34,036	34,036	-	-	-	-
Alte datorii financiare	19	126,118	-	-	-	-	126,118
Total datorii financiare		11,901,330	11,725,386	231	-	-	175,712
Decalaj dobândă			(1,146,967)	433,751	421,910	2,677	2,146,608
Decalaj dobândă cumulat			(1,146,967)	(713,216)	(291,306)	(288,629)	1,857,979

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (continuare)

36.3 Riscul lichidității

Riscul de lichiditate este riscul actual sau viitor de afectare negativă a profiturilor și capitalului, determinat de incapacitatea Băncii de a-și îndeplini obligațiile la scadența acestora, generat de incapacitatea instituției de a-și onora datoriile exigibile la momentul scadenței acestora.

Riscul de lichiditate are două componente principale: fie dificultăți în procurarea fondurilor la scadențele aferente, necesare pentru refinanțarea activelor curente, fie incapacitatea de a transforma un activ în lichiditate la o valoare apropiată de valoarea sa justă, într-o perioadă de timp rezonabilă.

Scopul gestiunii riscului de lichiditate îl reprezintă obținerea randamentelor scontate ale activelor, în condițiile unui management corespunzător al lichidității, asumat conștient și adaptat condițiilor de piață și de dezvoltare a instituției, și nu în ultimul rând în contextul cadrului legislativ actual.

Banca se preocupă continuu de managementul acestui tip de risc.

Banca încearcă să mențină un echilibru între continuitatea și flexibilitatea atragerii de fonduri, prin contractarea de datorii cu scadențe diferite și în valute diferite. Banca controlează în permanentă riscul de lichiditate identificând și monitorizând modificările de finanțări și diversificând baza de finanțare.

Managementul operativ al lichidității se realizează și intrada, astfel încât să se asigure toate decontările/plățile asumate de Bancă, în nume propriu sau în numele clienților, în lei sau valuta, pe cont sau în numerar, în limitele interne, legale și obligatorii.

Monitorizarea și administrarea indicatorilor riscului de lichiditate se realizează pe baza a două nivele și anume la nivel Consiliului de Administrație (CA) /Comitetului de Direcție (CD) și la nivel Comitetul pentru Administrarea Activelor și Pasivelor (ALCO).

Comitetul pentru Administrarea Activelor și Pasivelor din cadrul Băncii este responsabil cu analiza periodică a indicatorilor de lichiditate și cu stabilirea de măsuri de corecție a structurilor bilanțiere, astfel încât să elimine abaterile considerate inacceptabile, din perspectiva managementului riscului de lichiditate.

S-au elaborat simulări de criză pe multiple scenarii de diverse intensități, cu probabilități diferite de concretizare și pe diferite perioade de menținere. Acestea au ca scop identificarea / evaluarea pierderilor, a impactului ipotetic al evenimentelor sau influențelor ce pot da naștere unei crize de lichiditate.

Tabelele de mai jos prezintă o analiză a scadențelor activelor și datoriilor financiare, datoriilor și obligațiilor contingente ale Băncii în grupuri cu scadență relevantă, pe baza perioadei rămase de la data bilanțului până la data scadenței contractuale, conform situațiilor din 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018. Plățile care sunt supuse somării sunt tratate ca fiind solicitate imediat.

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (continuare)

36.3 Riscul lichidității (continuare)

31 decembrie 2019

În mii lei

Active financiare

	Note	Valoare contabilă	1-3 luni	3-12 luni	1 – 5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate
Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	4	4,445,613	4,445,613	-	-	-	-
Conturi curente și plasamente la bănci	5	2,713,419	2,618,995	-	-	94,424	-
Cont Nostro sechestrat	5	226,716	-	-	226,716	-	-
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	6	3,164,870	1,857,885	876,251	430,734	-	-
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	6	13,048	2,748	5,514	4,787	-	-
Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8	3,258	-	-	-	-	3,258
Credite acordate clienților	7	3,665,002	530,345	715,642	1,712,233	706,782	-
Alte active financiare	12	115,743	105,405	7,929	2,410	-	-
Total active financiare		14,347,669	9,560,991	1,605,336	2,376,880	801,206	3,258

Datorii financiare

Depozite de la bănci	15	52,074	52,074	-	-	-	-
Depozite de la clienți	16	11,436,371	7,639,384	2,571,475	1,219,458	6,054	-
Alte împrumuturi	14	47,289	9,165	13,907	24,082	135	-
Datorii privind leasingul operațional	11	65,095	5	2,271	59,938	2,881	-
Alte datorii financiare	19	320,202	300,052	20,150	-	-	-
Total datorii financiare		11,921,031	8,000,680	2,607,803	1,303,478	9,070	-

Poziție netă

Obligații de acordarea creditelor și garanții emise	31	444,483	444,483	-	-	-	-
Total extrabilanț		444,483	444,483	-	-	-	-
Poziție netă bilanț și extrabilanț		2,871,121	2,004,794	(1,002,467)	1,073,402	792,136	3,258

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (continuare)

36.3 Riscul lichidității (continuare)

31 decembrie 2018

În mii lei

Active financiare

	Note	Valoare contabilă	1-3 luni	3-12 luni	1 – 5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate
Numerar și solduri cu Banca Națională a Moldovei	4	5,132,310	5,132,310	-	-	-	-
Conturi curente și plasamente la bănci	5	2,568,585	2,476,514	-	-	92,071	-
Cont Nostro sechestrat	5	229,238	-	-	229,238	-	-
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	6	2,701,876	1,418,659	870,630	412,587	-	-
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	6	6,615	1,740	3,085	1,790	-	-
Titluri de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8	246,379	-	-	-	-	246,379
Credite acordate clienților	7	2,945,972	475,585	574,328	1,625,686	270,372	-
Alte active financiare	12	174,712	153,694	12,639	8,379	-	-
Total active financiare		14,005,687	9,658,502	1,460,682	2,277,680	362,443	246,379

Datorii financiare

Depozite de la bănci	15	41,350	41,350	-	-	-	-
Depozite de la clienți	16	11,699,826	8,112,161	2,305,386	1,278,096	4,184	-
Alte împrumuturi	14	34,036	14,542	5,071	14,222	201	-
Alte datorii financiare	19	126,118	123,577	2,541	-	-	-
Total datorii financiare		11,901,330	8,291,630	2,312,998	1,292,318	4,385	-
Poziție netă		2,104,357	1,366,872	(852,316)	985,362	358,058	246,379
Obligații de acordarea creditelor și garanții emise	31	434,115	434,115	-	-	-	-
Total extrabilanț		434,115	434,115	-	-	-	-
Poziție netă bilanț și extrabilanț		2,538,472	1,800,987	(852,316)	985,362	358,058	246,379

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (continuare)

36.3 Riscul lichidității (continuare)

Tabele de mai jos prezintă datoriile financiare analizate pe baza perioadei rămase până la data contractuală a scadenței la 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018:

31 Decembrie 2019

<i>În mii lei</i>	Nota	Valoare contabilă	Valoare brută (ieșiri)	Până la 3 luni	3 luni – 1 an	1 - 5 ani	Peste 5 ani
Datorii financiare							
Depozite de la bănci	15	52,074	(52,074)	(52,074)	-	-	-
Depozite de la clienți	16	11,436,371	(11,581,630)	(7,654,280)	(2,643,066)	(1,276,007)	(8,277)
Alte împrumuturi	14	47,289	(49,650)	(12,638)	(13,626)	(23,247)	(139)
Datorii privind leasingul operațional	11	65,095	(65,095)	(5)	(2,271)	(59,938)	(2,881)
Alte datorii financiare	19	320,202	(320,202)	(300,052)	(20,150)	-	-
Obligații de acordarea creditelor și garanții emise	31	-	(444,483)	(444,483)	-	-	-
Total datorii financiare		11,921,031	(12,513,134)	(8,463,532)	(2,679,113)	(1,359,192)	(11,298)

31 Decembrie 2018

<i>În mii lei</i>	Nota	Valoare contabilă	Valoare brută (ieșiri)	Până la 3 luni	3 luni – 1 an	1 - 5 ani	Peste 5 ani
Datorii financiare							
Depozite de la bănci	15	41,350	(41,350)	(41,350)	-	-	-
Depozite de la clienți	16	11,699,826	(11,920,811)	(8,132,237)	(2,364,489)	(1,419,694)	(4,391)
Alte împrumuturi	14	34,036	(35,429)	(14,563)	(5,645)	(14,990)	(231)
Alte datorii financiare	19	126,118	(126,118)	(123,577)	(2,541)	-	-
Obligații de acordarea creditelor și garanții emise	31	-	(434,115)	(434,115)	-	-	-
Total datorii financiare		11,901,330	(12,557,823)	(8,745,842)	(2,372,675)	(1,434,684)	(4,622)

Note explicative la situațiile financiare

36. MANAGEMENTUL RISCURILOR FINANCIARE (continuare)

36.4 Managementul capitalului

Gestionarea capitalului – respectarea cerințelor de capital

Banca Națională a Moldovei monitorizează cerințele de capital și impune menținerea ratei fondurilor proprii la un nivel minim de:

- 5.5 % pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază;
- 7.5 % pentru rata fondurilor proprii de nivel 1;
- 10 % pentru rata fondurilor proprii totale.

De asemenea, Banca ține cont și de amortizoarele de capital impuse de Banca Națională a Moldovei:

- amortizorul de conservare a capitalului în cuantum de 2.5% din valoarea totală a expunerilor ponderate la risc;
- amortizorul de risc sistemic în cuantum de 1% din valoarea totală a expunerilor ponderate la risc;
- amortizorul altor societăți de importanță sistemică la nivel consolidate în cuantum de 1% din valoarea totală a expunerilor ponderate la risc.

Cerințe minime de capital și amortizoarele de capital au intrat în vigoare la data de 31 iulie 2018.

Pentru determinarea cerințelor reglementate de fonduri proprii Banca folosește următoarele metode de calcul:

- Riscul de credit: metoda standardizată;
- Riscul de piață: pentru calculul cerințelor de fonduri proprii aferente riscului valutar și pentru portofoliul de tranzacționare este utilizată metoda standard;
- Riscul operațional: pentru calculul cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operațional este utilizată metoda indicatorului de bază.

Banca a respectat reglementările de mai sus, nivelul indicatorului de adecvare a capitalului la riscuri, depășind cu mult limitele minime impuse de legislație: pentru anul 2019 nivelul mediu era 32.42% (pentru perioada 31.07.2018-31.12.2018 nivelul mediu era 30.86%).

Consiliul de Administrație ia decizii cu privire la direcțiile de urmat în procesul adecvării capitalului, stabilește principalele proiecte în domeniu care vor fi realizate precum și obiectivele principale ce trebuie îndeplinite în vederea unui control cât mai bun al corelării riscurilor la care este expusă Banca și capitalul propriu necesar acoperirii lor și dezvoltarea unor sisteme solide de administrare a riscurilor.

35.5 Riscul operațional

Riscul operațional este riscul înregistrării unor pierderi cauzate de procese interne inadecvate sau nefuncționale, comportament uman inadecvat, sisteme nefuncționale sau evenimente externe. În scopul identificării, evaluării, monitorizării și diminuării riscului operațional banca asigură:

- integrarea procesului de evaluare și dirijare a riscului operațional în cadrul procesului de luare a deciziilor;
- evaluarea produselor, proceselor și sistemelor în vederea determinării nivelelor de risc asociate și a măsurilor de eliminare/diminuare a acestora la nivelele acceptate;
- controlul și transferul riscurilor operaționale.

Strategia Băncii pentru diminuarea expunerii la riscuri operaționale se bazează în principal pe: conformarea permanentă a actelor normative la reglementările legale și condițiile pieței, pregătirea personalului, eficiența sistemelor de control intern, îmbunătățirea continuă a soluțiilor informatice și consolidarea sistemelor de securitate informațională ale băncii, utilizarea unor mijloace complementare de reducere a riscurilor (încheierea de polițe de asigurare specifice împotriva riscurilor), aplicarea de măsuri pentru limitarea și reducerea efectelor incidentelor de riscuri operaționale identificate precum: standardizarea activității curente, automatizarea unui număr cât mai mare de procese; evaluarea produselor, proceselor și sistemelor în vederea determinării celor semnificative în ceea ce privește riscul operațional inerent, valorificarea recomandărilor și concluziilor rezultate ca urmare a controalelor efectuate de organisme interne și externe de control în domeniul riscurilor operaționale, asigurarea elaborării și implementării planurilor de continuitate a activității.

Procesul de evaluare a riscurilor operaționale este strâns corelat cu procesul global de management al riscurilor băncii, rezultatul acestuia este parte integrantă a proceselor de monitorizare și control a riscurilor operaționale și are drept scop menținerea nivelului minim de expunere a băncii la riscurile operaționale.

Note explicative la situațiile financiare

37. EVENIMENTE ULTERIOARE

La sfârșitul anului 2019, au apărut primele știri din China despre COVID-19 (Coronavirus).

Un număr limitat de cazuri de infectare cu un virus necunoscut a fost raportat la Organizația Mondială a Sănătății la sfârșitul anului. În primele luni ale anului 2020, virusul s-a răspândit rapid la nivel global, iar impactul negativ a fost unul major.

La 11 martie 2020 Organizația Mondială a Sănătății a declarat pandemie de coronavirus, iar Parlamentul Republicii Moldova a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul țării începând cu 17 martie 2020 până la 15 mai 2020.

La 15 mai 2020, Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică a declarat starea de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 16 mai 2020 - 30 iunie 2020.

Ca răspuns la unele riscuri potențiale majore pentru sănătatea publică cauzate de COVID-19, autoritățile Republicii Moldova au luat măsuri pentru a opri răspândirea virusului, inclusiv introducerea unui regim special de intrare și ieșire din țară, a unui regim special de mișcare în interiorul țării, introducerea carantinei și a altor măsuri sanitare și anti-epidemiologice, stabilirea unui regim de lucru special pentru entități, interzicerea întrunirilor, demonstrațiilor publice și a altor acțiuni în masă și, în caz de necesitate, ordonarea raționalizării consumului de produse alimentare și altor produse de primă necesitate etc. Începând cu 10 martie 2020, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a emis un ordin privind suspendarea procesului educațional în instituțiile de învățământ publice și private, grădinițe, primare, secundare, tehnice, superioare, extra-curriculare și speciale pe tot teritoriul țării. Unele companii au ordonat angajaților să stea acasă, reducând sau suspendând operațiunile comerciale.

Impactul economic mai larg a acestor evenimente ar putea include:

- Perturbarea operațiunilor de afaceri și a activității economice în Moldova, cu impact asupra lanțului de aprovizionare;
- Perturbarea activității economice pentru unele sectoare, atât în Moldova cât și în unele piețe cu o dependență majoră față de aprovizionarea din exterior, cât și a afacerilor orientate spre export ce au o dependență mare față de piețele străine. Sectoarele afectate includ comerțul și transportul, călătoriile și turismul, divertisment, producerea, construcțiile, vânzările cu amănuntul, asigurările, educația și sectorul financiar;
- Scăderea cererii pentru produsele și serviciile neesențiale;
- Creșterea gradului de incertitudine economică, reflectat într-o volatilitate mai mare a prețului la active și a cursului de schimb.

Autoritățile Republicii Moldova au implementat un mecanism de subvenționare, cu scopul de a reduce impactul negativ al COVID-19 asupra economiei, pentru entitățile comerciale și necomerciale afectate. Subvențiile sunt destinate acoperii plăților aferente șomajului tehnic și a staționării.

Banca Națională a Moldovei a anunțat o serie de decizii cu scop de a preveni un posibil impact negativ cauzat de COVID-19:

- Pentru clienții care invocă dificultăți (financiare și nefinanciare) la plată din cauza COVID-19, băncilor comerciale le-a fost permis: i) pentru creditele persoanelor fizice să amâne după iunie 2020 plățile scadente până la 31 mai 2020 și ii) pentru creditele persoanelor juridice să amâne după iulie 2020 plățile scadente până în iunie 2020. Astfel de concesiuni nu vor avea ca efect automat reclasificarea acestor expuneri într-o categorie mai rea decât cea existentă la momentul concesiunii.
- A diminuat rata de bază aplicată la principalele politici monetare pe termen scurt cu 1.25 puncte procentuale, până la 3.25% anual. În același timp, rata la creditele și la depozitele overnight a fost diminuată până la 6.25% și 0.25% anual, respectiv. Rata rezervelor obligatorii în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost diminuată cu 2.5% puncte procentuale, până la 38.5%, în timp ce rata rezervelor obligatorii în valută liber convertibilă a crescut cu 1 punct procentual. Ulterior a fost luată o altă decizie și rata rezervelor obligatorii în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost setată la 34% pentru perioada de aplicare 16 aprilie 2020 – 15 mai 2020.
- A fost recomandat băncilor comerciale să se abțină de la plată dividendelor și alte forme de distribuire a capitalului către acționari, cel puțin până la 30 septembrie 2020.

Conducerea consideră această epidemie drept un eveniment ulterior datei de raportare, care nu conduce la ajustarea situațiilor financiare.

În martie și aprilie 2020, Conducerea Băncii a implementat o serie de măsuri în legătură cu:

- Continuitatea afacerii (e.g. suspendarea activității unui număr de sucursale și agenții, relocarea unor angajați-cheie în centre de rezervă, implementarea unui program de lucru de acasă, etc.)
- Gestionarea riscurilor financiare (e.g. implementarea unui program de restructurare a clienților persoane fizice și juridice afectate de COVID-19, unele restricții de creditare, scenarii de stres privind lichiditatea și capitalizarea, scenarii de stres privind bugetul Băncii pe 2020 etc.)

Note explicative la situațiile financiare

37. EVENIMENTE ULTERIOARE (CONTINUARE)

- Activități generale (e.g. monitorizarea zilnică a unor indicatori operaționali și de risc, revizuirea ratelor de dobândă în contextul diminuării de către Banca Națională a Moldovei a rate de bază etc.)

Deși ne confruntăm cu o situație în plină evoluție la data aprobării situațiilor financiare, până în prezent nu a existat niciun impact evident asupra situației financiare a Băncii, cu toate acestea, efectele viitoare nu pot fi prevăzute. Conducerea va continua să monitorizeze impactul potențial și va lua toate măsurile posibile pentru atenuarea efectelor.

Rata de acoperire a capitalului Băncii la 31 martie 2020, pe baza de cifre neauditate, era de 33.33% (31 decembrie 2019: 34.43%), media sistemului este de 24.95% (31 decembrie 2018: 25.25%), iar cerința minimă a Băncii este de 14.5% (inclusiv amortizor de risc sistemic).

La 31 martie 2020, poziția de lichiditate a Băncii este puternică, indicatorul de lichiditate curentă fiind de 65% (31 decembrie 2019: 64.77%), media sistemului bancar 50.31% (31 decembrie 2019: 50.65%) cerința impusă de BNM fiind minim 20%.

Indicatorul de lichiditate pe termen lung la 31 martie 2020 era 0.71 (31 decembrie 2019: 0.65), media sistemului 0.73 (31 decembrie 2019: 0.72), iar cerința de maxim 1.

La 31 decembrie 2019, aproximativ 87% din totalul datoriilor Băncii sunt acoperite de active lichide, numerar și solduri la Banca Națională a Moldovei, conturi curente și plasamente în bănci, instrumente de datorie (certificate emise de Banca Națională a Moldovei, titluri de stat ale Republicii Moldova, României și obligațiuni emise de organizații internaționale de finanțare).

În baza informațiilor disponibile publicului la data aprobării acestor situații financiare, conducerea Băncii a luat în considerare o serie de scenarii dure, dar plauzibile, în ceea ce privește dezvoltarea potențială a pandemiei și impactul preconizat asupra Băncii și asupra mediului de afaceri în care operează Banca, inclusiv măsuri luate deja de Banca Națională a Moldovei și de Guvernul Moldovei.

Scenariile considerate se referă în general la calitatea activelor, evoluția portofoliilor de credite și de depozite și a ratelor de dobândă, planurile de investiții etc.

Având în vedere testul de stres efectuat de Bancă, în general, efectele negative ale implicațiilor COVID-19 ar putea fi absorbite de fondurile proprii ale Băncii, întrucât rata de acoperire a capitalului va rămâne peste cerința minimă a Băncii de 14.5%. De asemenea, Banca a efectuat o simulare, luând în considerare o ieșire accelerată de lichidități, conform căreia indicatorii de lichiditate sunt în conformitate cu cerințele Băncii Naționale a Moldovei.

Deoarece situația se modifică permanent, conducerea Băncii consideră imposibilă oferirea unei estimări cantitative privind impactul potențial al acestei epidemii asupra Băncii. Impactul potențial va fi încorporat în reducerile pentru pierderi din depreciere așteptate aferente riscului de credit la nivelul Băncii în anul 2020.

La data aprobării acestor situații financiare, conducerea Băncii nu poate estima posibilitatea dacă extinderea perioadei de carantină, înăsprirea unor astfel de măsuri sau impactul negativ al acestor măsuri asupra mediului economic în care activează Banca, ar putea avea un efect negativ asupra Băncii, asupra poziției financiare și a rezultatelor operaționale pe termen mediu și lung. Conducerea Băncii continuă să monitorizeze atent situația și va acționa ca să diminueze impactul unor astfel de evenimente și circumstanțe pe măsura apariției lor.

La data aprobării acestor situațiilor financiare, conducerea Băncii a evaluat că Banca operează conform principiului continuității activității, oferind toate serviciile către clienții și partenerii Băncii.

